

Ingeniosi/ acutissimi Sanctiq; viri Efrē
Edissene ecclesie diaconi: De compunctioe
cordis: Liber primus incipit.

Caplm. I. Premittens planctum aucto-
ris pro anime sue/ institutionisq; patrū suoz
vulneribus: cum eiusdem institutionis descri-
ptione/ et accusatione/ atq; reprehensione vi-
te et institutionis sue: fratruq; suozum.

Dolor me com-
pellit dicere: et iniquitas mea cō-
minatur mihi vt sileam. Terro-
res me p̄loqui vehementer per-
vigent: et delicta mea silentiū me habere com-
pellunt. Quia ergo ab vtrisq; coartor: expe-
dit mihi vt enarrē magis dolorem cordis mei
vt quoddā refrigeriū capia. Anim⁹ meus lau-
diatus est: et oculi mei lachrymas cōcupiscūt.
Quis dabit capiti meo aquam: et oculis me-
is fontem lachrymarum: vt p̄ vulnerib⁹ ani-
me mee indefinenter diebus ac noctibus de-
sileam. Hec nō etiā institutionis nostre molli-
cies/ que temporib⁹ nostris efficitur: quō re-
pleta est vulneribus et ignorātia. Elatio siquē
dem eius: qualitatē vulnerū suozū considera-
re nō sinit. Nam institutio illa/ que fiebat in
diebus patrū nostrorū: qui in vniuersa terra
quasi quedā luminaria refulserunt: hec erat:
Cōuersabant quippe in ea quasi inter spinas
et tribulos/ hereticorū videlicet atq; impiorū
quasi p̄ciosi lapides ac splendide margarite.
Quozū conuersationem nimis castam ac so-
briam: ipsi inimici videntes/ imitatores eozū
fieri gestiebant. Quis em̄ humilitatē eozum
cernens: nō protin⁹ cōpungebat? Aut q̄s eo-
rum modestiam aut quietudinē intuens: nō
cōfestim amirando obstupuit? Quis amator
pecuniarū parsimoniā eozū ac nuditatem
aspiciens: nō totū mundū odio habuit ac de-
spexit? Quis fraudator aut arrogans/ sobri-
am eozū vitam attendens: nō ilico ad humi-
litem semetip̄m conuertit? Quis autē for-
nicator aut p̄phan⁹/ ad orationē eos cernēs
subsistere: nō statim castam ac pudicam secta-
tus est vitā? Quis vō iracundus ac furore re-
pletus: si eos attendit: nō oēm rancoris ama-
ritudinem cōmutauit. Hic em̄ positi certaue-
runt: nunc autē ibi constituti letant: quia de⁹
glorificatus ē in eis: et om̄es edificationē ani-
me inuenerūt. Nostra autē institutio rectas
deserens vias: per pręrupta et aspera incedit

itinerā. Nō est em̄ qui p̄pter deū a facultati-
bus suis abscedat. neq; em̄ est qui ob eternā
vitam semetip̄m subiciat. Nō est mitis neq;
humilis: nō est quietus nō est firmiter stabili-
tus: nec est qui iniuriā perpeffus sustineat.
Nō est cui male dicat: et sufferat. Igit̄ om̄es
sunt contradictores: om̄es furibundi/ et om̄-
nes pigritia torpentes: om̄es ad amaritudi-
nem prompti: et om̄es ad ornātū vestium faci-
les: om̄esq; inanis glorie cupidi: om̄es vani
ac timidi: et om̄es semetip̄os amātes. Etenim
qui venit institui: antequā instituat/ alios in-
stituere cupit: et docere anteq; discat. Prius
q̄ erudiat/ promulgare vult leges: et anteq;
discat ordines syllabarū philosophare incipit.
Priusq; subiciat: vult habere subiectos: et
anteq; maiorū iussis obtemperet: arripit iu-
bentis officium. Et anteq; instruat: instrue-
re cupit/ ac monere vsurpat. Si autē quis in
gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadā insoler-
ter in moribus imperat. Si autē ex locuplete
paup fuerit: honores sibi cōfestim expetere
vsurpat. Si vero ex inope: de requie sciscita-
tur: si oparius fuit: digitos cōtinuo studet te-
neros ac delicatos habere. Quis est itaq;
qui nostrā institutionē nō desleat. Abrenūci-
antes siquēdem seculo: que terrena sunt sapi-
mus. Et quidem agricole cōtemperunt ter-
ram: et nos qui videmur spirituales esse: colli-
gati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati
sumus. O fratres charissimi: vbi venimus?
Ad continentiam vocati sumus: et escaurē ex-
quisitarū industriam adhibemus. In nudita-
tem venimus: et de amictu vestimentozū con-
tendimus. In subiectionē vocati sumus: et im-
perantibus contradicimus. In modestiam et
quietem venim⁹: et om̄es quasi fere agrestes
efficimur.

La. II. Accusans duriciā cordis nostri/
tarditatēq; nostrā ad compunctionē/ cōuer-
sionem et penitentiā: cū exhortatiōe ad hmōi
agenda: et doctrina quō agi debeant exempla
patrum confirmans: et ad illorū imitationem
nos prouocans.

Egentes non
agnoscim⁹: et audientes nequaquā
in aures nostras percipimus. Si
aliquis conficiens iter/ homicidium p̄petra-
tum repente agnouerit: vultus eius ilico im-
mutat: et cor eius pauore concutit. Prophe-

tas et apostolos legimus interfectos: et risus perferimus. Et quid dico prophetas et apostolos? Ipse dominus/verbum patris/pependisse in ligno et propter peccata nostra pemptum esse audiuius et legimus: et elata ceruice contempnimus et ridemus. Sol non potuit ferre domini nostri contumeliam: sed claritatem sui luminis conuertit in tenebras/nos autem a tenebris malicie nostre conuerti nolumus. Caelum templi quod nihil deliquerat/a semetipso scissum est: nos autem propter peccata nostra/cor nostrum compungi non cupimus. Terra iugiter pertremiscens a facie domini sub pedibus nostris commouetur/ut nobis metu incurrat/et nec sic ob nostram duriciam formidamus. Urbes absorptae sunt/et loca ab ira domini desolata sunt. et nec sic trepidamus. Sol semel iterum meridianis horis super nos obscuratus est. et nec sic corde expauescimus. Bella persarum/ac diuersarum gentium barbararum commota sunt/et regiones nostre desolate sunt ut nos metuentes dei penitentiam ageremus cum indigeamus penitentia non dierum aut mensium/sed temporum plurimorum. et nec si quidem conuerti volumus. Penitentiam itaque agamus fratres/ut peccatorum nostrorum propitiato rem deum habere possimus. Deprecemur eum/quia exacerbauimus eum. Humiliemus nos ut nos exalteret. Plangamus/ut consoletur nos. Proiciamus a nobis consuetudinem malam/et quasi vestimentum/virtutem animi induamus/ maxime nos qui hanc conuersationem angelicam permeruimus. Etiam dilectissimi assumamus mensuram ac regulam bonam illam atque perfectam patrum nostrorum. Ne hodie ipsum aque potum accipias/et crastina vina percipias. Ne hodie discalcatus/et crastina diuersa calciameta requiras. Ne hodie cilicinam vestem/et crastina trilicem induaris. Ne hodie vilissimo habitu et crastina copositorum et ornatus incedas. Ne hodie mitis et humilis/crastina vero petulans ac superbus. Ne hodie quietus et obediens/crastina turbidus et contradictor existas. Ne hodie infletus et lamentatione/et crastina risus cum cachinno peccatiter proferas. Ne hodie super nudam humum quiescas/et crastina lectuli mollicie delecteris. Sed ad unam regulam charissime temetipsum astringe/propter quam possis deo placere/et tibi temetipsi/ac proximis tuis utilem te exhibere. Si autem mortificaueris temetipsum et solus es/noli discernere/si ab alijs tibi ministratum fuerit. Si autem cum multitudine fueris/audi dominum deum dicentem. Quodadmodum

vultis ut faciant vobis homines/et vos facite illis. Si vero necesse fuerit ut tibi propter mortificationem corporis ministret/attende ne primo tuo in aliquo inferas lesionem. Propter hoc enim perfecti patres fundantes semetipsos/in unam regulam consummati reperiuntur. Quicquid a principio arripuerunt usque ad finem vite nullis negocijs impediti integrum seruauerunt. Usque ad quinquagesimum siquidem et eo amplius annum exigentes/in nullo ceptam regulam mutauerunt. id est continentiam bonam atque irreprehensibilem/escaram abundantiam ac lingue intemperantiam cohibentes/sectantes autem humilitatem cordis/manluetudinem quoque et fidem/nec non charitatem/que perfecte ac spiritualis edificationis vinculum est. Super his autem omnibus paupertatem voluntariam/et ab omnibus negocijs terrenis quietudinem et vitam puradicam/ac sobriam/vigiliarum quoque et orationum instantiam/cum compunctione cordis et fletibus et non tantum risum/sed et subridere precauebant. Superbia autem ab eis omnino calcata est. Grenaecumque ac furores feruor frigit in eis. Aurum apud eos aut argentum pro minimo ducebant/et hominum omnium coragione semel emundati sunt. Idcirco et deus habitauit in eis/et in eis glorificatus est. Qui videbant eos et qui audiebant de eis/honorificabant deum. Idcirco unusquisque nisi se emundauerit ab omni re nequa et a sordidis quoque cogitationibus/corruptiscentiarum quoque malarum. nec non et a furore atque inuidia/superbia quoque ac vana gloria. odio et detractatione/contradictione. ac verbositate. et inordinatis actibus. que odit deus. auertat semetipsum ac procul faciat. nequaquam in eo habitat deus. Dicitur namque mihi. Si quis te in lutum ceni proiecerit. et ibi septem fecerit. libenter hoc feres. Si tu cum sis cinis et vermis si sustinere non potes. quomodo vis impolutum deum. qui cum sanctis et in sanctis requiescere solitus est. ut in te cum sis totus fetidus. et cenoso horrore repletus inhabitet.

Capitulum III. Exhortans nos ad mundificationem tam propter celestia bona nobis promissa. quam propter cauenda picula diuturni iudicii imminuisse supruentis. quemadmodum in diebus Noe contigit. timorem ex scripturarum completionem exaggerans.

Quideo fratres charissimi/mundemus nosmetipsos

fos/vt in nobis habitet/ et pmissa eius cele-
stia cōsequi mereamur: ne eius nomē sancto
quod inuocatū est sup nos/ inferam⁹ iniuriā-
nec ppter nos nomē dñi a pfidis blasphemet^r
Parcam⁹ nobismetipsis/ et intelligamus qd
in noīe eius/ nostrū quoq sonat nomē: eo q
ipse christus vocet: et nos nihilomin⁹ christia-
ni. **D**eus noster spūs est. **E**fficiamur ergo et
nos spūales/ vbi est em spūs dñi/ ibi libertas.
Festinemus ergo/ libertatis hui⁹ cōseq boni-
tatem. **C**ōsideremus qualis/ et quāte cōuer-
sationis nos dignos efficit. **A**gnoscam⁹ quia
nos ad nuptias inuitauit. **S**altē nosmetipos
diligam⁹: quēadmodū et ipse dilexit nos. **D**e-
sideremus eū: vt glorificet nos. **C**onsidere-
mus autē ne in die iudiciū vltionē duplicē exol-
uamus: cū recessisse quidē videamur a seculo
et ea que sunt seculi sapiam⁹: cōtemnētes qui-
dem pecunias: et iterū pro eisde sollicitudinē
gerentes: carnalia fugiētes: et eadem denuo
psequētes. **Q**uā vereor ne dies ille super nos
repentin⁹ insit: et subito nudi atq inanes.
nec nō et iam imparati vnusquisq semetipm
vitupare incipiat. **I**diipm nanq et in diebus
Hoc ppeffū sunt. **M**anducabant/ et bibebant
nubebant et nuptui tradebāt: et mercimoniū
insistebant: donec venit diluuiū et pdidit vni-
uersos. **A**dmirabile autē negociū erat fies.
Glidebant nāq quō cōueniebant in vnū iu-
menta campozū: elephantī quidē ab **I**ndia/
ac pside prius aduentabant: leones autē ac
pardī cum hoīb et hircis cōmixtis pariter/
et nihil seledentes inuicē cōcurrēbāt. **S**erpē-
tes et volucres pennate: insectantes neminē
confluebāt: et in circūitu arce diuina puiden-
tia morabant. **H**ec p singulos dies fieri pspici-
ebant. **I**psū quoq arce edificij pconem ad
eos vt penitentiā agerent in clamantē: in nul-
lo proflus curabant: neq cernētes tale mira-
culum/ cōuentū scz irrationabiliū iumentoz
compūcti sunt ad saluandū. **T**imeamus igit
charissimi neq et nobis hec pati contingat.
Scripture etem cōplete sunt: et nō ē qd relin-
quat: nisi aduersarij nostri aduentus horribi-
lis. **I**n expletione em rhomani regni necesse
est seculū cōsummari.

Ca. III. **P**ersuasue concludens vt vo-
lens saluari pperet et festinet: pu: chras ad h
inducens similitudinū compationes atq ra-
tiones: cum incussione timoris ppter carna-
les passionēs et vitia nostra: subiūgens tandē

doctrinā q cogitationēs cordis agnosci possit.

Qui ergo salua-
ri vult: pperet et festinet. **E**t qui
vult introire in regnū: ne velit in-
curiosus existere. **E**t qui vult liberari a gehē-
na ignis/ legitime colluctet^r: et q immortales
vermes effugere: vigilans debet esse ac sobri-
us. **Q**ui exaltari desiderat/ semetipm humi-
liet: et qui gaudere desiderat/ lamentet^r et lu-
geat. **Q**ui diligit introire in thalamū: relucē-
tem lampadem/ et oleū sibiumat in vasculū.
Qui expectat in illis nuptijs inuitari: splēdi-
da indumēta possideat. **C**iuitas regis nostri
exultatione et leticia plena est: imensitate de-
coris ac luminis radiat. dulcedine insatiabili
suauitateq redundat: vite quoq eternitate
exundat. **C**ōmorant^r in ea/ abunde hec oīa
largiter pfluūt. **Q**ui ergo cupit esse ciuis re-
gni: ad hec que memorauim⁹ festin⁹ occurrat.
Dies em cōcludit: et nemo nouit/ quid sibi i-
tinere hui⁹ vite cōtingat. **Q**uēadmodū em
si qd viator arripiens itineris sui longum in-
teruallū: discubens obdormiat vsq ad vespe-
rum: deinde expgefactus/ pspiciat qd iā clau-
ditur dies. cū ceperit pperare: repente effi-
antur nubes. grandines. tonitrua quoq et
fulgura/ ac pressure eū vndiq: cōturbatiōes:
q circūdent: ita vt neq ad mātionē valeat p-
uenire: neq ad locū illū/ seuiente tempestate
diuerrere. **S**ic et nos/ si i hoc tpe negligam⁹
huiuscemodi penitentiā/ sustinebimus vltio-
nem. **I**ncole em sumus in hac vita/ atq pere-
grini. festinemus ergo in patriā et ciuitatem
nrām/ locupletes ac diuites remeare. **R**e-
gociatores sum⁹ spirituales. querētes precio-
sissimā margaritā q ē christ⁹ saluator nr: glā-
ria et thesaur⁹: q a nullis latronib⁹ inuadi vlt
furatur. festinem⁹ q possidere eū. **B**rtūs nāq
ē/ etiāq brtūs: q festinauerit possidere eum.
Possidendo nāq eū/ gloriā pmeremur. **A**si
ferabilis autē ē/ q creatorē vniuersozū posside-
re neglexerit. **H**omō em hō sponit se in pñici-
em tradit: nolēs possideri ab eo. **N**unquid
ignozatis charissimi. q palmites sum⁹ ex vi-
te verissima/ q ē christus iesus. **G**lideat itaq
vnusquisq vrm: ne infructuosus existat. **P**a-
ter em vitatis: afferētes fructū vites studio-
se excolit: vt ampliorē pferāt fructū: q aut nō
ptulerit fructū: abscidet et extra vineā pñicie-
tur: vt ignis incendio cōcremat. **P**ropter qd

attendite vosmetipsos. ne infructuosi inueniamini. et excisi in escā ignis tradamini eterni. Semen optimū sumus. qđ christus passus familias. qui ē celi et terre conditor. seminauit. Ecce iam messis aduenit. et messores iam falces ad metendū pparatas in manibus tenet. Videte itaq; ne quis vřm zizania inueniat. et colligatus in manipulos. eterne flammę ardoribus cōflagret. Nondū intelligitis frēs. qđ terribile nob transiretandū est pelagus? Qui pfecti fuerint. et viri sapientes et negociatores iam paratū habentes questum merce monij. cū gaudio expectāt. qñ eis vent⁹ aspiet. et trāsiretantes hoc pelagus. ad portū vite eterne pueniūt. Ego autē et q mibi sunt similes. cū p diuersa huc illuc attrahimur et extollimur. nequaquā in corde nostro sollicitudinem gerimus. qđ necesse est nobis hūc transitū transire. Cū ptimeſco ne subito ventus aspiret. et inueniamur imparati. et tūc victos nos manibus mittant in tenebras exteriores. vt ibi dies negligentie nře atq; segnitie defleamus. cernētes quidē alios exultantes et letantes. nos vero in tribulationibus et laborib⁹ cōstitutos. Porus nanq; ille negociator est. et vnusquisq; in suo patrimonio exultat. et in suo mercimonio letat. Nescitis dilectissimi. qđ rex regū. ad filiū sui nuptias nos inuitat. Quid negligimus. et nō festinamus. hic nob indumēta splendida. et lāpades relucētes. et oleū in vasculis nostris assumere. Si autē qsq; vsurpauerit introire. vestē nō habens nuptialem. aduerte qđ hmoi patiat. Subente em̄ rege. alligabūt eū manib⁹ et pedib⁹. et mittēt in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. Timeo em̄ charissimi ne carnales passionēs de thalamo illo nos eijciant. ne habitū solūmō extrinsecus ostendamus. et habētes carnales passiōes. intrinsecus langueamus. Exterior siquidē habit⁹ vbi mens nřa habitat. ostēdit. Ornatus qđ ppe vestīū indicat. qđ ea que terrena sunt sapimus. Per studium clarioris amict⁹ ab eterno claritate nudi esse dinoscimur. Escarum vero suauitas. gula nos eē subiectos cōmendat. et p amorem placendi nobis. inanis glorie cupidi eē dinoscimur. Accidia aut pigritia nos torpere demonstrat. cupiditas plim⁹ possidendi nequaquā nos desiderare christum ostēdit. Inuidia etiā nos iudicat vitiorū seruituti eē subiectos. Per linguā aut. qđ cor

desiderat. pdicat. Que em̄ cor desiderauit h meditāt et lingua. et sepe plabia dephendunt mētis occulta. eo qđ os nostrū pateat. nō habens ostiū nec custodē. et sermo noster indifferenter prorūpens egredit. Per sermones aut sepe cor nostrū inimicus latrocinat facilitate verborū. os em̄ cū nō seruat cū corde mysteria furant ab eo cogitationēs. et cū putauerit cor apud se retinere mysteria. oris intemperantia publicat. et cū arbitratus se ab aliq nō intueri pfmōes denudat. Suauitas em̄ detractionis. odio eam repletā esse demonstrat. Ne ergo decipiat quisq; putans se eē aliquid p religionē. qđ videt extrinsecus. Si em̄ putauerit quis fallere fratrem suū. religionem simulās. semetipm fallit ac decipit. Ecce em̄ ex cōuersatione ipsius. falsa ei⁹ religio demonstrat. Si aut cupis cogitationēs cordis eius addiscere. accede ad os eius. et discē ab eo. vtrū de terrenis. an de celestibus cogitet. de spūalibus. an de carnalib⁹. de voluptatibus. an de continētia. de affluentia possidēdi. an de voluntaria pauprate. de humilitate an de elatione arrogantie. de charitate. an d odio. Ex thesauro em̄ cordis. cōsuevit em̄ os cibos pferre his. que ad se accesserūt. Ex meditatione quoq; lingue et cōuersatione hoīs. quid cor desideret. vtrū christū aut pns seculum cōprobat. Et inuisibilis anima qualis sit siue bona siue mala. pactus corporis sui cōspicitur. Que quidē naturaliter bona est. sed subintrante malicia. p liberū arbitriū cōmutat.

Ca. v. Excludens errorem. ne quis putet passiōes supradictas esse naturales. ostēdensq; ex compactione libere voluntatis ad Agricolam. quō circa hmoi passionēs. voluntas inserat aliqñ virtutes optimas. aliqñ consuetudines pessimas. quō etiā diuinas scripturas habeat pro consiliatoribus. quos si deserendo oberrauerit. et penitens ad legislatorē recurrerit. cū pietate suscipiat.

Nec quisquā naturalēs asserat passiōes. ne qui cūq; asseruerit. culpatus existat. Attendete ipm. ne bonā conductionē. boni dei. ad crimen deducas. fecit em̄ deus omnia bona valde naturā quoq; nostrā bonis operibus decorauit. Si quis aut fm naturā eluriet. nō inculat. si in mensurā sumpserit cibū.

si aut edens mensurā excesserit / denotatur. Naturalem namq̃ esuriem quis nesciat. Nihilominus si fm naturā quispiā sitiāt. nō erit in culpa / si potū ad mensurā pceperit. si vero modū in bibendo excesserit. debonestat̃: q̃a naturalis est sitis. Rursum si fm naturā q̃s dormiat / nō inculat̃ / sed ad mensurā dormiat. si vero supra naturā somno indullerit / aut eneruatū semetipm̃ sopori atq̃ iercie tradat prodit natura ppria q̃s somni consuetudine supat̃. Natura siquidē et consuetudo. vtrāq̃ ptiū pdicatores existunt. Natura quippe indicat seruitutē. cōsuetudo aut̃ significat voluntatē. Ex vtroq̃ em̃ homo consistit. Voluntas aut̃ cū liberaz habeat facultatē. quasi quidam agricola esse videtur. Inserit namq̃ in hominis natura quēadmodū voluerit. alis qñ quidē virtutes optimas. aliqñ vō consuetudines pessimas. Hoc aut̃ modo consuetudines inserit malas. In esurie qdē. gule libidinem. In siti aut̃ bibendi copā. In sopore vō eneruationē / et insatiabilem somnū. In obtutibus vero oculorū / pessimos et volatiles sensus. in veritate mendacium. Inserit aut̃ rursum virtutes optimas. In cibo quidē abstinentiam. In siti aut̃ tolerantiam. In somno vigilias. In mendacio veritatē. In oculorū obtutibus / castitatem. Voluntas siquidē nostra cum sit forma agricolae / in momēto oculi euellit consuetudines malas. et quēadmodum voluerit virtutes inserit bonas. eo q̃ ipam naturam possit supare ac vincere. Et quidem natura est / p quā opationes gignunt̃. Agricole aut̃ hui⁹ volūtatis sunt diuine scripture cōsiliatores ac magistri. docēt namq̃ agricolam nostrū / quali modo psuerudines malas euellat. et quō virtutes bonas inserat / studiumq̃ adhibeat. Clerū q̃tū velit sobrius agricola noster et industrius extiterit. absq̃ magisterio diuinarum scripturarū / sine viribus est et indoctus. Diuinarū aut̃ scripturarū instructio / intellectū ei retribuit ac virtutem. ita vt ex ramis pprijs / optime ei largiant̃ virtutes cum eas in ligno nature inseruerit. Ita vt fidem bonam / in suam pfidiam inserat. spem quoq̃ in desperationem suam / dilectionē vero / in odium. et scientiam suam. rursumq̃ in laudem / in ignobilitatem suam. rursumq̃ inserit immortalitatem in mortem suam. Si autem voluerit noster agricola. pertinacia propria consiliatorem suum ac magistrum / dele-

rere. Diuinarum quoq̃ scripturarum eloq̃a inuenitur aduersis an fractibus oberrare. et in cogitationibus malis incedere / consuetudines quoq̃ pessimas que extra naturā sunt congregare. atq̃ in suam naturam inserere. id est. perfidiam. desperationem. odium. inuidiam. superbiam. inanem gloriā. gule libidinem. nimietatē bibendi. contradictionem contentionem. et cetera nō nulla hmoi. derelinquens namq̃ legis latozem. et ipse ab eo nihilominus derelinquit̃. Si autēz denuo penitentia ductus / semetipsum agnouerit: ita vt legislatori suppliciter procidat et dicat peccauit quod te dominū meum et magistrum dereliquerim: protinus legislator / cum sit amator hominum / pro sua pietate suscipiet eum. et prestabit ei intellectum bonum et virtutem vt rursum nature sue terram valeat operari. euellere quoq̃ ex ea cōsuetudines pessimas deinde largietur ei vt virtutes bonas et optimas / pro his possit inserere. pro quibus valeat coronam sibi ac laudem acquirere. Et q̃dem esurit fm naturam. sed ad continentiaz studet. sitit nihilominus. sed sustinet patienter. desiderijs stimulat̃. sed sobrietatem exerceat. grauatur somno. sed vigilare contēdit ad glorificationem dei. pigritia quoq̃ torpescit / sed aperto ore personat in diuinis laudibus / quo pigritiam possit vincere. Itaq̃ in tali certamine. laudem pmerebitur et coronā. Coronam quidem quia superauit naturam. laudem vero quod sibi virtutes acquiserit. bonas.

Ca. VI. **O**ccasione pretactorum gratias agens. comendansq̃ diuinam clementiā. benignitatem et misericordiam. cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum. vt ad eius dilectionem nos prouocet.

Gloria itaq̃ nūc clementie eius et confessio benignitatis eius. quando ita misericors per hennis existit. Quis pater. suos sic diligit filios. Luncta nobis bona impartiens affluenter. et omnia nobis dispensans pulcherrime. Sanat vulnera anime nostre. et contempta nobis. longanimit̃ suffert. Tult enim saluos nos omnes fieri / omnes cupit sana-

Capitulum

re/ et oēs vult regni sui fieri possessores. vult
etiā vt voluntatis nre arbitrio cōteram⁹ oīs
languoris nostri duriciā. et qdē difficile ad sa-
nandū: ipse sanitatē impartit. **D**ñe aut qd fa-
cile recipit sanitatē: h vult vt ppria industria
ac voluntate curem⁹. vt a volūtate ei⁹ gloriā
mercatur. **E**t qdē pigrū si insperet vulne-
ratur/ idcirco medelā sanitatis imponit: vt
os ei⁹ ad glorificationē bonitatis sue aperiat
Pctōi quoq; pctā dimittit: vt erigat eum/ et
alacrē faciat. **I**nfirmiorē si viderit/ velot⁹ ex-
audir: neq; pusillaminis fiat. **L**ū aut patiens
aut longanimis ostiū ei⁹ pulsauerit: tā in colu-
mitatis quā etiā mercedis p̄mia adipiscit⁹: p
eo quod nō defecerit postulādo. **P**oterat em
nō petētibz nobis vulnera aīe nre sanare: et
ad bonitatē inuitos nos adducere. s; h facere
nō vult: ne volūtas nostra diuinā laudib⁹ de-
fraudet. **E**t quidē nos negligim⁹ q̄rere eum
et cūctamur inuocare eū: ipse aut nos diligit. et
ipse miseret⁹. **I**pse nos redemit: et ipse suscepit.
Ipse illuminat oculos mentis nre: et ipse nobis
compunctionis sue grām p̄bet/ et dilectionis
vt crucis ei⁹ suauitatē/ ac dulcedinē gustātes
indefinēter eū ac iugiter desiderem⁹/ et p̄qui-
ramus. **B**ūs ille q̄ cū gustauerit dilectionē
eius/ et desiderauerit eū: p̄parabit semetip̄m
vt charitate eius inenarrabili repleat⁹. **Q**ui
aut repletus fuerit charitate ei⁹/ aliā dilectio-
nem nō recipit in semetip̄o. **C**harissimi
q̄s nō talē diligat dñm: **Q**uis nō bonitatē ei⁹
adorando cōfiteat⁹ ac p̄dicet⁹. **Q**ualē x̄o excu-
sationē habebim⁹ in die iudicij/ si tantā negle-
xerimus salutē. **Q**uid dicem⁹/ qz nō audiui-
mus/ nō cognouim⁹. **Q**uid facere debuit qd
nō fecit nob⁹. **N**ōne ex imensa altitudine et be-
nedictio sinu patris/ vsq; ad nos se humiliā-
do descendit. **N**ōne cū inuisibilis existeret/ no-
bis se p̄buit ad videndū. **E**t cū esset ignis im-
mortalis/ nōne p̄pter nos incarnat⁹ ē. **N**on-
ne vt nobis libertatē tribueret/ palmis in sa-
ciem x̄beratus ē. **A**dmirandū et plenū ti-
moris/ ac tremoris negociuz. **A**dā⁹ lutea q̄
ex limo terre formata fuerat/ alapis pcussit
atq; infelices. cū simus imortales et terre ci-
nis/ vsq; ad sermonē inuicē ferre nō possum⁹.
Ille cū esset immortalis/ nōne vt nos viuifica-
ret/ ptulit mortē. **N**ōne sepultus ē/ vt nos se-
cum resuscitaret. **N**onne ex vinculis inimici
nos absoluit/ et alligans eū/ ad cōculcandū

cum nobis tribuit potestātē. **I**nuocauim⁹ eū
aliqui/ et nō exaudiuit nos. **P**ulsauim⁹ ad ia-
nuam eius. et nequaquā nobis apuit⁹. **N**ā et si ti-
bi morā fecerit ad audiendū/ h vtiq; tibi mul-
tiplicatā mercedem/ pro tarditate restituet.

Ca. VII. **A**criter increpās eorū ignau-
am qui huic seculo renunciauerūt/ et tñ carna-
lia et terrena requirūt/ multis eos cōmouēs
exhortans et terrens rationibus/ exemplis/
atq; piculis/ vt ad compunctionē et penitent-
iam incitentur.

In quo huic se-
culo renunciaſti chariſſime. **E**t
qd rursū requiem ſecularem re-
quires. **I**n tribulationē quippe vocatus es. et
tude refrigerio p̄cūctar⁹. **I**n nuditatē iuſſus
es ire/ et ecce veſtimentozū studiū adhibere
cōtendis. **I**n ſitim q̄s vocat⁹ es/ et aquā renu-
ens. vinū bibere delectar⁹. **A**d plū nihilomi-
nus inuitat⁹ es. et inermis ingredi cupis. **A**d
vigilias q̄s vocat⁹ es. et inercia ſomni reſolue-
ris. **A**d flendū et ad lamentandū vocatus es
et tu cū cachinno riſus effundis. **I**n charitatē
vocatus es. et tu odiū exerces in fratres. **I**n ſb-
iectionē vocat⁹ es et cōtradiciō. **H**eredem te
regni ſui vocauit/ et tu q̄ terrena ſunt ſapi-
as. **I**n māſuetudinē et humilitatē vocat⁹ es. et ſu-
perbus et elatus incedis. **E**t quid in die illa di-
cturus es cū a chriſto audies. qz humiliat⁹ ſū
p̄pter te/ aut egen⁹ effectus ſum. **S**z qz nu-
dus fui p̄pter te/ aut eſuriui aut ſitui/ et dile-
xi te in toto corde meo/ et proximum meum ſi-
cut meipſum. **N**e velis ignorare/ quia cogi-
tationes tue et ſermōes tui ſcripti ſunt/ et cōſi-
ſcientia tua que tecū opata ē/ arguit te ſi mē-
tiri volueris. **A**ut neſcis. quia om̄is creatu-
ra. cum metu nimio ac tremore tribunali ei⁹
aſſiſtit. **M**ilia miliū et dena milia angeloz
circūſtant. et tu mētiri te putas et dicere. qd p̄-
pter te hec vniuerſa ſuſtinui. cū nihil om̄ino
ptuleris. **E**lide ne duplicē vltionē p̄ſoluas.
maloz vicz actū ac falſitatis. **S**z ſurge et
expgilcere a ſomno. et cogitationes tuas ad-
aperi. intra temetip̄m. et p̄ſpice. qz iā claudis
dies. **S**ed et iam hoc frater intellige. qz fra-
tres n̄i q̄ beſterno nobiſcū pariter loq̄bant⁹
veſpe hodie nobiſcū nō ſunt. ſed ad dñm ſuū
ac noſtrum vocati perrexerunt. vt vnusquis-
q; eozum negociationis ſue queſtum oſtēdat

Ecce nunciam discede de hesterno atq; hodie-
 rno die. quō hestern⁹ qdē q̄si flos matutin⁹
 excessit. hodiern⁹ dō q̄i vmbra vesp̄ia trāsiet.
Contemplare etiā questū negociatiōis tue.
 si fecisti s̄m dñi imperiū. **E**t em̄ velocissimus
 cursus. dies nostri p̄tereūt. **B**eatus ergo q̄
 sibi questum p̄ singulos dies huiusmodi ne-
 gociationis acquirit. vt congregatū eū in vi-
 tam eternā p̄cipiat. **Q**uid aut̄ tu dilectissi-
 me negligis. et incuriosus existis? **Q**uid tāq;
 vino inebriaris accidia? **Q**uid exacerbas te-
 metipm̄. māsiōi nāq; i hoc mūdo facta ē. quē-
 admodum quidā duo viātes. in itinere sibi in-
 uicem occurrentes in suū singulip̄gentes ho-
 spitū. vesp̄e aut̄ facto mansit vnusquisq; qua-
 potuit puenire. et facto diluculo ab inuicē dis-
 cesserunt. **I**ntellexit nāq; vnusquisq; eorum
 quid habeat in domo p̄pria. diuicias an pau-
 pertatem. requiē an tribulationem. ita et nos
 in hoc seculo sumus. **M**ansioni nāq; assimila-
 tur hec vita. **E**x ipsa em̄ vnusquisq; in suo di-
 uiditur loco. et intelligit quid habuit an̄ recō-
 ditum. **N**eq; em̄ vnusquisq; nostrū ignorat
 quid premisit in celis. orationem cum lachry-
 mis. an cū puritate vigilias. an psalmodiam
 cū compunctione cordis. aut abstinentiā cū
 humilitate. an terrenorū renūciationem. an
 charitatem non fictam. et desiderii christi. **S**i
 hoc tu p̄misisti. scito te incunctanter ad requi-
 em pergere. **S**i vero nihil horum premisisti.
 p̄didisti fili charissime animā tuā. **Q**uid i hac
 mansione exasperas primū tuū? **H**ane em̄
 ab eo sepandus es. **Q**uid aut̄ sup̄bis aut in-
 solescis? **Q**uid aduersus primū tuū tristis
 ambulas. cui⁹ on⁹ portare debueras. **Q**uid
 aut̄ te sollicitudo escarū aut opimentorū ma-
 cerat? **Q**uid ar iumentis escam ipsorū. te nō
 nutriet? **Q**ui eū diurne glorificas. qui expe-
 ctas heres fieri regni eius. de esca et opimen-
 to conuerteris. **Q**ui mortificasti temetipm̄
 mūdo. que terrena sunt sapis? **Q**uid temet-
 ipsum fallis ac decipis? **Q**uid medicū exaspe-
 ras nolens sanitatē recipe. et tpe curationis
 vulnera tua occultas. et medicū i culas. quod
 nō sis consecutus incolumitatis remedium?
Tempus tibi penitentie datū est. et agere pe-
 nitentiam negligis? **Q**uid ergo in culas legis-
 latoz. quod mortē tibi induxerit. cū tu incuri-
 osus existis? **N**ūquid dices mortē in illa ho-
 ra necessitatis. sine me penitentiam agere.
Eligila dilectissime vigila. vt laqueus sup̄ te
 hora illa nō adueniat. et tunc obstupescas et

ad conscientiam tuā recurras et dicas. **Q**uō
 elata ceruice ambulāte me. oēs dies mei trās-
 acti sunt? **Q**uō tempus meū in cogitationi-
 bus terrenis sup̄fluo p̄terijt? **Q**ue erit vtili-
 tas. si hoc reputas quādo hora mortis instite-
 rit. nec concedit nobis in hoc seculo amplius
 cōuersari. **P**one itaq; mētē tuā ad hec que
 narrant. **I**ntroecant in aures tuas. que a dño
 dicta sunt. **C**rede eius sermonibus. **A**it enī
 quia et de ocioſo verbo reddituri sumus ratio-
 nem. in illa die iudicij. **S**ufficit autē nobis ad
 metum solus hic sermo. si conscientia nostra
 sobria fuerit. **S**i aut̄ quadā leuitate per diuer-
 sa animus puagatur. neq; ipsa que sunt scri-
 pta intelligit. neq; ea que dicuntur auscultat
 com p̄at h̄mōi fistule recipienti aquā. et nō sci-
 enti quō eam p̄trāsīt. **Q**uis ergo putas nō
 defleat. quia dñs oibis terre tam per se quā
 etiam per p̄ueros suos p̄phetas et apostolos
 clamat et p̄dicat. et qui audiat nō ē? **Q**ue sunt
 aut̄ que p̄dicant ab eis? **I**mpie parate sunt
 inquit. et altitia mea imolata sunt. **S**pon-
 sus cum claritate et magnificētia in thalamo
 residet. et cū gaudio intrantes recipit. ianue
 patent. ministri festinant. **P**redicatores con-
 uolāt. **P**riusq; ianue claudant̄ velocitate pe-
 dum concurrite. ne nobis foris remanere cō-
 tingat. et q̄ nos introducat. vlt̄ius non erit.
Sup̄ his aut̄ nō est qui intelligat. nō est qui
 studiū adhibeat. signauiā et cura seculi hui⁹.
 mentē nostrā quasi cathena colligat et p̄strin-
 git. **D**iuinas quidē scripturas recte scribim⁹
 et recte p̄legimus. recte aut̄ eas audire nolu-
 mus. quia que illic inserta sunt. p̄ficere recu-
 samus. **Q**uis putas aliqui p̄gre in longin-
 quā viam. sine viatico p̄fectus est. quēadmo-
 dum nos profici sci volumus. **P**ica aut̄ alimen-
 ta req̄rentes. nihil ad p̄fectionē nostrā p̄fe-
 rimus. **B**eatus qui cū fiducia pergit ad t̄m
 portans sine defectione viaticum. vt nullam
 penuriam patiat̄. **E**cce decem virgines
 lampades accip̄t̄. et serui negociant̄. ex-
 pectantes dominum suum. cognoscētes qd
 accepit regnum suum. et venit cum claritate
 et virtute multa. coronare seruos suos. qui ac-
 cipientes ab eo pecuniam. optime in ea mer-
 cati sunt. interficere autem inimicos suos q̄
 regnare eum super se noluerunt. quēadmo-
 dum si media nocte profundo sopore. natura
 hominum occupata. repente de celo sonus ef-
 ficiat̄ magn⁹. et tonitrua terribilia. et corusca-
 tiōes. ex p̄cepti s̄bito dormiētes. colat vn⁹ q̄sq;

que sua sunt / siue bona siue mala: qui autē mala gesserunt / iacentes suplectum suum pcu-
tiunt pectora sua / quia nō est quōq; fugere &
abscondere. vel sup his que gesserunt penitē-
tiam agere. Cetera em̄ quassat & tonitrua ti-
more concutiant / fulgura pauorē cōmouent
Tunc obtinebit eos pfunda obscuritas. ita
vt hora illa / fulgur velox repente totam com-
moueat terram. Tūbe em̄ cum timore de ce-
lo buccinant / & suscitant dormientes / excitāt
quoq; eos qui a seculo dormierūt. Celi em̄ cū
suis struibus cōmouebunt. & terra vniuersa
quasi aqua maris / a facie glorie eius contre-
miscet. Ignis siquidēz terribilis discurret an-
faciem eius. emundans eam ab iniquitatib;
qbus fuerat contaminata. Infernus portas
suas q̄ a seculo sunt patefaciet / mors destrue-
tur / puluis qui putruerat. id est humana ca-
ro / audiēs vocē tube viuificabit. Clere em̄
miraculum ē intueri / quō contra ictum oculi
in infernū. quasi multitudo piscium in mare
enutrita ita & innumerabilis copiosaq; ossiū
multitudo humane nature. vnū quodq; eorū
currēt / ppiam iuncturā inquirens. surgen-
tes quoq; clamabunt omēs & dicēt. Glo-
ria ei qui nos congregauit / & ppter suam cle-
mentiam resurgere fecit. Tunc iusti exulta-
bunt / & sancti letabunt. & veri & pfecti mona-
chi cōsolabunt. & a labore abstinentie sue re-
quiescent / martyres coronabunt. apli ac p-
phete glorificabunt. Beatus qui pmeruerit
in hora illa videre / quō cū gloria accipientur
in nubibus / obuiā īmortali sponso. omēs qui
dilexerunt eū / & festinauerūt pficere oēs vo-
luntates eius. vt em̄ vnusquisq; hic / ad excel-
sa puolat premiorū. & quēadmodū hic vnus-
quisq; se emūdauit / sic eius gloriā intuebit
& quō quisq; desiderauit eum. sic satiabit dile-
ctione eius. Admirabit etiam primus adā
in hora illa videns magna & terribilia / quō ex
eo solo & cōiuge eius / ī mēse nationes & mul-
titudines producte sunt. Papis autē amī-
rabit glorificans conditorē deū / quō ab vna
natura / & ex vna creatura exort / in regno ce-
lorum & in paradiso / & in inferno. sortem pro
suis meritis suscepit. Gloria soli sapiēti deo.

Ca. VIII. Inducens ex superiorum re-
cordatione compunctionem & querelam au-
ctoris miseriam suam confitentis ac miseri-
cordiam dei / fratruq; suorum preces implo-
rantis. sollicitudinē quoq; carnalem disuadē

tis & ad negotiationem spiritālē atq; vite. et
negociorum suorum rationem per singulos
dies faciendam / exhortantis.

Ostrissimi recor-
datus sum hore illius & intremui.
consideraui illud horrendum iu-
diciū / & expaui. Leticiam quoq; que est in
paradiso / & ingemiscens fleui / vsq; q̄ nō remā-
serit in me vtus vt amplius flerem / quia ne-
gligentia & elatione p̄terii dies meos. & co-
gitationibus sordidis / anni mei finiti sunt.
Quō elapsi sunt / nō consideraui / quō transi-
erunt / sentire nō potui. Dies mei defecerūt.
& iniquitates mee multiplicatae sunt. Heu mi-
hi charissimi quid faciam in compunctiōe ho-
re illius / qñ mihi noti mei circūsteterint / qui
me beatificabant / hui⁹ religionis habitum cō-
templantes. ab intus autē vas plenū erā iniq-
tate & imundicia. & eum qui scrutat corda et
renes obliuioni tradideram. Clere pfusio ibi
est / etiam miserabilis qui illā cōfusionem ex-
ceperit. Amator hominū benignissime / ad-
iuuro te per miserationes tuas / ne mea sinistris
tuis statuas. cum his qui te exacerbauerunt
ne dicas mihi nescio te / sed tribue mihi pro-
pter multā miscēiam tuā indefinenter com-
punctionem & fletum. & humilia cor meum et
sanctifica / vt fiam templum gratie tue. Nam
& si peccator sum & impie gessi / tamen ad ianu-
am tuam iugiter pulso. Et si piger sum et in-
curiosus / attē viam tuam incedo. Fratres
mei dilectissimi obsecro vnanimitatē vestraz
festinate placere deo. Dum tempus habebi-
tis plorate in conspectu eius diebus ac nocti-
bus / cū oratis & psallitis / vt eruat nos ab illo
interminabili fletu / & stridore dentiū. & a ge-
henne igne / & a vermibus īmortaliū / vt in
regno suo gaudere nos faciat / in vita illa im-
mortali. vbi fugat dolor / tristitia / & gemitus.
vbi nec lachrymis aliquis. nec penitentia in-
diger. vbi nō ē timor & tremor. vbi nō ē mors
& corruptio. vbi nō ē aduersarius & īpugnās.
vbi nō est exacerbatio & ira. vbi nō est odium
& inimicitia. sed omīno gaudium & leticia & ex-
ultatio. & mensa spiritualib⁹ cibis plena / q̄ p-
parauit deus diligētib⁹ se. & beatus q̄ pme-
ruerit eam / infelix autē qui fuerit priuatus ab
ea. Obsecro vos fratres charissimi effundi
te sup me viscera vestra. & precamini pro me
pidentes benigno & amatori hominū vnige

nito filio dei. vt faciat mecum misciam: et liberet me a multitudine iniquitatum mearum: et collocet me inter macerias beati paradisi. vt vobis hereditas ei? / vicinus efficiar. eo quod vos estis charissimi filij. ego vero quasi canis abiectus: vt proijciatis super me micam de mensa vestra vt impleat in me quod scriptum est. quasi catuli edunt de mensa filiorum. Ita dilectissimi mihi effundite super me orationes vestras. et venite festinemus ad vitam nostram. Omnia enim quasi vmbra pretereunt

Quidam etiam mundum hunc. et omnia que in eo sunt. sollicitudinem quasi carnalem preter salutem anime nostre nullam habeamus: sicut et dominus noster ait.

Quidem perficit homini si mundum lucratus fuerit vniuersum: a se autem sue detrimentum patiat.

Aut quam dabit homo redemptionem patrie sue? Negociatores sumus? spirituales o dilectissimi comparati sumus? negotiatoribus? sectariis? Considerate que dico fratres. Secularis negotiator per singulos dies lucrum seu dispendium supputat: et si detrimentum sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinem adhibet et commodat. quomodo mercimonium suum saluum restituat.

Ita et tu dilectissime per singulos dies: vespere et mane. diligenter considera: qualis se habeat mercimonij tui ro. Et ad vespam ingredi in cor tuum. et scrutare te ipsum: et dicito. Putasne in aliquo acerbaui deum? Ne vbi otiosum locutus sum? Ne immoderate egi? Ne irritaui fratrem meum? Ne aliquem detractationibus laceravi? Ne forte psallente me: cor meum et mens mea fantasias seculi cogitauit? Ne forte concupiscentia carnalis super me irruit: et ego liberi animo suscepti: ne sollicitudinibus terrenis super sum? Si in omnibus his damnum tibi illatum intelligis: festina quomodo melioribus commodis repareris. Ingemisce ex intimo corde: profer ab oculis lachrymas: ne idem rursus detrimentum sustineas. Et facto diluculo iterum eadem meditare et dicito. Quomodo putas nox ista transijt. Lucratus ne sum in ea mercimonium meum. Putas mens mea vna cum corpore vigilauit? Si oculi mei lachrymas perduxerunt? Ne cum genua in oratione per noctem posui: in sopore somni deductus sum? Nec adueniunt mihi sordide cogitationes: et libenter eas meditatus sum? Et si te deceptum in his senseris: festina sanitatem recipe. et statue custodiam in corde tuo: ne rursus eadem patiaris. Si ita sollicitudinem habueris: saluabis mercimonium tuum: et domino tuo placebis. et tibi metipsum utilis eris. Attende autem tibi: nec te velis se-

gnitie ac negligentie tradere. Principium

quidem perditionis / est negligentia. Imitare autem apem: et perspice admirabile mysterium: quomodo ex diuersis floribus terre. suam operationem congregat. In hoc ergo exiguo animante considerate. Si enim congregati fuerint sapientes mundi. atque orbis terre philosophi. non valebunt prudentiam eius differere. quomodo ex floribus quidem. quasi quedam monumenta edificat. Semper autem ibi soboles suas: et cum viuificauerit eas. quasi quidam princeps: milicie vocem suam ad eas emittit. quam pariter audiunt: volitare incipiunt. Tunc monumenta illa vnde egressi sunt soboles: operantur: ac replere festinate scarum dulcedine: ita vti omnis prudens si considerat: glorificet conditorem deum / admirans quod ex tam puo ac vilissimo animante tanta sapientia processerit. Similiter ergo et tu charissime congrega tibi diuitias et thesaurum quem sur nunc quasi continget et premitte in celum. Nam et princeps terre. si voluerit quisque eorum in regionem abire longinquam: premitunt famulos suos cum patrimonio suo: vt cum in preparam mansionem peruenierint: ibi diuerant. Ita et dilectissime premitte patrimonium tuum in celis: vt suscipiaris in tabernaculis sanctorum.

Ca. IX. Exhortans vt tribulationes mundi patienter tolerant / et ne spes in temporalibus sed in dei amatores hominum benignitate ponatur: qui cuncta bona largitur et laborantes mercede non fraudas: per hoc puocans nos ad vigilantiam vt adueniente sponso et alijs in regnum susceptis. nos excludamur et postea negligentiam nostram frustra defleamus. docens quod quomodo dominum inuocare debeamus et perfectos viros imitari: corpus ad carnalia non assuescere: discretionem nihilominus circa eius castigationem obsequare. amonens tandem vniquemque ita debere incipere: vt possit perficere inceptum.

De velis ergo te

In poris breuitatem negligere: ne per secula infinita penitentiam incipias. Non audis dominum dicentem. In hoc mundo tribulationem habebitis. Iterum ait: in patientia vestra possidebitis animas vestras. Si autem tu propter molliem mentem atque icuriam in tribulationibus huius mundi odium habeas. deuitas quidem patientiam. carnalem quidem voluptatem consideras quod iugum christi bonum ac suauem propter tuam ignauiam quod durum et graue. et quod non facile possit portari detrahis et iculas. et te ipsum in perditionem tradis: cum ista carnis: quod tui miserebitur: si te ipsum in infernas: quod tui miserebitur. si assumens arma domini: quibus dimicare

Capitulum

cōuenerat. i cor tuū versa vice desigas. **S**z in hac vita tātūmodo gloriaris. multum uana est spes tua. et expectatio tua infelix est. Quid est quod os tuum orat deum: et q̄ sunt que poscis ab eo? **S**eculi hui⁹ requiē/ an immortalitatē/ac ppetuam uitam? **S**i hec temporalia et nō manentia requiris: melior est te fornicator: et melior est similiter latro. **H**i enī deprecant̄ ut salui fiant: et te beatificent quē in hac bonitatis cōuersione fallaciter militare pspiciunt. **O**dio nāq; habens lumen/ te nebras dilexisti: et regna celozū deserens: terrena et tpalia cōcupisci. **T**imuiſti miserabilis ne benignus deus/ et amator hoīm/ laborem tui opis fraudaret: quiq; nō vicēdet laboris: ipe pueniens daturē. **C**or quoq; tuū ipe cōpūgit: et mercedem ipse tribuit. **A**uncta tibi ab eo largiunt̄: et tu in elationē extolleris. **M**ercedem mercennarij exquiret ab his/ qui eum fraudare voluerint/ et tuarū lachrymarū habuit denegare mercedem. **A**bsit. **Q**ui ait. q̄rite et inuenietis. pullate et apiet vobis. mendax ergo efficit̄. **N**equaq; te hec suspirio miserande decipiat. **Q**uis tui emulus fuit? **Q**uis tam seuus et inuidus extitit? **N**lle nimirū aduersarius hostis bonozū/ illius est hoc studium/ ut null⁹ hominū salutē inueniat. **C**leni nūc itaq; in temetipm. et ne velis odire aīam tuā. **A**peri oculos mentis tue. et prospice eos qui tecum sunt. quō in cōmune dimicant. quō festinant. lampades suas tenētes in manibus. et os eozū laudat et gloriſicat imortalem sponsum. **O**culi quoq; eozū pulchritudinem eius cōsiderant. et aīa exultat et viger. **A**duerte et vide/ qm̄ appropinquabit. veniet et nō tardabit. ut expectantes se repente letificet. **E**xit ut psonet vox. ecce adueniet sponsus: et hi q̄ tecum sunt. pcedent cū gaudio/ habentes se cum lampades relucētes. et splendida indumenta. **A**udient enī vocem eius dicentem. **C**lenite benedicti patris mei. possidere paratum vobis regnū/ a cōstitutione mūdi. **T**ūc necesse est/ cum clamorē factum audieris. discas eis. **F**rates mei/ donate mihi pusillum olei. ecce lampas mea extinguit̄. **A**udies q̄ ab eis. **N**e forte sufficiat nobis et tibi. vade potius ad vendentes et eme. **E**t tunc pges penitens et afflictus: et tempus emēdationis iam nō iuenies. **T**erra enī vniuersa tremabit ad gloriā eius/ et tunc plorās et vlulans dices. **G**ladio et pulso/ et quis scit si apiat mihi. **R**ediens aut̄ pullabis. et respondebis tibi ab intus

Amen dico tibi/ nescio q̄s es. **G**ladio a me operarius iniquitatis. **S**tante aut̄ te. introibit i aures tuas vox leticie et exultationis. et agnosces vocem vniuscuiusq; collegarum. et ingemiscens dices. **H**eu mihi misero. **Q**uō a tāta claritate priuatus suz. **O**mni tempe vite mee cū ipsis eram. et nunc ab eis sepatus sum. **I**uste ppeſsus sum. **I**lli aut̄ abstinebāt. ego aut̄ indifferenter agebā. **H**i psallebāt. ego xō ridebam. **H**i cum genu flecterent flebant. ego vero extollebar. **H**i humiliabant semetipſos. ego vero superbiebam. **I**lli se viles et exiguos deputabant. ego vero ornatu vestium delectabar. **P**ropterea illi nunc exultant. ego aut̄ lugeo et lamento. **I**lli letant̄. ego xō amarer defleo. **E**uigila itaq; miserande euigila. et imensam eius bonitatem considera. et ne velis salutē tuā negligere. **E**t exquire eū. et erit in salutē velociter/ inuoca eum et proteget te. **D**a ei ut recipias ab eo centupluz. **S**i cartula cum sit absq; anima per litterarum apices clamat. et omne debitum quod in ea scriptum est restituit. q̄to magis benignus de⁹ dabit gratiam querentibus eum. **C**hartula per litteras vsuram super vsuram augmenat. et thesaurum gratie mercede orationum deus multiplicat. **N**e velis incuriosus existere. nec domineſcē tui sollicitudo terrenozū ne gociorum. neq; in desperationem temetipm adducas. **D**eus enī propter viscera miserationum suarū. suscipit et proteget te. et omnes qui eum ex toto corde quēſierint. **A**ccede ergo ne dubites. et procide ante eum. ingemiscens et plorans dicito ei. **D**ñe meus et saluator meus. quare me dereliquisti? **M**iserere mei qm̄ tu es amator hominum. qui solus es sine peccato. **E**xtrahē me de ceno iniquitatum mearum. ut non ibi infigar in eternum. **L**ibera me ex ore inimici mei. ecce enī ut leo rugit deuorare me cupiens. **E**xcita potentiam tuā et veni. ut saluum me facias. **C**orulca corulcationes tuas et dissipa virtutes eius. expauescat et tremiscat a facie tua. **I**nfirmus nanq; est. neq; habet virtutes stare ante conspectū tuum. neq; ante faciem diligentium te. **E**ludens enim signum gratie tue. pauore concutitur. et confusus discedit ab eis. **E**t nunc dñe laua me. quoniam ad te confugi. **S**i ergo sic accesseris ad eum et inuocaueris eum ex toto corde. confestim quasi bonus pater et misericors. mittet gratiam suam. et auxiliabitur tui et omnes voluntates tuas adimplebit i bonū

Ita ergo age charissime mihi. ita age et accede. et noli negligere inuocare eum. et noli incuriosus esse. Et neque in me segne ac desidiosum intendas. mihi enim sufficit confusio vultus mei. moneri. et non intelligere. dici et non facere. Sed esto imitator perfectorum et spiritualium patrum. et regulam eorum exquire. Et ne velis que sunt ardua. et excelsa incipe. que nequaquam valebunt perficere. neque ea que sunt nimis exigua et ibecillia. ut multiplicata tibi merces accrescat. Ne nutrias corpusculum tuum. ne te incipiat impugnare. Neque illud carnalibus voluptatibus infuecas. ne pregrauetur anima tua. et ad ima depressus vitis deducaris. Si autem in his te dederis. ut desideria eius perficias. derelinquet viam planam et rectam. et asperam et prupram incedet. Omnem quod sordida cogitatione facile recipit. nec ultra potest esse prudens vel sapiens. Et si iterum supra modum eundem volueris affligere. etiam phocanimus grauius. segnitia atque desidia obtinebit. et supplebit iracundia. In laudibus quod et orationibus atque in bonitate obedientie. pigrius ac remissius efficit. Institutum quoque tuum. mensura boni ex equo pondere gubernetur. Dico tibi. Nunquam in stadio spectatores. equis currentibus assistitis. Ac rursus nauiculam in pelago cõtemplatur? Es? Quis vero si super modum ad cursum cõcitari fuerint interis. et iterum si supra quam mensura exigit. fuerint relaxati. ipsum aurigam defectum per diuersa traxisse? Similiter et nauicula in mari si supra capacitatem suam fuerit onerata. fluctibus comprimetur. et si rursus leuata. et absque onere fuerit. velocius vehementia ventorum submergit. Similiter etiam corpus et anima. si supra modum ex his que super diximus fuerint abiuicem pregrauata. decidat utrumque necesse est. ac succubatur. Propterea bonum est. ita vnum quicquid incipe ut perficias. ut possit deo placere. et vtile sibi metipsi ac proximis exhibere.

La. X. Ceros et perfectos monachos commendas et ad certamen puocans. pigros per aptam similitudinem pfutans. ostendens ex compactione monachi ad militem quomodo segnis et negligens a diabolo vincatur. vigilans vero per gratiam dei adiuuetur. occasione cuius diuinam gratiam plurimum commendat.

Quos estis bene

dictus grex christi. vos estis luminaria orbis terre. vos estis sal terre et columna sub celo. Quos inquit perfecti ac christi monachi estis. quod estis angeli super terram. quod angelo-

rum puerfatione diligitis. corpus siquidem gestatis humanum. opus angelicum perficitis. Argo vbi in quo cõtenditis temporalis est retributio autem eius et laus in seculum seculi permanet. Labor abstinentie vobis brevis est. at vero premium immortale est. Quatum autem vos abstinentie regulam obseruatis. et virtutes cum dilectione acquiritis. tamen aduersari vobis diabolus irritatur. et seuius efficit. diuersosque laqueos ad decipiendos vos atque impediendos occultat.

Attendite ergo vobis fratres charissimi. a laqueis eius. Pullus enim absque certamine coronatur. neque gratia dei offerit quicquid. si cum alacritate pugnauerit. Si quis vero semetipsum relaxas. os suum pigritia detentus non operitur. nec gratiam eius inuocat. ut sibi auxilium cõferatur. ne velit gratiam eius incusare. eo quod non fuerit ab ea adiutus. Quoadmodum si quis manibus ac pedibus sanus extiterit. habeatque coram se plimas escas oppositas. et pigritie causa noluerit eas oris suo applicare. et comedere. et animam suam reficere. ita et monachus experimentum huius bonarum deliciarum diuine gratie. si neglexerit huiusmodi dulcedine satiari. Quis enim misereatur illi. qui huius manu nequaquam percipiat ex his que sibi anteposita fuerint. Vel quomodo misereatur quis monacho. qui cum non habeat sollicitudinem actuum terrenorum. salutem suam neglexerit?

Comparatur autem monachus militi ingrediendi in prelium. membra corporis sui vndeque circumvallanti. donec dimicatio victoriae palmam accipiat. Eligat namque diligenti custodia. muniendo se. et decertat. veres nequam eius aduersari deiciat ac prosternat. Si vero in segnitie semetipsum relaxauerit. facile miles huiusmodi triumphabit. Eodem modo etiam monachus. si vires anime sue segnitie negligenterque laxauerit. absque ulla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. Permittit siquidem in corde suo cogitationes turpes ac sordidas. libenterque in se recipit elatam sapiam. vanam gloriam. quod atque inuidiam. necnon et detractionem. odium. gula libidine. et insatiabile somnum. In his autem omnibus. in desperationem semetipsum deducit. Si autem vigilauerit. spiritus qui in suum presidium gratia dei cõsuerit. spiritus ei auxiliabitur. et ab ipsa docebitur quomodo ei placeat. re debeat fitque in eo ipsa gratia laus. et que ei laudem exhibeat. Quoadmodum si quis attendat in speculum. idem ipse est qui videat et qui videatur. Sic et gratia vbi inuenit requiem. ibi inhabitat. et inhabitatur. et efficit ut per dicitur. laus et que laudem exhibeat. neque absque huius auxilio cor sibi valebit sufficere. Retribuit autem ei si quis ab ea precepit. et ex vino eius eidem offert potum. velut si dicat ex cõpunctione eius retribuit ei lachrymas. et a dulcedine vini

ei⁹/hūiliationē pferet cordis. Ex virtute q̄ qm
assumpsit: eidē cōcinit psalmos. Absq̄ psona
sq̄dē: idigēs eē videt speculū. Cū xō accepit
psone cuiuslibet ituitū/ ex eo qd accipit retri-
buit. Et si exornat⁹ q̄sq̄ in eo attēdat: idē ex
ipō speculo ornat⁹ efficit. Sitr⁹ hō absq̄ grā
diuina: inopis eē videt⁹ et indigēs. si xō pme-
ruerit grām/ ex hō ipō qd fuerit adiut⁹ ab ea:
posit in se emēdare virtutes. Si aut denuo fu-
gauerit eā: desolat⁹ inuenit ac nud⁹. et ihabi-
tant in eo cogitationes turpes ac sordide. sic
nicticorax in domicilio. Hōis gē grām iuoca-
re. grē xō ē. vt ei i opitulationē adueniat. Abs-
q̄ grā em̄ mens nō pōt illuminari: ad p̄tēplā-
dam multiplicē futuri seculi pulchritudinem.
Et nisi sanctificatū fuerit cor: nō venit grā in
hōie. Si aut illuminat⁹ a grā virtutes optias
acq̄sierit: sibi q̄ emēdationē q̄ adept⁹ ē repu-
tauerit: multū semetipm fallit. Neq̄ infirmita-
tem suā itelligens: emul⁹ nāq̄ sibi extis hōi
p̄cula se grām deturbabit. Cū xō q̄s opitula-
tionē acq̄rēs: grām diuinā agnouerit: et cū fu-
erit corroboreat⁹ vt virtutes obtrineat/ glori-
ficauerit deū et dixerit: glā miseratiōib⁹ tuis dñe
qd me i dignū grām tuā pmereri fecisti. et quē
admodū voluisti emēdasti i me q̄ tibi fuerāt
placita: hōi agnosces fragilitatē suā: festia-
bit se diuine grē tēplū pparare. et tūc efficit in
eo grā ipa sacerdos: atq̄ ipsa oblatio: et esca-
pālīs et q̄ māducat: impator et regnū: edificatū
q̄ et q̄ edificat. Efficit q̄ ciuitas. et mur⁹ inex-
pugnabilis. et ab omni malo eum custodiet: do-
nec ab hō seculo ad phennā vitā et in futurū secu-
lum transferat.

Ca. XI. Inducēs inuitationē auctoris
auxiliū spondētis: et ad ablutionē vitiorū psua-
dentis. Et vt ad ipm inclinent inuitati: exptū
se p̄siliatorē prestāt et offert: p̄silitq̄ vt ad p̄se-
ctam singularēq̄ pudiciē virtutē festinēt: qm
excellēter cōmēdās pulchras inducit silitudi-
nes/ tādē eos deslēs q̄ illā habuerit et p̄dideit.

Inclina ad me
aurē tuā dilectissime mihi/ et ero
tibi p̄siliator: si ad vitā vis efnā p-
uenire. Mēbrū meū si desideras introire. et
si p̄cupiscis b̄ritudinez dñi dei tui: dicito mihi
frat cur abluis faciē tuā aq̄/ vt primo tuo pla-
ceas. Nec dū ḡ respuisti vitia passiōis carnis
tue. s̄ hōz adhuc vitio detineris. Si aut vis
lauare faciē tuā/ dilue eaz lachrymis. et ablu-

eā cū fletib⁹. vt in p̄spectu dei et scōz angeloz
cū claritate refulgeat. Facies siq̄dē q̄ abluit
lachrymis/ i marcessibilē decorez acq̄ret. Sic
dicis fortasse mihi. Cōfundoz sordidam ac de-
formē faciē pferre/ s̄ si incultā faciē et pedes
sordidatos cū corde purificato habuerit/ sup
claritatē solis cū dei angelis refulgeb⁹. Quid
etiā risum indifferent⁹ p̄fers/ nōne flere ac lu-
gere te dixisti. Tu xō h̄ relinquēs risib⁹ in cō-
ditis demoraris. et h̄ vñ: nisi ex eo qd non desi-
deras b̄ritudinē ei⁹/ nec timeas supplicia eius

Qui igit tēptatiōes expt⁹ ē. pōt cōmone-
re eos q̄ necdū expti sunt. Et q̄ in manib⁹ la-
tronū incidit/ pōt viātes cautos ac diligen-
tes efficere. Quia ḡ et ego ex p̄tēptat⁹ sum
p̄p̄ segniciē meā: siq̄dē ad horā t̄mō caute-
lam habui. s̄ mea ignauia ac pigricia i hac me-
felicitate cōstituit. ob h̄ itaq̄ cupio dilectissi-
mi p̄siliator existere gregi electo christi. ne ob
vitia carnalia/ et secularē voluptatē ab illa cla-
ritate priuēmini. et a thalamo sponsi pleno le-
ticia et exultatione cū dedecore abijciāmini.
Labor abstinentie v̄re/ velut somniū ē. req̄es
aut laboris i enarrabilis. Attēdite vobismet
ipsis. ne ab vtrisq̄ p̄tib⁹ corruatis. et p̄ vtrisq̄
vltionē exoluatis. s̄ festinate poti⁹ p̄fectā vir-
tem acq̄rere/ q̄ adornata ē oib⁹ q̄s diligit de⁹
Hāc si possideritis/ nunq̄ deū exasperabitis.
nec mali aliqd̄ p̄imis v̄ris facietis. Pecāt
singulari⁹ x̄t vocat⁹/ h̄is in se pulchritudinez
diuisaz virtutū. Quēadmodū em̄ regale diade-
ma/ absq̄ lapidib⁹ p̄ciosis. et electi margarit⁹
cōponi nō pōt. ita et hec singularis pudiciē
virtus. absq̄ pulchritudine diuersaz virtutum/
nō valebit p̄sistere. Hā et plena regali diade-
mati compabit⁹. Sic em̄ in eos i vñ lapis vel
margarita defuerit/ fulgere sup caput regis
decenter nō pōt. ita et h̄ singularis x̄t si deha-
buerit vnā speciē ceterarū virtutū. p̄fecta x̄t
noīari nō pōt. Assimilabit rursū copiosis
dapib⁹/ cōditis. salis xō suauitatē nō habēt:
bus. Quēadmodū ḡ optime dapes/ absq̄ sa-
le inutiles sunt. ita etiā h̄ singularis x̄t/ in oī
pulchritudine diuisis virtutib⁹ adornata. si cha-
ritatē circa deū et primū nō habuerit. abomi-
nanda fortiter et inutilis habebit⁹. Rursū si
milis ē p̄fecto alphabeto. p̄p̄ijs l̄ris adorna-
ta. Et si q̄s ex eo vnā auferat l̄ram/ totū oīuz
om̄ino ad nihilū p̄stituet⁹/ ita et h̄ singularis vir-
tus. si ex oib⁹ virtutib⁹ vnā min⁹ habuerit/ to-
ta inutilis repit⁹. Compabit⁹ etiā fortissime aq̄le
iux firmamētī celsitudinē puolatī. q̄ cernens

escā in laqueo. tota se alarū velocitate. cū ingenti petu in eo deposuit. Glorēq; escā inde p̄trahere: cōprehēsa ē sūmitas vngule ei⁹ in laqueo ⁊ obdolorē ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo ei⁹: totūq; corp⁹ suū extra laqueū ē. oīs autē x̄tus colligata ē i eo. **S**ilr ⁊ h̄ singlar̄ x̄t⁹. si fuerit iūcta in vno aliq; negocio frenorū. tota in eo silr colligat. Et qdē totū corp⁹ p̄fectionis ei⁹ absq; vinculis ē. oīs autē x̄t⁹ in fra hūiliata ē. Et quēadmodū nō valebit aqla p̄pter captiōē vngule/ in aeris altitudine volare. nisi fuerit liberata. ita ⁊ x̄t⁹ h̄/ nisi a frenis negocijs liberet/ p̄fecta eē nō possit. Quis ē q nō habeat lachrymas/ veniat ⁊ defleat mecum? Et q nō habet cōpūctionē/ cōsiderās intelligat. **D**iscat q; diligēter ab his q in hac x̄tute sunt puerfati. q; q̄rūdā puerfatio. vsq; ad celum puenit. veniensq; ad portas. in regnū p̄hibita ē introire. **H**oc āt dico dilectissimi. q̄a puerfati qdā in hac quā p̄dixim⁹ x̄tute. et adornati sunt ea. p̄tēplātes eā q̄i regali diadema ⁊ p̄p̄t̄ exiguā rē. talē ac tātā x̄tutē ad nihilū duxerūt. Colligata ē em̄ mens illoz sollicitudinib⁹ frenorū negociorū. ⁊ ob huiusmodi vinculū. acq̄sita x̄t⁹ in celū introire nō valebit

Ca. XII. Dictorū occasione exhortās eū q̄ p̄tracta pudicie ⁊ castitatis x̄tutē habet: ne illā amittat tradēdo se in vincula inimici: idonēū exēplū adducēs at q; demōstrās quō h̄ x̄tus liberari possit: ita vt nihil ei nocē possit.

De ergo cha

Urrissime mihi. ne tenetipm inimici alligandū vinculis tradas: ⁊ amirabile x̄tutē destruas. quā multis laborib⁹ ac q̄sisti. neq; celestes portas/ acq̄sita x̄tutē introire p̄hibeas. ne corā spiritali thalamo p̄fusiōe adopta p̄sistat. neq; p̄ ynnū capillū alligās cā. ⁊ ad solū terre infigat: s̄ tribue ei fiduciā ⁊ vocem excelsam. vt exultans ingrediat in thalamū ⁊ mercedē laboris sui possit p̄stater/ ac lib̄limi voce clamare. Et obstupescendū miraculū. quō tā imanis ac fortissim⁹ leo. p̄ ynnū capillū ligat⁹. humilis ⁊ captiu⁹ effect⁹ ē. **L**eonisiquidē h̄ x̄t⁹ compabit. oib⁹ bonis ac p̄fectis opib⁹ adornata: ⁊ q̄si ab illo vno capillo terre nis sollicitudinib⁹ colligata ē. Quāob̄rē vigila dilectissime vigila: moue q̄man⁹ tuas. et hūc exiguū capillū abscede: neq̄i venias i derisum. sic fortissim⁹ ille sampson. **M**emento qd̄ mille viros occidit. ⁊ q̄si ynnū capillū. funes

valedissimas extremū portauit. ⁊ seipm a vinculis liberauit: ⁊ inimicos interficiens deo victoriā reputauit: ⁊ p̄ onē suā ex ip̄a maxilla fontē aque. p̄duxit. h̄ talis ac tāt⁹ / q̄ h̄ ynnūsa p̄fecerat. postea semetipm vincitūz adūsarijs tradidit. **H**ūiliat⁹ ē enimū. p̄ eo qd̄ crines ei⁹ ablati sunt: ⁊ terribilis illa atq; mirabilis x̄t⁹ ei⁹ deuicta ē. **A**ttēde gr̄ tu tibi metip̄i. neq̄i amirabile castitatis x̄tutē/ p̄ puā sollicitudinē colligādo humilites: s̄ libera eā efficiēs ab oibus negocijs q̄b⁹ ledit ⁊ adornās p̄mitte in celū. **S**ic autē eā libera. quēadmodū aqla descendens in p̄fundū vt inueniat p̄ciosissimaz margaritā. **L**unq; inuenerit. p̄tin⁹ ad excelsa cōscēdit. totūq; corp⁹ pusculū ei⁹ aq; exhibetur. **A**qua em̄ p̄māsit in loco suo. ip̄a autē cū diuicijs prexit in ardua. **E**odē modo etiā tu. p̄pera oib⁹ frenis negocijs liberari: ⁊ adornatus p̄fecta x̄tute: q̄si vestimēto induere ea. **E**x cuba vigilāter dieb⁹ ac noctibus horis ac momentis: ne spoliēris ab ea. **P**eca autē singlar̄ x̄tus de q̄ loq̄mur adornata in oīni pulchritudine diuersaz x̄tutū: nullis negocijs frenis nō ceri possit. **T**ribulatio em̄ patiētia opat⁹. egestas x̄o ac volūtaria paup̄tas. fra ē opationis ei⁹: ex ip̄a em̄ fructificat iusticie fruct⁹. sic neq; īfirmitas eā ledere pōt. ex ip̄a em̄ x̄tute et gloria induit apud deū. **S**ilr autē adulatōes diuiaz rerū nequaq; valebūt iminuere eam ab ipsis autē acq̄rit laudē in vitā etnā. **P**ersecutio nō poterit terrere ea. nec pauorem ei incutere. **E**x ip̄a/ corona pulchra ac p̄fecta cōponit. q̄ deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatiōe exhibeat. s̄ neq; nuditas pōt ei seigniē torporis incutere. eo q̄ ex ip̄a ei stola claritat⁹ contexit. **F**ames silr pusillanimitatē ei nō poterit generare. ex ip̄a em̄ mēsa ei p̄parabit in regno celoz. **S**⁹ neq; p̄ sitim poterit ea desidia circūdari: ab ip̄a em̄ p̄parabit ei padisus leticie. **N**eq; x̄o paup̄tas pōt eā ad illecebras diuiciaz ipellere. ex ip̄a nāq; b̄titudine deum possidebit. **C**ogitate q̄s ⁊ flet⁹: coronā p̄fectionis: ⁊ fontes puritatis ei⁹ existūt. **H**ūilitas et māsuetudo: fundamēta sunt edificij eius.

Hors nō p̄ualebit mortificare eā. s̄ neq; se pulchrū cōcludere eā pōt. neq; x̄tutes valebunt retinere eā. **I**p̄i quoq; celi/ nō valebunt portas suas claudere corā aīa q̄ x̄tutib⁹ viget s̄ mox vt viderint eā/ cū gaudio referantur. **A** mille milia ⁊ decies dena milia angeloz ⁊ archangeloz. throni ac dñatiōes. ⁊ p̄ncipat⁹ nō valebūt cōminari ei: s̄ cū gaudio vult⁹ sui su-

scipiet ea: et in manibus suis tollit et an sedem maiestatis offeret ea. Exultabit quia pater in ea et filius cum spiritu sancto. Exultabit quod in ea spiritus sanctus quia repleti sancti ei effecta sunt et inhabitavit in ea. Exultabit in ea unigenitus filius quia spiritus desideravit eum et propter eum nihil voluit possidere. Exultabit in ea pater quia dilexit eum et voluntati eius nullam preulit voluntatem. Exultabunt super eam celi cum virtutibus suis et pariter precipites glorificabunt patrem et filium et spiritum sanctum videntes eam in omni angelica virtute et in omni pulchritudine iusticie adornatam. Exultabit etiam paradisus quia hereditatem in eo sortita est.

Ca. XIII. In persona auctoris glorificans et magnificans dominum amatorem hominum multisque devotis deprecationibus benignitatem eius per mentis illuminationem: vulnere suorum sanatione ac gratie collatione interpellans.

Gloria et magni

Gloria soli benignissimo atque amatori hominum deo quod nobis regnum per suam gratiam constituit. Sana me domine et sanabor quia tu solus es sapiens et misericors medicus. Supplico bonitatem tuam sana vulnera anime mee et illumina oculos mentis mee ut possideret dispensationem meam quod super me specificasti quia infatuata est mens mea et gratia tua quod est salutaris condonat eam. Et quod ad te habeo domine quod creator es prescient quod scrutator es renus et cordis et solus omnia nostis. Sic fra sine aqua sitit ad te anima mea et desiderat te cor meum. Qui autem diligis te id est inveni tua gratia satiabitur. Sic ei speravisti me etiam nunc ne despicias deprecationem meam. Ecce enim quasi captiva est mens mea te solus saluatorem exquires. Mitte itaque gratiam tuam velociter in auxilium meum et satiet esuriam meam et siti mee potum tribuat. Te solus desidero insatiabile dominum. Quis enim poterit te insatiari quod te ex veritate dilexerit lumine veritatis et luminis tributo rem. Da mihi petitionem meam et dona mihi deprecationem meam et distilla in cor meum stillam dilectionis tue. Ascendit in cor meum quasi in silvam flamma charitatis tue et deuoret spinas et tribulos pessimas cogitationes. Et tribue mihi copiose et sine mensura quasi deus homini gratiam tuam et dona mihi quasi rex regum et multiplica quasi bonus filius boni patris. Si autem in quibusdam parat super aut propter quasi terreni aut filii terreni sunt tu quod replesti bidrias benedictione tua imple sitim meam gratia tua et quod satiasti quicquid milia viros de quicquid panibus imple esuriam meam imple copia bonitatis tue. Amator hominum benignissime super fenem et

flores et super omnem herbam viridem frere sine invidia in hoc tempore gratia tua effusa est quanto magis suorum tuorum quod te deprecant petitionibus largiri te puenit. Ecce enim fra fulgore coruscat et volucres voces suas imutat a gloria multa sapientie tue. Ecce autem fra varietate florum quasi dipteroide induit quasi ne manibus textit. Exultat autem et festiuitatem duplicem celebrat. Una quod per ad filio suo primogenito quia viuificatus est in christo altera per domino suo quia descendens super eam ambulare dignatus est. Ecce enim ut mare multiplicat gratia tua et eos qui in ipso nauigant facis esse locuples eadem gratia dei etiam mihi loquente ad te fiducia tribuat. Qui suscepisti duo minuta vidue illius et laudibus extulisti suscipe deprecationem orationem meam et dona mihi petitionem meam ut templum sanctum efficiat gratie tue et ut inhabitet in me et ipsa me doceat quomodo cum placere debeam ut pulset in membris meis atque in visceribus meis velut in carixa quod sunt plena concupiscentiis atque leticie. Ades quod mea quasi quoddam fenem constringat ne eberrans in peccato corruam et a claritate luminis expellat. Exaudi me domine exaudi me et presta ut vocari merear in regnum tuum quod quasi errans eram nunc autem sum congregatus quod eram in mundum et mundatus sum et quod insipiens eram nunc vero sapiens sum et quod aliqui inutilis eram nunc autem utilis effectus sum. Rex tuus electus monachorum quod conuerter et omnium sanctorum quod placuerunt ante te quod nunc in paradiso exultat iam deprecant per me et obsecrant te solus amatorem hominum. Exaudies quod eos et saluabis me obsecrationibus eorum. Ego quod per eos tibi gloriam et laudem offeram quod exaudisti orationes eorum et miseratus es mihi et non desperasti petitiones eorum quod per salutem anime mee per fuisse sunt. Tu autem domine per prophetas tuis dixisti aperios tuum et implebo illos. Ecce itaque os fuit tuum cum corde aptum est imple illud gratia tua ut spiritus benedicta christe saluator me. Irriga cor meum amator hominum benignissime redde rorem gratie tue. Quod admodum fra domini serit generationes suas non valet enutrire nisi a bonitate tua fuerit visitata sic neque cor meum proloquio valet quod tibi sunt placita absque gratia tua et fructificare fructum iusticie. Ecce autem nascetur frere enutrit pluuia superueniens necnon etiam arborum nascetur florum varietate depingit sic etiam ros gratie tue mentem meam illuminet ut floribus concupiscentiis et humilitatibus ac sapientie eam adornet. Et quod dicam. Ecce enim os meum infirma existit et iniquitates mee gemere me compellunt. Vincat ergo gratia tua. Qui aperuisti oculos ceci oculos mentis mee adaperi ut pulchritudinem tuam spiritus desideret. Et quod aperuisti os sibiugalis aperit

os meū i laudē ⁊ gloriā grē tue. Qui posuisti
fiminū mari vbo pcepti tui. pone etiā fiminū
cordi meo p grāz tuā. vt nō declinet ad dexte
ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
aquā in deserto tribuisti ipso nō credēti. s. cō
tradicti. dona mihi cōpūctionē. ⁊ oclis meis
lachrymas. vt desleā dieb⁹ ac noctib⁹ dies vi
te mee/ cū humilitate ⁊ charitate/ ⁊ puritate
cordis. Appropiet ofo mea i p̄spectu tuo dñe.
dona mihi fimonē sc̄m. vt tibi offerā manipu
lum p̄fessiois mee repletū. ⁊ dicā gloriā ei. qui
mihi h̄ tribuit/ vt ei etiā ego offerā qđ ab eo p
cepi. ⁊ adorē eū/ qui mihi tāta largit⁹ ē. Trau
di dñe ofonē fui tui. qui es sup oīa b̄ndict⁹ in
seclā seculorū Amen.

Sancti Effrem diaconi/ De cōpun
ctione cordis. Liber p̄mus explicit.

Incipit liber secundus eiusdē/ de eadem cō
punctione.

La. I. Inuitās nos ad cōpūctionē ⁊ do
cens quō ad illā pueniāt/ p̄hibēs q; negligēti
am ac pusillanimitatē ⁊ exhortās vt dñm iuo
cem⁹ fiducialit⁹ ei fuam⁹/ corda n̄ra sancti
ficem⁹/ nob̄ iuicē ignoscām⁹/ atq; de p̄fectiōe
n̄ra nō p̄sumām⁹/ pulchre tandē monachum
agro seminato compans.

Enite charissi

mi mihi. venite p̄res ac f̄res grex
saluatoris elect⁹. venite negociē
mur qđ adusq; nūdine celebrantur

Replete lachrymis oculos v̄ros. ⁊ tanue cor
dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
ad inuicē/ ⁊ cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re
gno ac paradiso. Sensum bonū assumite/ ⁊ pri
nus negocia frena p̄p̄net. Nemo p̄ segnici
em relaxet/ neq; ipusillanimitatē veniēs ex
pauescat. Neq; p̄mescat aliquis neq; vereat
tur. s. p̄roni vel iprobe iuocem⁹ dñm n̄m. et
p̄stant fuam⁹ saluatori n̄ro. ⁊ p̄festinātes q;̄
sc̄ificem⁹ corda n̄ra p̄p̄ sp̄m̄ sc̄m. Cōspirem⁹
ad inuicē ⁊ obsecrem⁹/ ignoscām⁹ alterutrum
in toto corde n̄ro. Serui em̄ sum⁹ qui sine mē
dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob. nisi di
miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
nec p̄r v̄f celestis dimittet vob delicta v̄ra. Et
p̄ sc̄os ap̄los suos indicauit nob. q̄tiēs fratri
remittere oporteat/ dicite petro. Quotiēs si
peccauerit in me fr̄ me⁹ idulgeā ei/ vsq; se
pties. Ait illi dñs. Nō dico tibi septies. s. septu
agies septies. Nos v̄o int̄ dū nec tertio i die/ i

uicē ignoscim⁹. Obsecro vos charissimi mi
hi. ⁊ suppliciter rogo o amici mei/ vigilate i hoc
breuit̄pe/ i hac v̄ndecia hora p̄cedite. Jā em̄
vespa appropinquauit/ ⁊ cū gl̄ia m̄lta remune
rator adueniet/ reddere vnicuiq; fm̄ opa ei⁹

Attēdite vob/ ne quis emēdatorē vitā exer
ceat. ⁊ q̄si p̄fidēs ⁊ negligēs imēsam ei⁹ remu
nerationē amittat. Silis autē ē monach⁹ agro
seminato/ qui cū rore ⁊ ibrib⁹ p̄sueuit exerceri
⁊ fructificare fructū iusticie ⁊ leticie. Cū autē
ad suū fructū puenierit. maiorē igerit curam
agricole. Sollicit⁹ em̄ puigilat ⁊ timet ne sa
ta sua aut repentin⁹ grādo aut cāporū iumen
ta subuertat. Ita ⁊ monachus qđ adusq; i hoc
corpe deget/ q̄tidie sollicit⁹ curā adhibeat p̄
imortalitate vite sue. ⁊ p̄ negligentia iuanuz
cucurrisse inueniat. Gaudiū ⁊ leticia agrico
le ē. q̄n̄ messē suā cōgregat. ⁊ labor p̄mia fu
erit affecut⁹. Eodē modo letabunt̄ angeli dī
in celis. q̄n̄ quis meruēs deū cursū p̄p̄rium
p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi
tate p̄stitur⁹. epulat̄ atq; exultat. ⁊ monach⁹
cū in horrea fuerit posit⁹. i. in m̄sionē et̄ne vi
te. p̄festina ascendat diuicie eius ad celum.

La. II. Excitās nos ad vigilantiā in belli
certamine/ v̄rutēq; n̄ram p̄solās ex v̄tute dñi
qui ē agonista n̄r/ atq; exhortās ad mutuū
adiutoriū/ vt sic in v̄nū inuicē cōspirātes adū
sariū n̄m p̄fundam⁹ ac supem⁹ ⁊ deū honori
ficem⁹. Et ob h̄ cōmēdās multitudinē mona
chorū simul deo militantiū/ multis reb⁹ tam
multitudinem monachorū q̄ singulos mona
chos compando.

Vigilemus di

lectissimi mihi/ vigilem⁹ donec in
bello p̄stituti sum⁹. ⁊ p̄tra diaboli
dimicem⁹. Pugna quidē ei⁹ i p̄mptu ē. ipe at
i firm⁹ existit ac debil⁹ n̄r at dñs ⁊ agonitheta
qui ē rex regū his qui alacrit̄ dimicauerit ⁊ v̄
tutē p̄stat. ⁊ coronā imarcessibilē. Quēadmo
dū ei puluis a vehemētia v̄eti sp̄git ⁊ ipuget.
ita ⁊ adūsari n̄r ad nihilū rediget q̄n̄ vox n̄ra
i di laudib⁹ p̄sonat. ⁊ ofones n̄re plene lachry
mis dñō exhibēt. Nemo q̄ segnis agat nec tie
at/ s. is q̄ fortis ē infirmiorē adiuuare festinet/ ⁊
q̄ alacer ē pusillanimē p̄solef. Qui abstines ē
iordinatū ⁊ ihonestū increpet ⁊ obiurget. Sic
em̄ inuicē p̄spirātes ⁊ pariter triūphātes. cō
culcatorē n̄m p̄fundim⁹. ⁊ dñm n̄m q̄ i celis
ē honorificem⁹. Sci q̄ angeli in nos letant̄. ⁊
q̄ vidēt nos ⁊ audiūt de nob̄ edificant̄. Pa

radisus fructib⁹ leticie ac varijs florib⁹ plen⁹. multitudo ē monachoz. in idipsum adornata in dilectione dei. Quasi fons bon⁹. et aq⁹ exundantib⁹ multitudinē arborū irrigās. multitudo ē monachoz. in idipsum psalmoz cursū cāt⁹ lachrymis irrigātū. Sic ciuitas murata et munitiōib⁹ circūsepta. multitudo ē monachoz. in idipsum alterutrū pspirātes in dilectione dei. Diadema ptextū lapidib⁹ p⁹ciosis et splēdidis margarit⁹. multitudo ē monachoz. in idipsum in omne op⁹ bonū ornata. Hauis repleta regalib⁹ opib⁹. multitudo ē monachoz. in idipsum plena dñi charitate. Oliua speciosa ac fertilis. multitudo ē monachoz. in idipsum pfirmata in dilectiōe dei. Imago regalis habens amirabile historiā. ex oib⁹ elect⁹ coloribus. et florū varietate depicta. multitudo est monachoz. in idipsum diuersis virtutib⁹ adornata. Castra scōz angeloz. multitudo ē monachoz. habitās in idipsum. mentē suā sp⁹hantes ad deū. Sic mel et fauus ori applicat⁹. sic r⁹isio fratris cū charitate et hūilitate ad primū suū. Sic aq⁹ sitiētī in estu. sic fimo p⁹solātis frat⁹ in tribulatiōe ei⁹. Sic q⁹ cadenti porrigit manū et erigit eū. ita et fimo vite et p⁹solatiōis. erigit segnē aīam ac pusillamē. Sic fata. lecta et electa et bona. in terra culta et optia. sic in aīo monachi cogitatiōes bone et viles. Si cut alligatura bona et fortis in edificio. ita in corde monachi magnanimitas. Sic lāpas lucida in loco tenebroso refulgens. sic monachus mēte sobria. et corde vigilātī in tpe psalmodie sue. Sic vinculis. et cathenis cōstrīngit aqla. sic monach⁹ mūdī sollicitudinib⁹ innodat. Sic spine et tribuli in agro optio. sic cogitatiōes turpes ac sordide i aīa monachi. Sic cancer spēs et putrefaciēs carnes. neq⁹ finē sanitatis recipiēs. sic memoria malicie in aīa monachi. Sic xmis corripit lignū. sic iniicitia corripit aīaz monachi. Sic tineā ex terminat vestimentū. sic detractio aīam monachi. Sic lignū excelsū qdē et speciosū. attritū i fructuosū. sic monach⁹ supb⁹ et i solēs. Sic fruct⁹ delectabilis et speciosus extrinsecus. putrid⁹ xō i⁹trīsec⁹. sic monach⁹ emul⁹ et iuidia plen⁹. Sic q⁹ iactās lapidē i fonte purissimo p⁹turbat eū. sic monachi iracūdi r⁹isio. p⁹xi mī mēte p⁹turbat. Sic si euellat q⁹ radicitus arborē plenā fructib⁹. et trāsp⁹lantet eā in aliū locū. fruct⁹ ei⁹ marcescūt. et folia arescūt. sic monach⁹ derelinquēs p⁹xiū locū. et diuisa plustrans. Sic edificiiū fundamentū nō hñs

sup⁹ petrā. sic monach⁹ patiētīā nō hñs in tribulatiōib⁹ suis. Sic aīas q⁹ aīa regem et loquēs ei. vocat⁹ autē a suo suo relinquat regez et se ad cōfabulatiōes sui p⁹uertat. sicut monachus in psalmodia sua. si intentionē mentis sue a deo reflectat. Sic pond⁹ salis depmit i firmū. sic monachū somn⁹ in tpe psalmodie sue. Intellegam⁹ q⁹ charissimi cui assistimus. Sic g⁹ angeli cū timore et tremore hymnū cāntantes aīat. ita et nos debem⁹ cū corde puro et mēte in psalmodijs n⁹ris tpe ofonis. coram deo cōsistere. ne corpe qdē videamur assistere. re. sensib⁹ xō negocijs frenis puagari. Sic em⁹ naui fluctib⁹ pelagi circūferi. sic et monachi mēs in terrenis negocijs puagat⁹.

Ca. III. Exhortās ad tēptatiōes sustinēdas et iducēs ea in qb⁹ p⁹sistit gloriatio monachi. docēsq⁹ quō is q⁹ virtijs p⁹occupat⁹ ē pulsare debeat ad ostiū dñi. q⁹ nō deērit si pulsans p⁹stiterit. sed misericorditer subuenit.

Segregem⁹ ergo cogitationes n⁹ras a negocijs frenis. vt gliaz ap⁹ dñm n⁹m hñe mereamur. Sustineam⁹ aduersarij tēptatiōes. vt gloriā p⁹cipiam⁹. Gloriatio autē monachi. patiētīa i tribulatiōib⁹ suis. Gloriatio monachi. lōganimitas cū charitate. Gloriatio monachi. cū nullas res p⁹nti seclī possidē desiderat. Gloriatio monachi. et laus i p⁹spectu angeloz. et hoīm. hūilitas et simplicitas cordis. Gloriatio monachi. vigiliet flet⁹ i ofonib⁹ suis. Gloriatio monachi. māsuetudo cordis et silētiū. Gloriatio monachi. qñ deū toto corde dilexerit. et p⁹xiū tāq⁹ seipm. Gloriatio monachi. abstīnētia escay et a mltiloq⁹o ligue. Gloriatio monachi. qñ p⁹xiō tāq⁹ sibi p⁹i cōpatit. Gloriatio monachi. qñ xba ei⁹ opib⁹ p⁹sonat. Gloriatio monachi. qñ in loco suo p⁹manet. et n⁹ huc atq⁹ illuc qñ fenū a vento trāsserit. Ipe mihi dilectissimū. q⁹ facit⁹ sū sic machina seu follis fabri ferrarij. q⁹ repletur et euacuatur nec aliquid in se continet vent⁹. sic ego enarrās vtutes chusti. ab oib⁹ his lōge me sentio. Gloria et adoratio magnitudi ei⁹. Charissimi si quis v⁹m p⁹occupat⁹ fuerit cogitationib⁹ sordidis ac turpissimis. nō negligat nec segniter agat. neq⁹ in desperationem semetipm adducat. s⁹ effundat cor suū in conspectu dei. et ingemiscēs. desleat et dicat. Exurge dñe. intēde iudiciū meū. et iudica me f⁹m iusticiā tuā. Opus manū tuaz sum. vt quid

not sub
sequencia

dereliquisti me? Quare faciē tuā auertis. obliuisceris humilitatis mee? Quia psecutus est inimicus animā meā / humiliavit in terra vitā meā. Infixus sum in limo / pfunctus / et non est substantia. Suscipiat me gratia tua domine ut non peream. Si ita pmanaseris / et inuocaueris deū. cōfestim amatoz hoīm de / mittet grām suā in cor tuū. et cōsolationē tibi et requiē a laboribz tuis / in expugnatione quā sustines cōferet. Talem g habentes benignū dñm. nō negligam. et tales misericordem saluatore habētes nō segniter agam. Donec hic degim? misere et saluat. et remissionē nrorz tribuit delictor. et iniquitatibus nris. si nos voluerim? ignoscit. Quis nō amiret. qz plachrymas hui? breuissimi teporis / pcta dimittit. et ipa vndecima hora / milium nos vulnerū sauciatos p lachrymas sanat. Et rursum cū sanauerit. mercedē pferet lachrymaz. Hic em nrm ē ei? grām inuocare ut sanet. et mercedē exhibeat sanitatis. Nō g negligam? frēs. s festinem? sanari. qz ut superi? memorauī. h misere de? p grām suam. ibi aut nequaquā. s iustū iudiciū et vltio et retributio gestorū ē. Ibi misericordissim? ille abraham. misericors inueniet. et qui p sodomitis ut saluarent fuerat deprecatus. ibi p vno peccatore ut misericordiam inueniat / minime deprecatur. Nō g cōliget mens nra negocijs frenis fratres charissimi / s festinem? cōparticipes fieri oīm scōz. et coheredes venerabiliū patrū nostrorū / ut nō pueniamus a cōuersatione eor. neqz a brā claritate ipor sepemur. Festinemus aut magis. ut cū pfecti ac fidelibz coronemur. sin xpo vlt cū multis placētū laudē pconij mereamur.

Ca. III. Beatificans digne deo militantes et coronā eterne beatitudinis pmerentes. excludensq negligētū excusationē. et plib? eos rōnib? terrēs / ad vigilantiā et cōpūctionē puocat

Beat? qui in ago
Bene certauerit. ut cū pfectis victorie coronā accipiat. Miserabilis xpo qui h tps vite sue negligēter psumpserit. ut idign? sit etiā cū minimis collaudari. Btūs qui pmeruerit claritatē illoz. et btūs qui dign? fuit laude eor. Btūs qui pmeruerit coronā illoz. et btūs qui dign? fuerit i numero eor eē. Beatus qui pmeruerit hereditatē eor. et beat? qui dign? fuerit mēsa cōuiuij eor. Btūs qui epulationē eor pmeruerit degustare. audire vocē illā. Venite bndicti pātis mei. possidete

regnū qd paratū ē vob a cōstitutioe mundi. Quā excusationē si neglexerim? habebim? vbi secularis hō interdū excusationē obtinet vtpote qui in seculo colligat? est. nos at quid dicem? i quib? nos eē ipeditos causabimur? Amēdū ē et tremēdū. ne forte hi q nos pstitutos h laudib? efferūt. illic nos deridere incipiunt. et q h nos beatificāt. illic nos sūt exprobat? et isultēt nob. Ne g charissimi desideria nobis aut sollicitudo mūdi dulcescat. et amaricari nob eterni ignis et i mortaliū xmiū supplicia sentiam? / desiccam? modicū / ut a fieri perpetuo liberemur. Eligilem? sobrie paulisp charissimi. Cur nō suademini saluatoris nri fmo. ne qd aduēt? ei? qsi fulgor coruscās et repēte adueniat. Nō intelligitis qd nulla fiet opinio. ecce h aut ecce illic. nō ptimefcit? qdynus qsqz fm op? suū hora illa recipiat. Attēdite vob ne vos sbito cōprehēdat. et culpāre nō metipos incipiam? nihil pficiētes. et vnusquisqz plorās atqz eiulās dicat. Heu mihi cur neglexi? Heu mihi ifelici. qre pcepit. Et multum apliora ipressura sua afferet. et i nullo pficiet. Credite mihi dilectissimi. qz iā vndecima hora ē. credite qz psumatio hui? secū appropinquat. Aut nisi oculis vris viderit? fortasse nō credit? Elidete ne i nos fmo pphetie adimpleat dicēs. Ele q cupiscunt diem dñi festinemus itaqz ne iueniamur sic fu? ille. quē adueniēs dñs su? reperit dormiētē ac negligentē.

Ca. V. Suades occasioe dictor. ut ipoz tunc deū deprecemur qten? non liberet a futuris malis et regni sui picipes faciat / plures ad ducēs cōpūcti cordis obsecrationes / petitiones atqz supplicationes quib? exorādus ē dñs.

De queso vi
Vgilem? ne nos ita iueniāur. Im portune atqz improbit dñm nrm glorificem? ac deprecemur eū ut nos a tenebz stridore dētiū liberet. et regno suo nos dignos efficiat. Obsecro te saluator mūdi iesu xpe / respice i me et misere mei. et libera me a multitudine iiquitatū meaz. Spreui em oīa q feci sti mecū a iuuetute mea. Ab em idiotā atqz sine intellectu. fecisti vas repletū sciētia ac sapientia. et multiplicata ē sup me grā tua. et satiauit esuriē meā. et refrigerauit sitim meā. et illuminauit obscuritatē meā. et pgesit ab errore cogitationes meas repleuitq sinus meos. Et nunc adoro / obsecro / procido quoqz ac supplico. confitens infirmitatem meam.

Capitulum

I

Propriam tuam bonitatem suae fructum gratie tue: pro sua
eā mihi in thesaurum tuum. ut rursum mihi tribu-
as eā in illa die ne ite irascaris amator hominum.

Nō enim sustineo fluctum inundationis eius: iō ob
secro te: propter uerum agēs/ex quo super modum multipli-
cata ē super me. Lingua enim mea infirmata est.
nō occurrēs dissimulare eā. Obstupuit autem et
mens mea: nō sustinēs multitudinem fluctum eius.

Imago et splendor beatitudinis patris: da mihi re-
frigerium a fluctibus: ut ignis cor meum renescat
cōburet. Mihi eā tribue rursum. et salua me in
regno tuo: et ne memineris iniquitatum mearum
et audebo postulare. Da mihi petitionem me-
am et facito apud me mansionem cum benedicto patri
tuo in die aduentus tui. et da mihi petitionem meam
quod tu solus dator es uite mee. Loqui quod iniquita-
tes meas ab omnibus notis meis. et suscipe lachry-
mas meas. Appropinquet ad te fletus meus. me-
mento etiam lachrymarum mearum quas produxi
cōspectu sanctorum martyrum tuorum. Misericordiam in-
ueniam in illa hora terribili: ut pregas me sub
pennis gratie tue. Si autem uolueris facere mecum
fieri iniquitates meas. Ihehu mihi miserabili.

Amator hominum benignissime/legio a te gre-
gem porcorum absque lachrymis postulauit. et de-
disti ei. Ego autem cum fletu et gemitibus supplico
bonitati tue/libera me ab iniquitatibus meis et
dona mihi regnum tuum. In me itaque peccatore de
monstra ineffabilem misericordiam tuam. et fac me parti-
cipem latronis illius/qui per unum uerbum heres patri-
s effectus ē/illuc me introduc propter tuam benigni-
tatem. Abscondar quod ibi in medio arborum eius.
et uideam locum ubi adā occultatus ē/cum alacritate
et leticia. ubi dictum ē/adā ubi es. Ad orationem et
gloriam tibi offeram: quod exaudisti orationem meam in in-
iquitates despectisti. Domine pone lachrymas me-
as in conspectu tuo/sic in promissione tua. ut reuer-
tatur inimicus meus retrosum. et expauescēs con-
turbe/cum uiderit locum quem preparauerunt manus
tue. Expectas autem inimicus meus uidere in loco
quem mihi preparaueras propter delicta mea. uide-
at in loco uite. Et cōuersus in tenebras con-
turbe. quia nequaquam uoluntas eius effecta ē in
me. Ita benignissime. ita amator hominum/ita
qui solus es sine peccato. effunde super me infinitam mi-
sericordiam tuam. Da mihi ut ego et hi qui diligunt
te/regni tui efficiamur heredes. et uidentes
gloriam tuam adoremus bonitatem tuam. Gloria patri
qui fecit nos. gloria filio qui saluauit nos. et gloria
spiritui sancto qui renouauit nos.

Sancti Effrem de cōpunctione
cordis. Liber secundus explicit.

Liber eiusdem de Iudicio dei. Et Resur-
rectione. De Regno celorum. et iudicia aie.

Ca. I. Exhortas nos ut merces nostras pre-
paremus et eundem in istamur ut celestia
sapiamus et eterna sectemur/ad illos quos promissi-
siones tendamus de quibus omnes sancti suspirauerunt
Iudicii die expectantes/cōditiones illi dei atque
iudicis exponens.

Gloria omnipo-

Gloria omnipo-
tentis deo/ quos nostrum superno nutu
apuit. ad enarrandum de his terribi-
libus miraculis/de quibus omnes sancti a seculo cecine-
runt. Quia ignorare vel obliuioni tradere/ in
presentiarum gratie periculum ē/ quia post excursu ui-
te/ peccatoribus supplicia/ vel quia iusti/ promissa sunt
pemia. Idcirco preparamus mercedem nostram/ et mun-
dare debemus. omnes uirtutes insistere. et opaz dare
sepe de celestibus sapere et sublimia et eterna secta-
ri. preperentes temporalia desideria. ad illas promissi-
ones tendentes/de quibus omnes sancti suspirauerunt. et
a longe eas aspicientes. per fidem et patientiam. tribula-
tionem/ longitudinem etiam animo pertrahunt. fidelem exis-
timantes eum qui repromissit. Nam omni carcere tri-
stiorē cōmorationis corporis arbitrantes. expecta-
bāt illud beatitudinis domini die splendidum. in quo
fulgebunt iusti ut sol. in quo etiam filii dei cum gloria et
sanctis uirtutibus suis/ descendent in nubibus celi. Ve-
niet enim in uirtute brachii sui. et opera unius cuius-
cunque coram ipso. et colliget sanctos suos a summo celi
usque ad summum eius. cuius ē intolerabilis potentia/ in
quo celi resoluuntur ut liber/ et fra producet omnes qui a
seculo conuerterunt. Abominabiles et petre et ois arida ob-
stupescunt a facie eius. cum uenerit iudicare ui-
uos et mortuos. Et uniuersos tremor apprehen-
det. et uirtutes celorum contabescunt. eo quod
multa nimis erunt castra eius/ et fortia opera firmo-
nium eius. Nubis etiam puluis pedum eius cōminas
mari/ et exiccās illud. Veniet ergo dominus cum indi-
gnatione et ira et tanquam percella cursus eius. et ignis
pibit animam faciem eius. Audiet uox qui in monumentis
sunt uocem eius. et procedent qui bona fecerunt in re-
surrectione uite: qui uero mala egerunt in resurre-
ctione iudicii. Tunc apparebit illud terribile iu-
diciū christi. in quo throni apponentur. et multa mi-
lia angelorum astabunt. Flumen ignis curret ante
eum. et libri apientur in quibus singulorum acta scripta sunt.

Ca. II. Extremorum memoratio diei Iudicii/ exci-
tans nos ad uigilantiam et ad imitationem sanctorum pa-
trum ut a prefamilias christo domine in eterna mansio

nem recipi mereamur: multas illi⁹ mansiōis
conditiones exponens.

Propter reme

morātes die illū / in q̄ hō oīa dñs re-
uelabit. cū venerit glorificari i sc̄is
suis. nō negligam⁹ fress dilectissimū: neq; in p̄
sentib⁹ z caduc⁹ reb⁹ / tāq; i efnis z phēnib⁹ de-
lectemur. **N**ō obdormiam⁹ somno neq; sūmo
Somnū at dico p̄ctm̄ z mortē. **N**ō obliuiscā-
mur scōz patz / q̄ h⁹ vite nre duces optimi ex-
titerūt: q̄rū p̄tēplātes p̄solationē imitemur si-
dem: q̄ circūieit i melor⁹ z pellib⁹ capnis. egē-
tes. āgustijs afflicti: q̄tidie p̄ xpi noie morien-
tes. **S**cio em̄ quā plimos obdormisse: z nūq;
de die illa tribili cogitasse. **Q**ui sine dubio / cū
venerit sp̄sūs / excludent⁹ a thalamo. **N**os q̄
oī custodia fuem⁹ / cor nrm̄ expectātes p̄rem
familias / christū dñm̄ ac deū nrm̄: q̄ cū diues
eēt: p̄p̄ nrm̄ salutē paup̄ fact⁹ ē: z i firmitatē
nrm̄ / volūtate p̄pria i semetipm̄ suscepit. nā
idcirco paup̄ fact⁹ ē: vt nos diuiciāz suāz soci-
os faceret: z ineffabil⁹ fūte glie p̄cipies demō-
straret. **I**ō crucifix⁹ ē vt nos a cruciatu z p̄a-
te diaboli liberaret. **H**ūc q̄ diligē sine infirmissi-
one debem⁹. vt ab ip̄o q̄s diligī mereamur: z il-
luc i māsiōnē illā q̄ ap̄d p̄rem p̄parata ē itroea-
mus: z videam⁹ lumē i lumie. **T**erribil⁹ ei erit
dies illa: z aduēt⁹ magn⁹ z p̄clar⁹ nimis. z q̄s
idone⁹ ei erit. **P**rop̄ q̄d has p̄missiōes hñtes
ieffabiles z tremēdas: exultem⁹ exultatiōe i-
enarrabili z gliosa. **A**bluam⁹ frequēter aīas
nras lachrymis: ne radix amaritudinis rurū
germinās ipe diat. **P**er hāc dō inq̄nat mlti:
vt i illo purissimo ac splēdissimo lumie p̄stia-
ti i q̄ nō ē ruga vl⁹ macula: p̄tēplemur iestima-
bilē z brām christi saluator⁹ nri naturā. vt p̄i z
fili⁹ z sp̄sūscūs: vbi p̄tēplabimur oēz naturam
āgeloz z archāgeloz / x̄tutūz p̄tātū. **I**bi fres
videbit⁹: q̄ a seclō sunt fuata ieffabilia bona.
Ibi videbit⁹ scām ciuitatē: q̄ ē oīuz i p̄nti lugē-
tiū mar. **I**llic ex vberib⁹ ei⁹ p̄solationis lac pota-
bit⁹. **I**llic de torrēte epulatiōis bibet⁹. **I**llic vo-
cabimini filij dei. **I**llic apient⁹ nob⁹ porte regni /
z itrabit⁹ i penetralib⁹ p̄ris. **I**llic vob⁹ ostēdit
oēs scōs suos: **I**llic apparebit vob⁹ sol iusticie.
Illic egrediem⁹. z letabim⁹: tāq; vituli soluti a
vinculis. **I**llic trāformabit de⁹ corp⁹ hūilitat⁹
nre: p̄forme corpi claritat⁹ sue. **I**llic renouabit⁹
sic aq̄le iuuet⁹ v̄ra. **I**llic trā repromissiōis vi-
debit⁹. **I**llic sb̄alis p̄tegemi. quēadmodū si m̄

filij p̄teget⁹ suū. **I**llic videbit⁹ z letabim⁹: s̄ q̄
bus i h̄ seclō sine cessatiōe plāxist⁹. **I**llic p̄cipie-
tes coronā pulchritudis: z veste iocūditat⁹ de
manu dñi / dicet⁹. **L**etē aīa mea i dño: i dñit
ei me i dñm̄to salut⁹ z iusticie. z circūdedit me
veste leticie. tanq; sp̄so circūposuit mihi mi-
trā: z tāq; sp̄saz ornauit me ornam̄to. **I**llic sa-
turabim⁹: q̄cūq; esurit⁹ z sitit⁹ iusticiā. **I**llic
fulgebit⁹ sic sol: i throno p̄ris v̄ri. **I**llic i morta-
lia seclā / z manētia iueniet⁹. **I**llic dñabit vob⁹
sine p̄turbatiōib⁹ / z fluctib⁹ lōgitudo diez. **I**l-
lic vox letatiū z exultatiū: **I**llic vob⁹ p̄parat⁹ ē
loc⁹ i domo dñi / z muro ei⁹. z nomē sempitnū
q̄d nō delebit⁹. **I**p̄e ei dñs nomē ē v̄rm̄. **I**n nō
erit v̄ri filis q̄s q̄s: si p̄si fuerit⁹ / z fecerit⁹ i celis
gaudiū. i die illa q̄ iudicabit de⁹ occulta hoīm
Illic iueniet⁹ fiducia: vbi effugat dolor z tristi-
cia. **S**i em̄ recordamur de die illa tremēda / et
aduētū dñi glioso: cū venerit scōz oīm mltitu-
dine p̄stipar⁹. i q̄ celi magno ipetu trāsiēt / ele-
mēta ignis calore soluent⁹.

La. III. **E**xhortās nos ad p̄parationē il-
lius terribilis examinis i q̄ oēs act⁹ nri cogita-
tiōes z eloq̄a arguent⁹. vt etiā i dō tpalia z tre-
na atq; trāsitōria nō q̄ram⁹. s̄ i intuitū nrm̄ ad
scōs deflectam⁹: q̄ p̄p̄ celestis patrie de sīde-
riū plima sunt p̄pessi. q̄s si imitati fuerim⁹. cū
ip̄is quoq; cōregnabim⁹.

Preparem⁹ er

Pro nos / sine macula iueniri in illo
tribili christo examie. **I**n q̄ oñes
act⁹ nri / cogitatiōes / z eloq̄a arguent⁹. **N**ā et
popib⁹ z p̄ p̄mōib⁹ ociosis: z p̄ dedecorosis z
ihonestis aspectib⁹ / z oib⁹ actib⁹ vl⁹ manifest⁹
vl⁹ occult⁹ / q̄ ab origine mūdi cogitata vel ge-
sta sunt. z p̄merit⁹ suis / singuli iudiciū sumēt
z rōnē singuli reddēt. **E**rgo ne gloriā nrm̄ i
trenis q̄ram⁹: ne carnis curā i desiderijs faci-
am⁹. nec tpalia z corpalia diligam⁹: ne talētū
nrm̄ p̄sodiam⁹ i frā. ne cōnumeremur fatuis
x̄ginib⁹. ne h̄ mūdo vtamur: eo q̄d p̄teriet ei⁹
figura. qz z si dom⁹ nra h⁹ habitatiōis dissolu-
tur: nō manufactā efnā i celis habebim⁹. **I**llic
patriā nō q̄ram⁹: s̄ futurā desiderem⁹. **I**ntui-
tū etiā nrm̄ deflectam⁹ ad scōs: z iueniem⁹ tā
mēte quā cogitatiōe / ad illō i mortale seclm̄ eē
trāslatos. q̄ circūieit vt s̄ meminim⁹ i melor⁹
z pellib⁹ capnis. egētes. āgustiat⁹. afflicti. q̄b⁹
dign⁹ nō erat mūd⁹ / i solitudinib⁹ errātes / in

montibus / in spelūcis / in cauernis terre.
Rapidati et verberati. et omnium temptationum
 obprobrijs temptati laborauerunt sequentes
 post deum: nec aliquid horum que diximus propo-
 situm eorum mentes turbauit. Nam quemadmo-
 dum adamantin' murus non patet insidijs: sic
 eorum mens incoccussa et conuersatio permansit im-
 mobilis. Nihil isti hic requerebant sed iugiter the-
 saurizabant: fidelem existimantes eum qui repro-
 misit / et inuisibilem tanquam videns unusquisque
 eorum sustinuit. sola intelligentia spiritali. Et per cor-
 dis oculum contemplabantur: que nec oculi vi-
 dit. nec auris audiuit. nec in cor hominis ascendit
 inque desiderant angeli prospicere. per quibus con-
 stituit in terris velocem depositionem tabernacu-
 li sui. Querebant et de illa superna comoratione
 quam tarde se adipisci sentiebant: gemetes percla-
 mabant dicentes. **Q**uoniam veniemus et apparebi-
 mus aui faciem dei. Et alius. Bonum est mihi
 mori quam viuere. Et idem beatus apostolus omnia mun-
 di oblectamenta tanquam stercorea computabat: pro-
 pter quod dicebat. Cupio dissolui: et esse cum
 christo. Et Symeon ille iustus etiam qualem vo-
 cem emisit: cum deus in vlnas suas suscepit.
Nunc dimitte seruum tuum domine. secundum verbum tuum in
 pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum.
Quemadmodum enim in vinculis. vel in carceri-
 bus sic omnes sancti usque ad tempus resolutionis
 sue in corporibus comorantur. ad tranquillum
 finem portum festinantes: ut adipiscantur sine flu-
 crius vitam. Propterea nos fratres dile-
 ctissimi respicientes ad hos viros mirabiles
 et beatissimi eorum sequentes vestigia: nec non et
 passionibus eorum communicantes / ad nihil aliud
 nostrum propositum dirigamus. nisi quantum libenter domino placeamus
 nec propter gloriam humanam retardemus
 cursum nostrum quo minus ad mensuram patrum
 nostrorum perungere valeamus. sed omni virtute
 ut ceperimus per meritum eorum cum ipsis in regnis
 celestibus gaudeamus. quia si fuerimus socij pas-
 sionum / simul et consolationis erimus. Et si sus-
 tinemus etiam coregnabimus: quia non sunt con-
 digne passionibus huius temporis ad futuram glori-
 am quam reuelabit in nobis. Non ignoratis. quia
 si seminant in lachrymis in gaudio metent /
 et qui per seminat per et metet. Eutes inquit
 ibant et flebant mittentes semina sua / venie-
 tes autem venient cum exultatione / portantes ma-
 nipulos suos. Et beati qui lugent / quoniam ipsi con-
 solabuntur. Et beati qui esuriunt et sitiunt iusti-
 ciam nunc / quia ipsi saturabuntur de illa regali
 mensa. in qua abraam et isaac et iacob / et omnes

sancti a seculo requiescunt. **B**eatus ergo est qui
 in sanctis opibus iugiter conuersatur. et immacula-
 tam seruat animam suam / de qua nobis grāde cer-
 tamen est. Quid proderit homini si mundum
 vniuersum lucret / anima autem sue detrimentum pa-
 tiamur. Aut quam dabit homo commutatioem pro anima sua

Ca. III. Prouocamus nos ex dictis ut festi-
 nemus ne ab illis eternis bonis excludamur
 et sempiterna picula incidamus si negligentes
 fuerimus / occasione illi tandem multa picula
 et supplicia damnatorum explicans.

Gitur festine-
 mus ne excludamur ab illis pro-
 missis eternis. et a thalamo imor-
 talis sponsi. neque incipiamus foris stantes cla-
 mare et dicere. domine domine api nobis. quia tunc pe-
 nitentia nihil proderit. sed e contrario audiemus
 nescio vos unde sitis. Ibi erit fletus et stridor
 dentium. De anima nostra certamen agitur. de qua
 si neglexerimus. piculum imensum est. aut sup-
 plicium sempiternum. Non est enim in inferno co-
 fessio. non sunt lachryme ibi. non gemitus qui
 dicis auertant sententiam. Non dilatio vlla tem-
 poris ad agendam penitentiam non est egressio
 ad vitam. sed omnia dura et aspera et amara occur-
 rent eis. qui tempus penitentie perdiderunt eis
 horrenda illa facies suorum delictorum. que in tor-
 mento amarior existit et durior. sed et conscien-
 tie sue verberibus cruciati. in felicia illa vba
 crebro placent et dicent. Cleve nobis mise-
 ris. quibus contigit videre hanc diem. Ubique
 enim peccator tunc oculos conuertit. contemplabit
 imagines suorum delictorum. Tunc videbit an-
 gelos et archangelos per vniuersum mundum
 discurrere. et omnes sanctos electos dei congre-
 gare. qui rapiunt obuiam domino. et sic semper cum
 domino erunt. quia ubique fuerit corpus. illuc con-
 gregabuntur aquile. Peccatorum vero et negli-
 gentium vitam suam. exitum tunc videbitis tri-
 stem et execrabilem. Sole enim tunc obscurabitur
 et celum tunc plenebit tanquam liber. Cadent astra
 omnia conturbabunt elementa. virtutes et pote-
 states assistent. ignis velut fluius currēs. omnia
 omnino replebit. Ignis enim ille comburet mor-
 tes et colles et maria. et omnia deus iudicabit per
 ignem. Tunc in illa die. videbitis vniuersum
 orbem tanquam pomorum custodiam. et tubas illas an-
 gelicas. terribilia et tremenda clangentes. Re-
 fulgebunt etiam iusti tanquam claritas firmamenti.
 Tunc lamentabuntur et plangent se omnes peccatores

tores / et illis amarissimum proclamabunt. ueneno-
bis. cum uiderit claritatem letitiamque sanctorum. cum uide-
rint abraam et isaac et iacob et omnes sanctos percipientes
inmarcescibiles coronas de manu domini cum uiderit
se ab eorum consortiis segregari. Tunc enim erit an-
geli et sepabunt omnes malignos de medio iustorum: tunc
audiet infelices illam vocem christi tribulante et potestate. re-
cedite a me maledicti in ignem eternum. qui parat est
diabolo et angelis eius. In illa hora nocuitur / amara-
nimis et lachrymabile suspirabunt / cum traditi
fuerint morti. et inextinguibili igni / tenebris exteriori-
bus / et omnibus immortalibus. cum in inferno inferiore
manicipati fuerint. ubi est fletus et stridor dentium. ubi
est tartarus et crudelis gehenna. Hec autem uniuersa sup-
plicia expectant hi qui non per amaram suam uirilitatem cer-
tauerunt: qui non multiplicauerunt talentum sibi creditum. qui
non castitate cum fraterna charitate seruauerunt. Festi-
nemus grecocillari primis nostris. ut sol si occidat
supra iacobinam nostram. nec malicia remiscamur
in cordibus nostris. Infirmitatem etiam in opibus perfortemur et
in egritudine et languidissimum uisitemus. Et cum uide-
rimus in pauperibus esuriem et satietatem / sitietatem pote-
mus / nudum uestiamus. et infirmum uisitemus. hospitium
colligamus. in carcere et eam ad eum. Petenti er-
iam elemosinam per manus pauperum. si despiciamus
ut et ipse in aduentu suo uocet nos et dicat. Veni-
te benedicti patris mei. percipite regnum quod paratum est
uobis ab origine mundi. quia propter uos pauper factus
sum. mihi in ipsis pauperibus ministrastis.

La. V. Inducens auctorem miseriam suam de-
plorare / fratres suos rogare ut orerentur. et pro eo et pro
se ipsis / quatenus futura illa mala effugere possint /
celestiaque gaudia consequi / que breuiter et sum-
matim commemorat.

Ecce autem fra-

Habentes charissimi. habet ego uobis scribens /
fortiter desleo / nec a luctu nec a lachrymis
cesso. quia ab his bonis alienus existo. et in
me impletum est illud apostoli dominum. ne cum alijs predicauerim
ipse reprobus efficiar. Spero autem per orationes uestras
tempus penitus permereri. ut stare possim aduersus insidi-
as diaboli. quia non est nobis colluctatio aduersus carnem
sanguinem. sed aduersus principes et potestates. propter spalia
nequicie in celestibus. Orate ergo pro nobis fratres dile-
ctissimi. et orantes non desiciat. ut habeam medium persequendum
quod est inimicum et diabolus totum pertransire possumus
et effugiamus illa que uentura sunt mala. ut ueniamus
tempore refrigerij in aduentu christi. qui suis temporibus ostendit
beatus et solus potest. ut transferat nos si digni fue-
rimus in illam beatam spem / et ineffabilem leticiam. et massi-
mum eternam de qua nunc ex parte narrantes. tanto nobis

euangelisauimus. tanquam si quis ex pelago maris. aqua
gutta per digito suo auferre. Sit autem nomen domini
benedictum. qui pauit celos in prudentia sua. qui prepa-
uit sanctis suis regnum et gaudium ante constitutionem mundi
de quo suspirat et luget et tunc audiet. uenite omnes qui
ploratis / gaudete in gaudio meo et uidete me et
letere cor uestrum. et ossa uestra tanquam herba floreant. ibi
laudatio et exultatio. et iucunditas sempiterna est
dilectissimi fratres. illic fulgebunt sicut sol. illic letabi-
mini leticia inenarrabili. Illic et deum uidebitis quod
est bonorum omnium potissimum. illic uobis christus dominus monstra-
bit omnem gloriam patris. et sanctorum officia angelorum. illic
adorabimus prementem in atrijs sanctis. illic sine fluctibus
et perturbationibus uite uiuemus. illic choros misce-
mus cum choris sanctorum. illic auferet ab oculis nostris
lachryma. qui pupillas oculorum nostrorum obnubilat.
illic cantabimus et dicemus. mirabiles domine in sanctis tu-
is. illic confitebimur domino. quia repleti sumus misericordia tua
exultauimus et letati sumus in omnibus diebus nostris. de-
lectati sumus. per omnibus diebus quibus nos humiliauit. quam
magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia feci-
sti. Benedic ergo anima mea domino. et ne obliuiscaris omnes
retributiones eius. qui propter nos fit omnibus iniquitatibus
qui sanat omnes languores tuos. qui redemit iteris
tuam uitam tuam. qui coronat te in misericordia tua abyssum multa
et promissiones tue in scrutabiles et inuestigabiles
uite tue. qui sapiens et intelligens habet. quia recte uide dominus
iusti perambulabunt per eas. ipsi autem infirmabunt in eis.
Gloria patri et filio et spiritui sancto. et nunc et semper et in seculum amen.

Sci Effre diaconi liber de iudicio dei explic

Incipit liber eiusdem de Beatitudine anime.

La. I. Adultos in diuersis uitibus et bonis exer-
citijs se occupantes / fratres predicantes. negligenter
et ex metuenda morte hora et egressu anime
de corpore terrenis.

Beatus qui odio

Babuerit hunc mundum. et solummodo me-
ditatio eius in deo fuerit. Beatus qui cre-
derat fuit peccator malicia. et deum solum benignum
et redemptorem peccatorum dilexerit. beatus qui in fratre sic an-
gelus fuit pulsatus. et imitator factus seraphin: cas-
tos iugiter et sanctos cogitat habuerit. beatus qui
effici meruerit agnoscere dei / ab omnibus pollutis cogi-
tationibus emundatus. et non fuit implicatus actibus in-
mundis. beatus qui effectus est totus ex integro liber in domino
et qui ab omnibus mundi istius negocijs uanissimis
liberatus est. beatus qui se recordatus fuit de illa die
tremenda. et festinauerit lachrymarum fontibus
ablui. et anime sue vulnera procurare.
Beatus qui fuit effectus tanquam nubes ad perficiendam

pluuia lachrymar: p q̄s possit extingue flāmas
adul^o icēdia pctōz. **Brūs** q̄ ābulauit i via dñi
iugit. sibi māsiōes pfectuū faciēs. p sincerita-
te z fidē. atz caritatē pfectā. **Brūs** q̄ i bōis opi
b^o q̄tidie creuerit. p disciplinā z p̄inētiā. scōz
q̄ institutionē. hñs i dño sp̄ certā vt videat eū
i claritate sua. z regno z glā. **Brūs** q̄ memie-
rit p̄cepti ei^o / de ocioſo x̄bo. z posuerit custo-
diā ori suo ne excedat a x̄pi mādato. **Brūs** c^o
fuit aīa / tāq̄ lignū q̄ plātātū ē sec^o decursus
aqrū: hñs sine infmīſſiōe lachrymar imbrē a
q̄ crebr^o irrigat. **Brūs** q̄ plātāt bonā plātati-
onē i aīa sua x̄tutes. f. z vitā scōz patrū. z deo
placētū monachoz. **Brūs** q̄ irrigat plātatio-
nes suas lachrymis / christū sp̄ exorās vt sint
fructifere z acceptissime deo. **Brūs** q̄ tāq̄ ab
igne i charitate x̄pi exarſerit: z cōbuserit oēs
turpissimā cogitationē z pollutionē aīe sue.
Brūs q̄ effect^o fuit tra bona z optia. afferens
fructū cētesimū z sexagesimū z tricesimū. **Be**
at^o q̄ iuenerit semē bonū. z semiauerit i agro
pector^o sui. **Brūs** q̄ iuenerit thesaurū in agro
abscōditū. z vniūsa q̄ sūt mūdi abijciēs. ipsūz
solū possiderit. **Brūs** q̄ sp̄ habuerit diē exitus
sui añ oclōs. z festinauerit i illa hora par^o cē. et
sine aliq̄ tiorē pcti v^o p̄ue scie iueniri. **Brūs**
q̄ iuenerit fiduciā i illa hora exit^o sui. qñ aīa se
parabit a corpe. **Lū** mag^o nāq̄ metu: magnis
q̄ dolorib^o sepabit. **Ueniet** em̄ āgelī assumē
aīam. z sepabūt eā a corpe: z pducēt eā añ tri-
bunal i mortis / z metuēdi iudicis. **At** illa me-
morās opa sua. misera p̄remiscet. **Grādis** ti-
mor c̄frēs. i illa hora mortis / z separationis aīe a
corpe. **Assistēt** em̄ tūc ip̄aīe / opa ei^o q̄ die no-
ctuq̄ bona z mala gessit. **Angeli** etiā festināt
ac p̄perāt: excludē eā a corpe. **At** illa audiens
act^o suos / egredi p̄mescit: qz pctōr^o aīa cum
metu mag^o z tiorē horēdo sepat a corpe: z tre-
mens sp̄ ac iugit deslēs p̄git ad efnū supplicii.
Ea ḡ hora cū aīa diuidit a corpe: vidēs vniū-
sa opa sua. dic̄ eis. **Pate** mibi vni^o hore spatiū
donec egrediar. **Et** rīdēt sīl^o oīa opa ei^o. z di-
cūt ei. tu nos egisti. tua opa sum^o: tecū sp̄ im^o
tecūq̄ p̄gim^o ad deū. **Scā** etiā aīa cū sepat a
corpe nō timet nec metuit. s̄ mag^o gaudēs cū
fiducia p̄git ad deū: enecta officijs angeloz.

Ca. II. **Q̄**ā p̄dictoz nos exhortās ad odi-
um mūdi z dilectionē x̄pi: obsecrās q̄ vt itēte
dño fuīam^o z nō mūdo q̄ plen^o ē laq̄is mortis
vt etiā ob id aīas n̄ras ornem^o p̄nis scē p̄ſa-
tiōis / q̄b^o possim^o laq̄os istos i q̄rū medio ābu-
lam^o vitare: excitās nos post hec ad vigilātiā
spem longe vite penitus excludens.

O **Diamus ergo**
hūc mundū dilectissimi frēs. x̄pm
solū diligam^o sc̄m: z redēptorē aīa
rū n̄raz. **Nescim^o** frēs q̄ sit hora exit^o n̄ri: nul-
lus n̄m aḡscit diē vocatiōis sue. **Subito** enīz
ābulātib^o nob sup̄ frā. z secure atq̄ elate agē-
tib^o: dñi p̄ceptū emittit. vt aīa dimittat a cor-
pore. z illa si valēs resistē veniētib^o ad se āget:
misabit^o p̄remiscit. **Tūc** aīa pctōr^o z negligē-
tis vitā suā / i die q̄ n̄ sperat z hora q̄ nescit / ra-
pit z segregat a corpe. z p̄git plena pctis z in-
gēti p̄fusiōe dep̄ssa: nullā oīno hñs excusatio-
nē quā p̄pctis suis possit obtinere. tremēs p̄
nimia formidine p̄tabescit. **Prop̄** q̄ obsecro
vos charissimi mibi vt efficiamur liberi. fūic-
tes dño itēti absq̄ vlla offēsiōe. **Nec** p̄cupiscē-
tijs tp̄alib^o vanissimis seclī fuīam^o. qz ip̄e mū-
dus plen^o ē scādal^o z laq̄is mortis. **Aīam** n̄ram
p̄nis scē p̄ſatiōis ornem^o: q̄ possit oīa scāda-
la p̄teruolās euitare. **Has** ḡ ceterasq̄ x̄tutes q̄
bus velut p̄nis ad deū s̄buolem^o. festinat oc-
cultis laq̄is suis diabol^o diuisisq̄ fraudib^o a pe-
ctorib^o n̄ris plen^o euellere. ne nob sit trāsīt^o li-
ber ad celū: s̄ pctōz sarcinis p̄grauati: p̄cipite
mur in abyssūz. **Reminisse** itaq̄ debem^o cha-
rissimi. qz i medio laq̄oz diaboli ābulam^o vigi-
lem^o ne i mortis baratrū icidam^o. **Laq̄i** cū ei^o
dulcedie z suauitate mortifera plenī sūt. **Nō**
ḡ negligam^o aīas n̄ras: nec oblectent^o dulces
dine laq̄oz ei^o. **Dulcedo** aut laq̄oz ei^o ē sollicitudo
actuū frenoz: z possessio diuiciāz z co-
gitatiōes sordidissimāz p̄cupiscētiāz. **Si** er-
go obscena cogitatio aditū iuenerit. p̄ quam
possit ad aīam penetrare. p̄mū q̄dē venenata
dulcedie / z assidua meditatiōe oblectat eam
donec captā atq̄ deuictā p̄sternat. eāq̄ mor-
tri tradat p̄petue. **Ergo** sepe cogitatio malig^o
vel turpis: tāq̄ laque^o aīe n̄re ē. nisi statī oīo-
nib^o lacris ieiunijz z vigilijs / a n̄ro pectore ex-
cludat. esto ḡ carissime sp̄ par^o z vigilāf. lib ab
oī sece frena. vt ab oīb^o t̄pissis ac p̄uis actib^o
eruar^o. ne i vni^o hore momto i t̄pissia cogitati-
one moleſcat. z ne i moref malig^o p̄cupia i tua
aīa. frā p̄fuge sp̄ ad deū. p̄ oīoes ieiunia atq̄
lacrias vt liber^o ab oīb^o laq̄is z scādal^o passionū
Ne te arbitrer^o frā diuicturū i fr^o: z p̄b te-
pefact^o / i mal^o cogitatōib^o v^ol actib^o imoreris.
Nā si subito rapiat aīa tua a te / z peccatrix at-
q̄ fetidissima repiet. z nō hñs tps p̄nie vltra
nec erit iā venie digna: qd tūc dices morti in
hora separationis tue. **Et** frā puenit nāq̄ / vt nō
pcedat tibi f̄m dñi p̄ceptū nec momēto hore

ia viuere: nec eē sup̄ fr̄a. **V**eniet ḡ ex ip̄rouiso
mors: ⁊ iueniet hoīem p̄cōrē forte ⁊ diuitem
cōputatē sibi mltos ānos: ⁊ requiē i tpe lōgio
rē: ⁊ diuiciāz sūmā p̄ digitos supputatē: vsuraf
q̄ sibi pecuniāz in p̄lixore vita atq̄ delicijs
p̄cientē. **V**eniet ḡ vt dixi velocit̄ mors: ⁊ oīa
simul i momēto destruet: ⁊ supputatiōes ⁊ di
uicias ⁊ sollicitudines atq̄ cogitationes va
nissimas. **V**eniet itēz mors: ⁊ iueniet viz sc̄m
⁊ iustū p̄ diuicijs etnis sollicitū: ⁊ celestes sibi
p̄gātē thesauros: p̄ oēs t̄ieluniar opa bōa.

La. III. **P**rop̄ p̄memorata: piculosaq̄
tp̄avētura: ac etiā p̄ntia mala q̄ q̄tidie crescūt
⁊ i p̄eī p̄ficiūt: āmonēs vt diē mort̄ atq̄ iudi
ciū futurū sp̄ aī oculos habeam: oīdēs q̄ q̄s
illa effugē possit: ⁊ q̄ d̄ cā mlti i ea īcidāt: negli
gentiā n̄rā rephēdēs: mltisq̄ argumēt̄ dili
gentiā suadēs: ⁊ ad sollicitudinē incitans.

Habeto ergo pre
oculis diē mort̄: charissime: ⁊ nūq̄ ei
formidab̄ aduētū: q̄ spiritalis ⁊ itelli
gens p̄ dies singulos sepationē corp̄is aīeq̄ p̄
tracta. **Q**ualit̄q̄ aī tribunal iudicij statuēd̄
es cogita: ⁊ para iugit̄ lāpadē tuā: vt i p̄sati
one br̄ssima fulgeat. **T**āq̄ prudēs ⁊ puidēs
visita eā: ⁊ exornata lachrymis: ⁊ ofonib̄ ⁊ q̄s
to tpe supuixerit: festina vt sp̄ accēsa sit. **V**eni
ent em̄ tpa piculosa: timore ⁊ p̄turbatiōe ple
na: ⁊ i fidelitate ⁊ resolutione atq̄ duricia cu
mulata: q̄ nō sināt mētē de meliorib̄ cogitare
pp̄ sue p̄fusiōis caliginē. **C**ōsiderate fratres
quō oīa mala crescūt: ⁊ q̄tidie i penis p̄ficiūt
nā magnitudo neq̄cie īminētē p̄fusiōnē signi
ficat: tribulationēq̄ magnā q̄ ī vniūso orbe p̄
pter n̄rā p̄ctā vētura ē. **N**ō ḡ vulnerab̄ i bel
lo: q̄squis oderit mūdū. **E**t despiciēs tp̄alia ⁊
caduca possit tāq̄ eximī belligator: vincē: ⁊
brauiū p̄ victoriā p̄mereri. **N**ā q̄ t̄rene cupi
ditates p̄trahūt nos ad se deorsum i fr̄a: ⁊ pas
siones corp̄is: oculos n̄ri cordis excecāt: pp̄
ea i illo deijcimur a maligno: q̄ ea q̄ t̄rena sūt
p̄cupiscim̄: ⁊ sollicitudinib̄ secl̄i ⁊ voluptati
bus defuim̄. **S**inguli n̄rm hodie si p̄scīaz nō
strā discutiā: dephēdim̄ nos mūdū dilige
re: ⁊ mētē n̄rā i fr̄enis cogitationib̄ affixaz
eē: pp̄ molliciē ⁊ desidīā n̄rā. **D**ies iā decli
nauit ad vesp̄ez: hora cenē t̄pus n̄rm: ⁊ nos
ceca īfelicitate arbitramur manē itēz existē.
Ecce regnū celestē i ianuis ē: ⁊ parat̄ vt fulge
at: ⁊ nos nec h̄ cogitare aliq̄n volum̄: nec au
dire. **S**igna ⁊ p̄digia q̄ a deo sūt p̄dicta iā sc̄a
sūt: fames: t̄remor: timores: male auditiōes

gētū cōmotiōes gignunt: ⁊ nos nec auditu
nec aspectu p̄remiscim̄. **D**ēs sc̄i ⁊ electi aī
tribulationē q̄ vētura ē colligūt: ⁊ a d̄no assu
munt: vt nō videāt p̄fusiōnē illā magnā: que
vniūso obruet mūdū. **T**āq̄ messis secl̄i finis
ad merēdū puenit: ⁊ āgeli accincti ⁊ p̄pati fal
ces tenēt māib̄ d̄ni expectātes imperium.

La. III. **E**x eo q̄ iā hora diei vnde ciā ē:
⁊ vie n̄re cursus lōgissim̄: īcutiēs nob̄ riorē et
ad vigilatiā excitās: de effugatiōe etiā ⁊ expul
sione charitat̄ nos accusans: docēs q̄d agē
debeat q̄ celestis eē desiderat: ⁊ pulchrā ad h̄
adaptās similitudinē.

Omeamus cha
rissimi fr̄es: q̄ iā vnde ciā hora ē diei:
⁊ vie n̄re curs̄ lōgissim̄: p̄perem̄ ḡ
cū oib̄ sc̄is i celestib̄ māsiōib̄: vt ibi possim̄
rep̄iri. **S**im̄ puigiles: excitemur a sōno neq̄
cie: nescim̄ ei q̄ hora d̄ni dom̄ adueniat. **E**x
onerem̄ nos a pōderib̄ sollicitudinū frenaz
rū. **P**recepit nob̄ d̄ns: vt oēs oīno diligamus
Et nos maḡ odicētes ⁊ iuidētes ⁊ detrahētes
alīutrū: dīlcōnē a nob̄ ⁊ charitatē repellim̄: ⁊
recessit a fr̄a dilectio: nō ei iuicē i fr̄a charitas
p̄fecta q̄ fm̄ deū ē: ab oib̄ effugata ē: ab oib̄
expulsa ē: maḡ iuidētia regit i nob̄ p̄tētiōes ⁊
p̄tradictiōes lites p̄cōrū: q̄ p̄fusio abūdauit:
iūqtas oīa sūt opuit: vniūsq̄q̄ frenaz req̄rit: ce
lestia f̄spuit: p̄cupiscit tp̄alia: ⁊ br̄itudinē etnā
nō diligit: si d̄sideras eē celestē: sp̄ q̄ t̄rena sūt ex
ecrare ⁊ despice: p̄fcoz exēpla sectare: ne cogi
tes i fr̄a te: nec aliq̄n sic dices: mult̄ ⁊ īmers̄ ē
labor: p̄positi atq̄ īstitutiōis n̄re: ego at̄ sum
puul̄ ⁊ īfirm̄: vald̄: nec valeo i h̄ p̄posito p̄ci
perēxb̄ p̄siliū mei. **O**dilectissime fr̄at̄ itellige
q̄ tibi dico: dō dignissime: si volueris p̄fiscī in
lōginq̄a regionē v̄l p̄riaz: si poteris vni hore
momēto toti vie īnualla p̄currē: s̄ ḡ dat̄ i nu
mero passuū q̄tidie p̄fci māsiōnē ⁊ ad p̄riam
quā d̄sideras puenis: sic ē regnū celestē ⁊ pa
radis̄: deliciāz: ⁊ desiderabil̄ p̄ria monachoz
ad quā ofones ⁊ vigilias ⁊ ieiunia: ⁊ p̄tinētiā
plachrymas: ⁊ obediētiā p̄ charitatē: ⁊ p̄seue
ratiā: phūilitatē ⁊ iusticiā: ⁊ si q̄ sūt alie x̄tutes
pueniēdū ē. **H**ec sunt māsiōes: p̄ q̄s ad regnū
celestē ⁊ deū patrē v̄turos nos eē credim̄.
Hec sua: ne timeas īnitū bone vie suscipe: q̄
pducit ad vitā etnā. **C**elle t̄m i hac vita esto
par̄ ⁊ p̄mpr̄: statū ip̄a via corā te p̄pabit: ⁊ de
lectabit te labor cui p̄ singulos dies i x̄tutum
māsiōib̄ req̄lescēs: cogitatiōib̄ mirabil̄ ob

stupescēs. quō gressus animi tui ad precipitādas
māsiōes singulas p̄fortent. Nec aliquā p̄uita
tem vltortuosīs flexib⁹ aspātā i hac via repies
qz dñs celi ip̄a via vite fact⁹ ē: oib⁹ q̄ desidera
uerint ad patrē luminū puenire.

Sci. Effrē diaconi liber d̄ b̄titudie aie explic
Incipit liber eiusdem de penitentia.

La. I. Ex pietate dñi n̄r i iesu christi q̄ de
sinu patr̄ descendit vt pctōres ad p̄niam voca
ret ⁊ male h̄ntes sanaret: m̄tis rōnib⁹ icitās
sauriatū pctōrē vt p̄vulnez suoz sanatiōe ad
medicū benignissimū ⁊ p̄mptissimū festinan
ter accedat: q̄ p̄p̄ multā suā bonitatē statim
inuenit ab inq̄rentibus se.

Dominus no

Dominus iesus christ⁹: q̄ descendit de
sinu patr̄ ⁊ effect⁹ ē nob̄ via sa
lutis / sup̄ p̄niam iustruēs: diuinā ⁊
brā sua voce sic ait. Nō veni vocare iustos. s̄
pctōres in p̄niam. nec egēt sani medico. s̄ qui
male h̄nt. Si ego h̄ dico / ne velis me audire.
Si aut̄ ip̄e dñs h̄ dic̄: q̄re sp̄nis. ⁊ negligis vitā
tuā? Si aut̄ p̄ci⁹ es tibi / q̄d habeas i r̄ilecus
i sanabilia vulnera cogitationū / ⁊ actūū. q̄re
tu de occultis negligis ⁊ i curiosus existis. nō
lens of̄dere medico vulnera tua vt sanet ea?
Uscq̄ itaqz male vtens / negligis vuln⁹ tuū.
vt magis putredo vulneri i sanabilis efficiat
Quare dilectissime te i p̄m odio h̄ns: nō vis li
berari ex occultis vulnerib⁹ tuis? Quid times
Nō ē scu⁹. nec itez i m̄ificor: n̄ vt i ferro nec
caustico vel austero medicamēto. x̄bo t̄m cu
rar. Si ad eū itēgra x̄itate accedas. plen⁹ bo
nitate ē. ⁊ plen⁹ m̄ia ē. p̄p̄ te aduenit ex si
nu patr̄ p̄p̄ te i carnat⁹ ē ex v̄fo x̄gis m̄ris. vt
accedas ad eū sine metu ⁊ diffidētia. p̄p̄
te h̄o fact⁹ ē: vt te sanet ex piculosis vulnerib⁹
tuis. Lū m̄lta dilectiōez bonitate vocat te ad
se. Accede ad eū pctōr: facile sanaberis. p̄oij
ce ex te onera pctōr: offer munera obsecrati
onū / suppone lachrymas i putredine vulne
rū. Int̄m em̄ celestis medic⁹ bon⁹ ē: vt lachry
mis ⁊ gemitib⁹ donet vulnerib⁹ sanitatē. Ac
cede pctōr ⁊ p̄cidēs huic benignissimo medi
co offer lachrymas: q̄ ab h̄mōi medicamento
p̄ficiūt. Sic em̄ vult celestis medic⁹ sanare v̄nū
quēqz medicamēto diluēs lachrymaz. Nihil
ē em̄ q̄d nō p̄cedat ⁊ sanet medicamēto p̄nie.
hoc em̄ medicamētū nō v̄sqz q̄s detinet egro
tū: s̄ statim sanat. Expectat s̄ medic⁹ videre la
chrymas tua s̄. accede noli tiere. of̄de ei vul
nus. ⁊ offer medicamētū lachrymaz ⁊ fletuū.

Ecce em̄ aptū ē hostiū p̄nie: festina pctōr: p̄u
q̄ claudat. Nō expectat tps ad tuā negligētī
am: nec ip̄m hostiū vidēs te desidiosū ⁊ p̄tē
tem sustinet puicariā tuā. Quare odisti vitā
tuā misande? Ad p̄ciosū vt sup̄ sit aie tue i
felicissime? Tu x̄o pctōr eadē sp̄re uisti. Nesci
dilectissime mihi. q̄ hora iubeat celestis medic⁹
claudi hostiū medicie. Accede obsecro / festi
na sanare vuln⁹. letifica celestē exercitū i tua
p̄uatiōe. Soliā ad vesp̄tinā venit hora. ⁊ p̄p̄
te sustinet. vt occurras ad māsiōnē. Uscq̄ cō
sentis adūsario tuo imūdisimo. ipudēt volū
tates ei⁹ p̄ficiēs. Ille em̄ vult te igni p̄petuo
tradē. h̄ nāqz ei⁹ studiū. h̄ dignū q̄d suis ama
torib⁹ tribuit. Ip̄e deniqz p̄liat cū armis suis
id ē p̄cupiscētis malis / adūsū oēs hoies. Ip̄e
em̄ imūdisim⁹ ad desp̄ationē p̄ducit acq̄en
cestes sibi. p̄durās eoz cor. ⁊ ericcans lachry
mas. vt nec cōpūgat oīno pctōr. Fuge h̄o: ne
te interimat. Audi pctōr brām illā vocē. mise
rāissimū dñi dicētē. Venite ad me oēs q̄ labo
ratis ⁊ onerati estis: ⁊ ego vos req̄escē facia
z. Tollite iugū meū sup̄ vos: ⁊ discite a me / q̄a
mitis sū ⁊ hūilis corde. ⁊ iuenietis requiē aia
bus v̄ris. Cur negligis h̄o: ⁊ q̄re dignā dilatio
nē p̄dis d̄ die i die? Accedē / noli timē. benign⁹
⁊ dign⁹ ē: nō req̄rit cirographū tuū. Dim em̄
pctōr tuoz remissio ip̄e est. oīm vitioz sanat
vulnera / donat vitā sine iuidia. Quasi beni
gn⁹ suscipit facile accedētes ad se. ⁊ qz de ma
gn⁹ ⁊ p̄ci⁹ futuroz ē / sciēs oēs cogitationes
n̄ras. cū accesserit q̄s adorare ⁊ obsecrare eū
vidit cor ei⁹ ⁊ oē p̄positū. Qui accedēs imū
tabilē piāqz cogitationē h̄z. accedēs ip̄e beni
gnissim⁹ de⁹ p̄p̄ multā bonitatē suā. statim iue
nit ab inq̄rētib⁹ se / ⁊ p̄uqz accedat h̄o ad deū
dic. ecce adsum. Et atqz accedit apit thesau
rū suū corā se inq̄rēte. ⁊ anteqz fundat lachry
mas. effudit sup̄ eū miseriōes suas. ⁊ p̄uqz ex
oret recōciliat ei.

La. II. Ex cōmemoratiōe charitat̄ / be
nignitat̄ ⁊ m̄ie dei / diligēt nos exhortas vt i
h̄ seclō p̄niam agē conemur: eo q̄ i alio seclō
q̄d oib⁹ mal̄ repletū ē. fructuosa p̄nia agi n̄ p̄.
Charitas ei dei. sic fac ⁊ sic desidrat
Qui i x̄itate accedūt ad eū n̄ tar
dat audire / nec itez impat veniēti
ad se. cur tāto tpe fuierit iūmico. ⁊ sp̄p̄te dese
ruerit deū. Nō q̄rit trāfacti tps q̄ritatē. s̄ so
lū mō hūilitatē lachrymaz ⁊ gemit⁹. p̄cidētes
sibi i sp̄icit dñs. Et qz p̄ci⁹ ⁊ creator ē dñs n̄
mox remittit om̄es iniquitates n̄ras / om̄ia
delicta cogitationū ⁊ actuum emundans.

Primasq; stola iubet afferri / et anulū in dextra manu. et oib; agel dic. pgaudete in iuētiōe aīe pctor. **B**ri eīm nos oēs hoīes / si vellemus talē dñm bonū hñtes. benignū ducē / malicie imēorē. misericordē / lōganimē / ipietates nras iugit remittēre. fuit ei. **E**cce eīm rogat: ecce lōganimū suffert. **E**cce nob pstat omnia bona sua in h seclō / et in futuro. si tñ voluerim donec tps ē / penitudinē gerere. **Q**uādiu eīm sum in hac vita / possum dñm obsecrare. facile nob ē indulgētiā petē. oportunū nob ē / ianuā misericordie ei; pulsare. **E**ffundam lachrymas donec tps ē suscipiēdi lachrymas. ne eūtes in seculū illō sine aliq vtilitate plāgam. ibi enī lachryme p nihilo reputabunt. **Q**uātū h ora uerim / tñ remittet dñs. hic eīm audit nos de pccantes: h remittit nob rogātib; se. **H**ic delet pcta nra si respiscam. **H**ic eīm est obsecratio ibi nihil hor. h remissio / ibi requisitio. h lōganimitas / ibi seueritas. h remissio. ibi iā suppliciu. h misericōdia / ibi iudiciū. h tpalis abundantia / ibi iugis angustia. h voluptas / ibi tormēta. h auaricie / ibi vindicte sunt. h risus / ibi xō luct. h pcept. / ibi xō ignis est. h ornatus vestiū / ibi cruciat. h xmiū. h elatio / ibi aut hūiliatio. h rapine / ibi xō stridor dēriū. h oīa deaurata / ibi aut caligo tenebrar. h dat negligentū pnia / ibi aut iā nō erit indulgētiā. **C**ognoscētes ira q; h oīa frēs. de salute vīa estote solliciti: nō i figat mēs vīa in pñtib; bonis. **N**e oblectet nos frena electatio: ne ibi sit amara nra ploratio dū h nolum sanari per modicas lachrymas. **I**n h breui tpe p pñiam / remittit nob dñs oīa. **P**lāge h modicū charissime mihi / ne plāgas ibi in seclō seclōz. **H**ūiliare h. ne ibi humilieris in exteriorib; tenebris / et imittar in ignē iextinguibile. **Q**uis nō plāgat nos. et q; nō defleat. **O**diētes eīm vitā. diligim mortem. **R**eputa in temetipm frat. et vid q sūt vilia aīe tue. **Q**d meli ē. in pñti seclō p pcto plāge. et penitendo crebri obsecrare / aut ibi in ignē efnū. sine aliq vtilitate deflere. **P**er pñtes nāq; lachrymas indulgētiā solatōnēq; mereber. ibi at lachryme erūt tibi ad penā. ppf debitū decē miliū talentoz. **S**z tu in hac vita parū qd roga deū. vt multa debita aīe tue remittat. **S**iaut nolueris in pñti reddē ex mult; pauca. ibi redditur es cū multis cruciatib; omnia debita.

La. III. Supioz exhortationū cām exponens iterūq; suadēs / vt trāsitoriu vanūq; h seculū et qī eo sūt pccnam / quēadmodū multisci iusti fecerūt / q nūc padisi delicijs fruunt

psutās ex h illoz errore q huic seclō vano et illi qī eo sūt adherēt et multi p ipis tiorē icuties.

Ec autem que

H dico affectiōi vīe dō dignissimi fratres / nō qz dign; suz / et mūd; a for de viuēs in castitate. s; ex multo dolore / et tristitia cordis dico h crebri. **N**ā ego in mūd; suz cogitatiōib; multis et actib; nec mihi oīno psciū sū in bono. s; et nūc et sp defuio volūtati mee. h aut iō dico vñanimitati vīe. qm dñet me tristitia p formidine. eo qd sum oēs iugit pccnētes. arbitrates nos viuē in seclō vano. in seclā seculoz. **S**eculū nāq; h trāsit / et oīa qī eo sūt: et a nob rō delictoz exigēt. tāq; sciētib; bona faciētib; mala. **H**ic eīm pccnimus. s; ibi cruciamur. qz dilectiōi ei; et regno ei; pculū frā. et qī ea sūt oīa. **A**urū argētū nō liberabit nos ab illo igne tribili. vestes et delicie in pccnatio nē nram erūt ibi. **N**ō liberabit frat. ppriū frat. nec itez p filiū suū / s; vnusquisq; stabit in ordie suo. tāi vita quā i cēdio. **M**ulti eīm sūt scī et iusti. spnētes mūdū cū actib; ei; q bona volūtate et pietate. et spe meliore acqescentes mādatis dñi / fruituri sūt padisi delicijs. **C**hrīstū eīm diligētes. sup oīa corruptibilia pulefr eū. **A**ccirco singuli in deo letāt. in xpo illumināt in spūscō renouant. idēfinent etiā sup eos trinitas scā exultat. letant sup eos āgel et archāgel. letāt sup eos padisus cū delicijs. **V**ere isti sunt laudabiles / et gloriosi et beati per oīa. **A**ngeli nāq; et hoīes bñficāt eos. et qd vñūso mūdo / charitatē dñi pulefr. **E**t de scīs iust; et ver; donabit eis suū regnū et gliaz / et honorē et grāz: vt videāt eū cū āgel scīs spī gaudio. **M**ulti xō hoīes q frena diligūt et corruptibilia: et mēs illoz iugit in reb; caducis affixa ē: et velut irrōnabilia iumēta diuisis voluptatib; sua nutriūt corda. existimātes se inmortales eē in h seclō vano. **Q**d agis o hō: qd velut insensatus iumētū xfar in mūdo. **S**apiētēz discretorē creauit te de: nec assilar vllis qb; deest prudētia. **C**ligila o hō. misere tui. esto qī sapiēs. qz propf te d cel de; excelsus aduenit: vt te a frenis eleuaret ad celos. **I**n nuptijs celest; spōsi vocat es. cur pccnis et idignū te exhibes. quō itrad ad nuptias. dicito mihi vestē pcciosā nō hñs: nec lāpadē refulgētē. **S**z si forte spnēs itroier. audies palā illā tribilē vocē dñi dei dicētis. **A**mice quō itraisti ad nuptias vt iūrigz facēs p tuā nuditatē tremēdo pccrui. **T**ūc iubet rex mīstr; suis dicēs. hūc ligatū manib; et

pedib⁹ mittite i caminū ignis. vt cruciet ibi i
secta sectoz. qz ego ipe cert⁹ tpi⁹ veni. et voca
ui oēs ad nuptias: s⁹ h⁹ spnēs vocatiōez meā. n⁹
sibi pauit i dūmū ad nuptias. Idcirco iubeo
tormēt⁹ affligi misandū: eo qd⁹ regni mei p⁹te
ptoz extiterit.

Ca. III. Ex recordatiōe p⁹dictoz adhuc
āpl⁹ p⁹ctōzē p⁹terrēs et amones: vt q⁹diu tps h⁹
dat ad b⁹itudinē dei p⁹cipiēdā se paret. oīdēs
qz ob h⁹ q⁹ diuina b⁹itudie digni sint: et mercedē
atqz gaudia illorum exponens.

Non ergo metu
is h⁹ ob h⁹ nō formidas / qz venit: n⁹
p⁹temisc⁹. qz iā appropreat spō⁹
vt fulgeat. Nesci qz oīa iā pata assistūt. et cele
stis tuba nutū p⁹stolat diuinū. Et qd⁹ ibi facies
i illa hora. si n⁹ te pauer⁹ donec tps ē. Para te
ipm i illa hora b⁹itudinis dñi. Dei em b⁹itudie
digni sūt scī. qz semetiplos probabiles fuaue
rūt. Tuba em celest⁹ tubicinabit⁹ dicet. Sur
gite dilectissimi dei et xpi / ecce adueit rex cele
stis. reddē vob requiē et gaudiū i vitā efnam
pro labore et afflictōe i⁹stitutiōis v⁹re. Surgite
videte xpm regē. spōsū i mortalē quē dilexist⁹.
Ip⁹m ei desiderātes facti est⁹ i cole sup frā. sur
gite videte regnū ei⁹ qd⁹ vob pauit. surgite vi
dete i⁹atiabilē dñm quē dilexist⁹. p⁹q⁹ fbulatōes
passi est⁹. p⁹pp⁹ quēz frugalit⁹ vitā v⁹raz finist⁹. ve
nite nūc et videte eū cū mltā fiducia. quē desi
derast⁹. Exultate cū eo leticia inenarrabili. et
gaudiū v⁹rm nemo tollet a vob. Venite frui
mini q⁹ ocul⁹ n⁹ vidit / nec aures audiuit. nec in
cor hoīs ascēdit. q⁹ donat vob ipse desiderabil⁹
dñs. Tūc rapiēt scī i nubib⁹ lucidissimis obuī
am ei. euolātes digni deo i celsitudine aer⁹ / cū
glia imēsa / vidē spōsūz celestē. Quis putas i
ueniet ita dign⁹ i hora illa. vt rapiat i nubib⁹
cū magno gaudio obuīa xpo. Dēs qd⁹ iusti et
digni rapiēt i glia. oēs at ipij et p⁹ctōres relin
quent⁹ deorsū. cū p⁹fusioe magna. B⁹itudo et
leticia mag⁹ erit oib⁹ dignis do. tormēta x⁹o et
p⁹fusio p⁹ctōrib⁹ sūt vniūf. B⁹itū ille q⁹ h⁹ posu⁹
festiauerit i illa hora dign⁹ iueniri. misabil⁹ x⁹o
q⁹ semetipm a glia dñi p⁹stituerit alienū. In il
la hora cū nubes rapuerit oēs scōs suos rur
sum in celis. ipm et oēs ipios / angeli rapient i
mittere in caminum ignis ardentis.

L. V. Inducēs auctorē ob timorē s⁹ me
moratoz p⁹qrētēt semetipm deplozātē. deūqz
obsecrantē vt i hora adueit⁹ ē nō i dign⁹ iueni
at. ne audirur⁹ sit formidādā illā sniaz. disced
a me oparie iūqtat⁹. nescio q⁹s sis. s⁹ vt grā misce

rationis sue ipm saluet et in paradysum delici
arum inducat.

Quis dabit ca
piti meo aquā imēlaz. et oculis meis
fontē lachrymarū iugit⁹ emanētem
donec tps ē suscipiēdi lachrymas. vt plorē me
metipm die ac nocte. obsecrās dñm ne i dign⁹
iueniar i hora adueit⁹ ei⁹. et vt ne audia illā sen
tētiā formidādā. disced a me oparie iūqtat⁹. ne
scio te q⁹s sis. De⁹ altissime q⁹ sol⁹ sine p⁹ctō es
tribue mihi p⁹ctōri grāz i illa hora p⁹pp⁹ multas
misfatiōes tuas. et nec tūc appareat. q⁹ nūc ve
lata ē i pietas mea. corā expectatozib⁹ āget et
archāget. p⁹phiz aplis. iust⁹ et scis. s⁹ salua me
ipm grā et misfatiōe tua. et iduc me i padisum
diliāz cū oib⁹ p⁹fecti. Suscipe obsecratōez fui
tui dñe / p⁹ci⁹ oīm scōz tuoz. q⁹ tibi a secto pla
cuerūt. qm tibi debet oīs adoratio et gloria i
secula seculorum. Amen.

Sancti Efrē diaconi. Liber de p⁹nia explicit.
Incipit liber eiusdē de Luctamine spiritali.

L. I. Ex celestib⁹ et enis bonis luctatoz
bus et victozib⁹ p⁹missis puocās nos ad cer
tamē spiritale. docēs etiā qb⁹ armis i⁹dui debe
at is q⁹ victor cupit existere. et q⁹ fuge eū opoz
teat ne armis spoliē. ac maxie dissuadēs vinū
et ebrietatē. p⁹q⁹ ipa aīa tēplū dei exis polluit
sbiūgēs q⁹ mala q⁹ inde sequunt⁹.

Luctaminib⁹
h⁹ secti. null⁹ sine agone seu certami
ne coronat⁹. et i speciali p⁹nsatiōe et pro
posito scō. nemo sine luctamie pōt i⁹marcessi
bilē coronā accipe. viteqz efne heres existere
Hā scāmāti assilat⁹ ē mōd⁹ sp⁹ p⁹fectissimi ath
lete sine aliq⁹ metu et cū sūma alacritate iueni
unt i scāmāte. Timidi at et ibecilles aīqz inci
pant decertare diffugiūt. et p⁹pp⁹ molliciē desi
diāqz imēlaz nullo p⁹l⁹ mō i scāmāte d⁹sudare
p⁹tedūt. Scāmā ē at frēs dilectissimi medi⁹ lo
cus in quo athlete letant⁹. Sic q⁹ et p⁹fectissimi
luctatores et cōtinentissimi monachi decertāt
habētes semp p⁹ oculis iucūditatē paradisi / et
expectātes delicijs eius p⁹frui. et q⁹ p⁹missa sūt
bona. et i⁹mortalia secula. et lumen sempiternū
Quis in agone certare. et victor existere. In
due te armatura dei sicut vestimēto: induere
virtute animi: oīm solitudine huius mūdi
exuere. et studiose enitere / ne i⁹dem p⁹praua
p⁹cupiscentia. vel negligentia spoliēris. Fu
ge vinū velut venenū / ne ebrietas te super
expoliātūqz x⁹tutibus nudū / efficiat: quē ad

modū. **P**oe scū z antiquissimū virū. **H**ic enī iustus in illa generatiōe inuētus est. **P**utu dī timore diluuiū fabricauit arcam in salutem domus sue. z q̄s tante moles aquarū nō vicerāt postmodū a modico vino deuictus ē. **E**t in diluuiū pudore velatus postea dormiēs ab ebrietate nudatus ē. **P**oc iterū vinū patriarchaz loth depredauit: vt cōtra naturā cū filiab⁹ suis impudenter fedanterq̄ misceret. **E**t adeo in ebriatione vini in pfundissimo somno demersus est. z pene sepultus: vt quid fecerit. postea euigilans ignoraret. **S**i ḡ sanctis et magnificis viris/ vini ebrietas nō peccat: q̄to magis te exigū atq̄ infirmissimū si ebrietati studueris. supabit semp adolescentia z iuuetus. **F**uge vinū. qz ex vino spūales oculi excecant/ iniquitas multiplicat. venenata dulcedolūbidinis meditat. execranda turpitudine q̄ contra naturā est cogitat. **A**bollescit x̄t⁹ aie. cogitatio vite eterne abolet: aia vincit visibiliter/ delinquitq̄ facillime. **E**ffugiat ab ea celestis grā: sanctimonīa dico atq̄ virginitate anime. **Q**uāto tpe em fuerit templū corporis n̄i scū z mūdū: deus excelsus habitabit i eo. **S**i aut corruptū fuerit z pollutū: contra nūo sanct⁹ z pollut⁹ de⁹ deserit tēplū illd p i effabili lumine celesti. habitabitq̄ in eo obcuritas/ z ipurissimi demōes: z sbintroibūt concupiscentie maligne z sordide: q̄ infelicē aīaz crebro faciāt peccare in f̄mōe. **Q**uisquis ille est/ q̄ non habet lachrymas. si in corde suo meditabit. qz de⁹ scūs repulit tēplū suū z cupiscentie male z passiōes ignominiose habitant in eo/ z intellexerit quis eū repulit. quis successit/ vnde cedit/ quo venit/ a q̄ sepat⁹ ē. cui p̄iūct⁹ ē. qūo nō statim implet⁹ est lachrymis/ z flens z fugiēs/ dīc intra semetipm. qre vno momento a maligna cogitatione pstratus. effugi agonē glōriosum. nec merui victorie triūphū. **N**ā die illo tribulatiōis. molles z resoluti pctōres z impij. cū viderint scōs et iustos gaudio magno z leticia sempiterna exultare. z in paradiso eterno regni dei degere. se etiā viderint in igne inextinguibili/ z in tenebris exterioribus esse. tūc fortiter ingemiscēt z supfluis lachrymis plorabūt amariter. quia detinet eos penitudo vanissima. z necessitas penarū imensa.

Ca. II. **U**t imitatores sim⁹ scōz patrū q̄ purissimū dei tēplū extiterūt nos obsecrans: vtq̄ p̄cipue exēpla illoz sectemur/ in ieiunio ofone/ ac ceteris h̄mōi cohortās: q̄ etiā in ofo

nibus cauēda z q̄ fūda sint apiens. **S**ollicitudines p̄tereabui⁹ mūdi/ negligētia atq̄ desidia dissuadēs: z ad p̄parationē vt celeste regnū ad qd̄ iuitamur possideam⁹ nos citans.

Propterea obsecro vos fratres mei dilectissimi imitatores estote beatissimoz patrū: q̄ scīssima sua institutiōe tēplū dei purissimum extiterūt. **H**oz exēpla sectamini. desiderate ieiunū qd̄ ē aīe puritas z castitas: desiderate ofones q̄ sunt colloq̄a dei. **D**is em scā purissima ofo: p̄fabulatio dei ē. **D**eniq̄ p̄fectoz ofones. eoz q̄ ex toto corde diligūt deum: cū maḡ exultatiōe ad celū ascēdūt. **A**ngeli z archāgeli cū gaudio occurrūt eis: z suscipiētes eas vsq̄ ad thronū glie dei scī pducūt. **H**ec em magna glā scōz ē. ageloz iēssabilesticia: cū scōz ofones purissimas ptulerūt. **S**estinem⁹ ḡ f̄res fieri imitatores institutiōis vite scōz. **A**mbula frat̄ i vīs eoz. viue sic illi vixerūt: z abstinentiā habeto spūs z aīe z corporis cōtinētiā. **H**abeto i habitu p̄tinētiā. habeto i cibo p̄tinētiā: habeto i lingua abstinentiā: in aspectu i cogitatu i risu. vt athleta pietat̄ p̄fecissimus i oib⁹ demōstrer. **C**ōsidera teipm frat̄ charissime. z vigila ne i tuis ofonib⁹ extollar. **S**cū altiter orare deū. cū magno timore z desiderio corā eo p̄siste. **D**isrumpe a corde tuo oīa vincula f̄rene sollicitudinis: esto p̄ oīa sollicit⁹ z sobri⁹ i ofonib⁹. z ita viriliter agonisare vt sit ofo tua scā z mūda z imaculata. z vidētes eā porte celi apiant corā ea/ z āgeli cū leticia occurrāt ei: z vsq̄ ad thronū b̄ndicti p̄ris pducāt eā. **S**ic sp̄ esto charissime. quēadmodū cherubin z seraphin pmanēt i ministerio dei.

Ameditare frat̄ h̄ x̄ba/ z decāta ea iugit̄ ex affectu cordis. q̄ esca spūalis aīe sbministrāt et ab amaritudine eā/ sua sp̄ dulcedie liberant. **P**oderibusq̄ f̄renoz negocioz exonerāt. **O**īa q̄cūq̄ audisti/ mēte sollicita fuare festina. vt req̄lescat de⁹ i cogitatiōib⁹ tuis. vt iuenias fiducia i illa hora tribuli z tremēda. cuz venerit dñs reddē vniciq̄ f̄m opa sua. **I**ndulgete modicū inq̄ i firmitati mee charissimi f̄res: qz sic i firm⁹ suz. **E**xistimo qd̄ i hora illa oīs spūs p̄remiscat/ f̄ grā saluatoris p̄fortat/ z edificat corda scā. cū rapiūt i nubib⁹ obuiā x̄po i aere. **E**go at/ z q̄ mei sūt siles. z desidiōsi z pigri tremebim⁹ sup frā zñ facile ad celestia ascēdem⁹. **F**ratres mei dilectissimi. quid nobis pōt mūdus pdesse: qz ei⁹ sollicitudinib⁹ cōligamur.

Aut quid luctamur de cultu vestimentorum
et ornatu elationis amictus: nisi in ignem ex-
tinguibile? Aut quid acquirimus de studio esca-
rum. et ventris cura. nisi eterna supplicia. Agno-
scite fratres quia nisi habemus gratiam dei totis viri-
bus agonisantes meruimus triumphum. ibi pe-
nitebimus in secula seculorum. Fratres mei
quid negligimus. quod desideria occupamur. quod
nosmetipsos in occursum domini non paramus. Ecce
vniuersus mundus ad occasum iam properat.
Quare non omnia onera concupiscentiarum et fa-
sces peccatorum a nobis reijcimus. Nescitis quia
arcta et angusta via est. que ducit ad vitam. et pec-
catorum ac diuiciarum sarcinis pregrauatus non
capit per eam transire. Hos enim porta illa diligit.
qui attenuati diuitiis. et voluntaria paupertate
afflicti. semper in vigiliis. in ieiuniis atque humi-
litate per omne tempus vite sue conuersati sunt.
et parauerunt seipsos. ut videant celorum regna.
Ecce charissimi iam hostium paradisi vocat. iam
crebro sono nos hortatur et dicit. Priusquam clau-
dar. vnusquisque vestrum velociter properet. ut in-
troiens in eternum cum domino regnet. Ecce ma-
ter nostra hierusalem. cum magno affectu cla-
mat ad nos et dicit. Venite filii dilectissimi. ve-
nite ad me: dilate numerus vester in me. et
in thalamo immortalis sponsi magnificenter cho-
ri vestri. cum angelis sanctis: videant nos in glo-
ria et pulchritudine et decore. Glorietur nos in
leticia et exultatione et gaudio. Diligite me fi-
lii mei sicut et ego vos diligo: nihil possideatis
in terra nihil sitis solliciti. Ecce sponsus meus
iam paratus est ut procedat. et veniat in nubi-
bus celi. et gloria patris subsecundum. et vnusque
quod vestrum singillatim suo nomine vocabit. et
aduocabit et ordinabit eum in officium. per quo su-
is meritis laboribusque deus celorum exultat.
Similiter et in negligentia vestra et stupore. cum
suis satellitibus inimicus tripudiat. Festina-
te ergo filii mei. ut ego de vobis. vosque de me
gaudeatis in secula seculorum. Proci des ad o-
ro te et obsecro filium dei viuui: presta et mihi et
omnibus diligentibus te. ut videam regnum
tuum celeste. et possideam illud cum omnibus sanctis.

Ca. m. Ex multis que benignus dominus no-
ster pro nobis fecit ut ipsum quereremus. exclu-
dens omnem excusationem negligentie nostre: et
post monita saluberrima. monachis et discipu-
lis christi congrua. ad eius nos imitationem
stimulans: commemoratisque iterum pluribus que
pro nobis fecit atque prepressus est. laudes ipsi in

persona auctoris referens et exoratur ut post con-
punctionem et sanctimoniam in requie para-
disi suscipiatur.

Charissimi si in
hoc breui tempore neglexerim. nullam
omino excusationem habebimus.
quod pro nostris facinoribus ostendamus. Dominus
noster descendens de celo in terram. omnia nobis
dando donauit: debita nostra dimittens. et vi-
tam nobis eternam tribuens. Nam cum inimici
essemus: reconciliauit nos deo. pro morte sua.
Terreni eramus: celestes effecti sumus. Ador-
tales. et immortalitate accepimus. filii tenebrarum
eramus: et facti sumus filii lucis. Perditi. et in-
ueniti nos. Serui peccati. et liberauit nos. Pau-
peres. et diuites facti sumus. Infirmi. et sanauit
nos. Odibiles. et dilecti sumus. Iniusti. et ius-
tificati sumus. Non secuti misericordiam. nunc autem
misericordiam consecuti sumus. Persecutores. et salua-
uit nos. Dispersi et congregauit nos. Filii ho-
minum. et facti sumus filii dei. Heredes et cohe-
des vniuerse filii eius. Ecce omnia ista nobis
donauit. priusquam quereremus aut inquireremus.
Irrisionem ergo malam aut exprobrationem fra-
ternam. ne suscipiat cor tuum aliquando: nec eum qui
pro peccatis suis penitundinem gerit despiciat.
Ne irrideas fratrem tuum ieiunantem: et eum qui ie-
iunare non potest. ne confundas. Argue eos
qui te suspiciunt. agnosce honorare temetip-
sum. Nec importunus existeris. nec importu-
nis oportunus ut utilis possis esse: increpa et
in mansuetudine pseuera. Propter penuri-
am autem. neque despiciabilem te facias. Time-
re deum. reuela mysteria eius. Ab eo autem qui
timorem dei non habuerit. sed superbie et elationi
semetipsum subiecerit. omnimodis caue. Ad-
uersus abstinentem neque dixeris quicquam mali. ne-
que audieris. nec aduersus eum qui putat tuum
inimicus. Hoc autem pro omnibus stude. ut nullum
habeas inimicum: nisi diabolum eiusque ministros.
Cum homine iniquo et doloso ne habitaueris. et
maledicum ne alloquaris: ne det minorationem
gratie tue. A detractone fratris abstine. etiam
ab eo qui supplantare alterum conatur. Attende
hoc monachis congruum. qui celesti iugo sua
colla submitunt. Nec discipuli christi custodi-
ant. his monitis meis sine intermissione in-
terdant. Decet enim eos magistri sui christi imita-
tores existere. Exempla institutionis nostre cha-
rissimi sumamus a christo domino: qui cum diues

esset pro nobis paup factus est. excelsus & eq̃
lis pater. semetip̃m humiliavit. Porro sup
celos habitans. in terris nō habebat vbi ca
put reclinaret. Factus es mihi chr̃ste salua
tor. dux vie / & vite que ducit ad patrem. Ab̃s
siones em̃ grate sunt / fines eius regna celoz
sunt. Factus es mihi dñator dñe fili⁹ dei fons
vite. ex quo dona tua haurirē / & te sine infir
mione diligens collaudarē. facta est gr̃a tua in
corde famuli tui lumen & gaudiū & dulcissima
sup mel & fauorem meo. Facta est gr̃a tua in
aia famuli tui. quasi thesaurus tribuens mihi
ineffabiles diuicias / & paup̃tatem atq; miseriam
longe a me expellens. Facta est gr̃a tua
seruo tuo refugium & x̃tus & gloriatio & p̃ectio
& esca spiritualis. plena suauitatis & lumine.

Quo possum filere o dñe / de illa multitudi
ne dulcedinis & charitatis tue gratie / que os
meum licet indignissimi & p̃ctōis apuit. Aur
quō sustinebit lingua mea / vt non te singulis
horis ac momētis datorē vite glorificet. Aur
quō potero inundationes gr̃e tue excludere
que iugiter fluunt in pectore humilitatis mee
plene dulcedine & om̃i gratia specialit̃. Psallā
glorioso nomini tuo dñe pax celozū / qui mihi
tribuisti bona tua celestia. Magnifico gratiā
tuam. chr̃ste redemptor meus. Cū em̃ te ma
gnifico. ip̃e magnifico a te. Nō cessabit lingua
mea collaudare x̃turē tuā / nō cessabit citha
ra mea p̃sonare spiritualia cantica tua. Deside
rium tuū attraxit me post te chr̃ste. gloriatio
vite mee. Gr̃a tua dulcedinē mihi p̃stet. ad se
quēdū te spes mea. Efficiat cor meū fra bo
na / ad suscipiendum semen tuū. Irriget eum
gr̃a tua roze vite et̃ne / demet̃at bonitas tua
manipulū de agro pectoris mei. Post com
punctionē & sanctimoniam / cōuertere aia mea
in requiem deliciarum paradisi. Tu ouem er
rantem requisisti. & inuentam tuis humeris
reportasti. Et hanc indignissimam animam
meam in manibus tuis attrahere. & offer bene
dicere & imortali patri tuo coram cherubin et
seraphin. & coram angelis sanctis / vt delicias
paradisi perfruens. cum sanctis omnib⁹ an
gelis dicam. Gloria patri imortali. gloria filio
imortali. gloria spiritui sancto imortali. in se
cula seculozum. Amen.

Sancti Effrem Liber de Lu
tamine spiritali explicat.

Liber eiusdem de die iudicii incipit.

Ca. I. Inducens sanctū Effrem exhor
tantem & obsecrantē vt nos ad terribilem il
lum diem iudicii p̃paremus / om̃em sollicitu
dinem a nobis p̃iicientes / ex eo q̃ nihil in il
la hora nobis prodesse poterit nisi cōuersatio
sancta & bona opa que hinc detulerimus no
biscum. Terrore quoq; nobis incutient p̃o
pter manifestationem coram iudice omnium
que hic occulta sunt / quod apra similitudine
declarat.

Venite dilectis
simi fratres exhortationē meam
suscipite. & semp memōtore consi
lij mei p̃ctōis & impiti Effre. Ec
ce em̃ iudicii dies illa magna & terribilis instat.
& nos timore elationis inflamur. nolentes in
h breui tpe intelligere ac festinare. & deū nob
p̃pitium facere. Dies em̃ nostri & menses &
anni tanq; somnū / p̃tercū. & tanq; vmbra ve
spertina. & velociter formidabilis & p̃clarus
dñi aduēt⁹ aduenit. Vere em̃ formidabilis erit
dies illa vniuersis p̃ctōib⁹ / q̃ voluntates dei
p̃ sua salute facere noluerūt. Obsecro vos
fratres charissimi. venite p̃iiciamus a nob
om̃em sollicitudinē actū terrenozū. ne obli
getur mens ñra in terrenis negocijs. q̃ om̃ia
terrena p̃r̃seunt. om̃ia depereunt. om̃ia
euanescunt. Nec q̃cūq; nobis p̃desse pote
rit in illa iudicii die nisi p̃uersatio sancta. & bo
na opa que hinc detulerimus nobiscum. Fu
turū est nanq; vt vnusquisq; nostrū / & actus
suos / & cogitationes ante tribunal tremendi
iudicii deferat. Cōtremiscit cor meum / tre
nes mei resoluunt / quotienscūq; recogito
q̃d reuelande sint cogitatōes & f̃miones atq;
actus ñri in die iudicii. Gr̃adis em̃ timor erit
fratres dilectissimi. grandis tremor o amici
mei. Quis em̃ nō timeat. aut q̃s ē q̃ nō p̃re
miscal & lamentē ac lugeat hec. q̃d ibi om̃ia
manifestunt. que h̃i occulto & tenebris gesta
sunt. Intelligite fratres mei h̃ q̃d vob dico.
& p̃siderate exēplū q̃d vob ob ṽram intelligen
tiā p̃fero. Arbores fructifere tpe suo p̃mū in
trinsec⁹ cōcipiūt fructū. postea x̃o diuino nu
tu extrinsec⁹ p̃ferūt / f̃m suā naturā / & fructū
& folia. Sic in die illa terribili / oēs hoīes que
cūq; in h̃ seculo q̃si in tpe suo occulte intrinse
cus / siue bona siue mala gesserūt. ibi q̃si fruct⁹
p̃prios aū tribunal dñi p̃ferent. Tunc iusti

bonos et iucundos proferent fructus. Sanctissimi fructus suauissimos. et omnibus grati floribus exornatos. Martyres vero suppliciorum et penarum fructus patientie gloriosos. Adonachi autem sanctae conversationis sue. id est continentie. humilitatis. vigilarum. orationum atque obedientie. immarcescibiles proferent fructus. Peccatores vero ipsi ac prophetae proferent fructus turpissimos et execrandos plenos confusione/obprobrio/ululatibus et luctibus. vermium quasi mortalium. et ignis inextinguibilis cum gemitu. Tremendum est dilectissimi fratres ibi iudicium: in quo sine testibus omnia manifesta sunt. Ibi assistunt milia milium et decies dena milia angelorum cherubin et seraphim. et ibi iustorum chorus circumstant. patriarcharum prophetarum apostolorum et martyrum. et omnino omnino sanctorum.

La. II. Arguens negligentiam nostram/et ostendens quomodo iudex ratione per hac negligentiam exquiret improperans nobis omnia que protulit vel fecit pro nobis.

Quid ergo negligimus dilectissimi fratres? Ecce nunc tempus percludit. dies appropinquat. in qua omnia occulta nostra a lumine arguuntur. Si scirem fratres quid imineat vel incubat iugiter plagerem: obsecrantes deum diebus et noctibus sine cessatione/ut liberaret nos ab eterna confusione et phennibus tenebris. Obstructur enim omne os peccatoris ante tribunal glorie eius cum metu nimio et tremore. Et tremiscet omnis creatura. et ipsa agmina sanctorum angelorum expauescent in die aduentus eius. Quid ergo tunc dicturi sumus? si in hoc pro tempore negligenter et seculiter vixerimus? Ipse enim nos patienter expectat/et omnes nos ad suum regnum inuitat. Rationem enim exquiret a nobis/ut per hac negligentiam nostram/et dicet nobis. Propter vos incarnatus sum. propter vos in terris palam conuersatus sum. propter vos flagellatus sum: propter vos conspuus sum. propter vos palmis in faciem verberatus sum. propter vos crucifixus sum. propter vos suspensus sum in ligno. felle cibatus sum et aceto potatus sum. ut vos sanctos et celestes efficiam. Regnum meum donavi vobis/paradisum meum apud vobis. Omnes vos fratres vocavi patri meo. vobis obtuli spiritum sanctum. vobis misi ampliora horum omnium. Quid debui facere et non feci vobis. Quia ut saluemini/humilem voluntatem vestram solummodo quesivi. Non vos coegi. ne saluti vestre canecessitatis esset occasio. Dicite mi-

hi peccatores mortales atque possibiles secundum naturam. quod passi estis propter me dominator. vestrum. cum ego pro vobis impassibilis passus sum. Ecce itaque preparatum est regnum et vita requiescit leticia in lumine sempiterno. Preparata est etiam mors pene. luctus et tenebre. Eligat unusquisque ut propria voluntate voluerit. rectam viam incedat.

La. III. Occasione dictorum conuocans nos et instruens quomodo dominum adorare/laudare et obsecrare debeamus.

Venite dilectissimi fratres adoremus et precidamur ei/et ploremus coram domino/qui fecit nos dicentes ei. Dominator domine. hec omnia ut deservisti pro nobis/nos autem peccatores spiritus te exacerbauimus. et beneficiis tuis sumus ingrati. Tu deus sine initio/natura incomprehensibilis. misericors et pius/conplacuiisti gratia tua per passionem crucis peccatores saluos facere/qui te non nouerunt. donas eis post indulgentiam delictorum etiam lumen scientie tue. Quid ergo retribuet genus humanum tibi inuisibili et benignissimo domino. Quia cum impius essemus/non secundum naturam sed propria voluntate/qui per te atque amatorem hominum saluasti nos. Sic iterum per negligentiam nostram peccatis incidimus/tu autem semper idem et ipse es. et misericors et miserator. terribilis et gloriosus conditor seculorum. patienter ab initio sustinens peruersitatem nostram. donas nobis tempus penitentiae et remissionem peccatorum ineffabiles miserationes tuas/quas ostendisti filiis hominum. Tu es domine deus noster a charitate tua. a sanctis miserationibus tuis/ut per crucem tuam totum mundum saluares. Nisi enim victi fuisses charitate misericors christe. temetipsum hostiam viuam et immaculatam nunquam per peccatoribus obtulisses. Hoc ipsum gratie tue doctus super dominum repleta est mens famuli tui multitudinem charitatis tue. Dulcedo enim tua iugiter oblectat et confirmat me/et spiritus exacerbor atque ad amaritudinem temetipsum produco. Volens dulcedine tua iugiter perfrui. iesu vnigenite splendor eterni patris. lumen habitans inaccessibile/lumine incomprehensibile. Qui illuminasti gratia tua vniuersum mundum/illumina quod in me est tenebrosum oculum meum. Gloriaris enim et ceteris. illuminata est enim supramiserationibus tuis. ut ne crassante diabolo penitus obscuret. Assimilata est enim mens nostra infirmissima domine/ligno proplantato quod spiritus indiget firmitate et illuminatione gratie tue. Verbum tuum domine aperuit oculos cecorum ex utero nati

missusq; ad syloen statim post restitutionem oculorū carnaliū spiritalis oculi ei⁹ ⁊ interio res illuminati sunt. vt te summū saluatozē et medicū sine metu aliq; deū deiq; filiū ⁊ p̄dica ret ⁊ crederet. Illumina etiā n̄ros interiores oculos dñator dñe. vt te iugit diligam⁹. tibi q; p̄fiteamur ex charitate magis quā necessitate. ⁊ oēs volūtates tuas p̄ficere valeam⁹. **Nā** si p̄cul ē a nob̄ syloe q̄ missus ē cec⁹. s̄ p̄ciosus calix sanguinis tui plen⁹ vita ⁊ lumine nob̄ in p̄mo ē: tāto p̄p̄inquoꝝ q̄to q̄ accesserit fue rit purioꝝ. **Hoc** ḡ nob̄ restat misericors chris te. vt plenigra ⁊ illuminationē scie tue/ cū fide ⁊ sanctificationē accedam⁹ ad calicē tuū: vt p̄ficiat nob̄ ad remissionē p̄ctoꝝ/ nō ad p̄fusione in die iudicij: q; q̄cūq; mysterijs tuis in dignus accesserit/ suā aīam ip̄e p̄denat/ nō se castificans: vt celestē regē atq; imortalē spon sum in sui pectoris purissimū suscipiat thalamū. **Nā** aīa n̄ra sp̄osa ē imortalis sp̄osi. **Co**pula aut̄ nuptiaꝝ celestia sacra sunt: q; cū mā ducam⁹ corp⁹ ei⁹ ⁊ sanguinē bibim⁹. ⁊ ip̄e in nob̄ ē. ⁊ nos in eo. **Attende** ergo tibi met ipsi frat. festina thalamū cordis tui iugit x̄tuti bus exornare. vt māsionē cū b̄ndicto p̄re suo faciat ap̄d te: ⁊ tūc coraz angelis ⁊ arch̄angelis erit tibi laus ⁊ gloria ⁊ gloriatio. ⁊ cū maḡ ex ultatioē ⁊ gaudio igredieris in paradysum.

La. III. **Ex** h̄ q; de⁹ nihil p̄ter salutē no stra q̄rit reuocās nos a negligentia ⁊ excitans ad vigilantia ⁊ exercitiū bonoꝝ operū atq; dei dilectionē. **Et** hui⁹ occasiōe excellenter x̄tutē charitatis cōmendans.

Widenim pre

Quer salutē tuā o hō deus q̄rit a te? Si aut̄ neglexeris ⁊ salu⁹ fieri nolu eris. recta q; dei vias nō ambulaueris nec mā data ei⁹ custodieris. temetipm̄ in inficis: ⁊ a cele sti thalamo tu te expellis. **De** sp̄u sc̄s sol⁹ si ne p̄cto p̄p̄ te p̄prio filio nō pepcit. ⁊ tu infelix tui nō misereris. **Ex** p̄giscere itaq; a somno tuo parūper. **M**iserā de api ostiū obse cra eū. p̄oijce abste onera p̄ctoꝝ. **O**ra fre quent sine cessatiōe lachrymas funde: molli ciem aīe fuge. negligentia execrare. malicia nō ama. **A**ma x̄o māsuēdine diligē p̄tinēti am: meditare p̄salmodia. **F**estina ora frater donec tibi datū ē t̄ps. **D**ilige dñm ex tota aīa tua: ⁊ sic ille dilexit te. **E**sto tēplū dei: ⁊ de⁹ ex cellus habitabit in te. **A**īa em̄ h̄ns deū i se: tēplū dei ē. **D**iuina etiā mysteria celebrant i ea. **ā**ngeli ⁊ arch̄angeli letant ei: ⁊ frequē eā visi

tare festināt. q; habitāte deo i aīa. **ā**ngeli festi nāt honorare eā vt pote dei tēplū effectā. **B**e atus vir q̄ deū ex toto corde dilexerit. ⁊ mun dum istū ⁊ oīa q̄ in eo sunt tota x̄tute odit: vt te solū sc̄m possideat. p̄ciosaz margaritā ⁊ vi te sue thesaurū. **S**i q; itaq; sincere diligit de um. h̄ p̄satio nō ē i fr̄is. s̄ sursum ē sp̄: vbi aīa ei⁹ desiderat ⁊ mēs ē. vñ ⁊ dulcedinē sentit. et lumē accipit. ⁊ charitate dei p̄fruit. **C**lere em̄ dilectio dei: grā ⁊ dulcedie plena ē. **E**t b̄t̄s q̄ gustauerit eā: nec ē exsatiat⁹ ab ea. **Nā** de dul cedine charitat̄ dei: q; putas ē q̄ digne pos sit exponere? **P**aulus ap̄ls q̄ gustauit ⁊ reple tus ē ex ea clamat ⁊ dicit. **N**eq; altitudo neq; p̄fundū neq; ip̄a vita. neq; mors. neq; futura neq; āgeli. neq; p̄ncipat⁹. neq; p̄tates. neq; creatura alia possit nos separe a charitate dei q̄ ē in christo iesu dño n̄ro. **I**gnis em̄ imortalit at̄ ē charitas dei. sp̄s opat̄ i aīa. **Q**ui dilexe rit eā illuminationē grām ⁊ x̄tutē: sensum ei⁹ eleuat a fr̄is ad celū. vt oīa q̄ frenā sunt odio habeat. ⁊ solū deū vite sue auctozē p̄tēp̄et et diligat. **S**z ⁊ sc̄oꝝ aīe exēplo suo nos doceant q; de ip̄a charitate nihilomin⁹ sic ap̄ls gustau erit. **H**olle vinculū ē charitas dei. ⁊ gladius vtriq; acut⁹. nō pōt eā cide. **S**emper t̄rāz ni sc̄oꝝ martyriū mēbra secabāt. ⁊ charitatem dei q̄ illis redū dabat secare nō poterāt. **M**ollissimū charitat̄ dei vinculū stupor ⁊ mi raculi plenum qd̄ nec secare potuit nec solui. **H**is acut⁹ gladi⁹ illd̄ nō secuit: flagras ignis nō soluit. **M**ēbra secabant. charitas nō seca bat. **L**ōburebant viscera: ⁊ vincula nō solue bant. **D**emergebant itēz i p̄fundū sc̄oꝝ cora pora: ⁊ charitas dei non potuit aliq̄n mergi.

Quis putas nō āmiret de h̄ vinculo charita tis. **Q**uicūq; ḡ puro ⁊ sincero corde dilexerit talē charitatē h̄re p̄bat. **H**āc aut̄ charitatē de dit de⁹ eccl̄ie sue: vt ip̄a semp̄ exornet ⁊ polle at. **H**ec charitas. pign⁹ dei i n̄ris aīab⁹ existit. **H**ec charitas colūne firmamētū ē diligētibus deū. **H**ec charitas vnigenitū dei filiū/ ad nos de celis attraxit. **P**rop̄ h̄ac charitatē de⁹ hō fact⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē aīa sp̄osa christi effe cta ē. ⁊ p̄ ea ip̄a passibil⁹ passus ē. p̄p̄ h̄ac charita tem padisus reserat⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē in corpore icarnat⁹ ē. p̄p̄ h̄ac charitatē i iustis visibil⁹ ē. **S**ine hac charitate si fuit aīa. nō placebit i ea de⁹. nec delectabit sup̄ ea. **Q**uis putas digne pōt v̄l sufficit glorificare ⁊ collau dare deū saluatozē. q̄ nob̄ tāta grāz tribuit. p̄pter suam ineffabilem bonitatem.

La. V. **E**xponēs p̄siliū auctoris p̄sulētis

ut festinem⁹ digne p̄sari fm̄ di volūtate / sol-
liciteq; p̄ salute n̄ra i oñonib⁹ / ieiunijs vigilijs
z lachrymis nos exerceam⁹ / vt fiduciam h̄re
possim⁹ i illa tribili hora iudicij: p̄ctōres q̄ ad
cōpūctionē icitāt⁹ / z ea de cā mltis p̄conijs cō-
punctionem extollentis.

Charissimi frēs

Audite bonū p̄siliū pusillanimitat⁹
mee. Festinem⁹ sp̄ donec tps̄ ha-
beam⁹ / p̄sari caste z sobrie z digne dō. vt sp̄s
sc̄us habitet i nob⁹ / z xp̄i charitas repleat nos
z volūtas ei⁹ p̄ oia pficiat i nob⁹. Nō habeam⁹
aliā sollicitudinē dilectissimi frēs: nisi hāc solū-
mō / q̄lis aīa n̄ra iueniat i illo lumie cū oībus
sc̄is. Nō colligem⁹ / nec vinciā⁹ eā i frenis ne-
gocijs. nec sollicitudinib⁹ possessionū z pecu-
nariū. s̄ exornem⁹ oñonib⁹ / z ieiunijs. vigilijs
z lachrymis. vt iueniat q̄tulāc̄isq; fiduciā in
hora illa tribili z tremēda. cū oēs aīe cū timo-
re z tremore assistūt: cū electi p̄ctōrib⁹ sep̄at⁹
cū statūt⁹ oues a dextr⁹ / z hēdī a sinistr⁹. Cre-
dite mihi frēs mei. q̄ p̄xio ē aduent⁹ dñi. in q̄
reddet vnicuiq; fm̄ opa sua. Sc̄is q̄dē z ele-
ctis suis requiē z leticiā: p̄ctōrib⁹ x̄o z q̄ eū ex-
acerbaueſt / supplicia z tormēta. Brūs hō q̄ i-
uenerit fiduciā i hora illa: z q̄ audierit brāz vo-
cē illā. venite b̄ndicti p̄ris mei. p̄cipite regnū
q̄d vob̄ patū ē ab origine mūdi. Tūciusti cuz
se i lumie viderūt i illa ienarrabili gl̄ia: inf̄ se
metip̄os singuli obstupescēt z dicēt. Putas ip-
se ego sū? Et quō huic gl̄ie dign⁹ iuer⁹ sū? An-
gelī etiā accedētes cū gaudio magno ad sc̄os
enarrāt eis p̄satiōez eoꝝ imaculatā / p̄tinētiā
vigilijs. oñones. volūtariā paup̄tatē: q̄d solū
mercati sūt. Hodic⁹ labor est institutiōis n̄re
frēs charissimi: z magna ē req̄es. Paruo tpe
ē afflictio p̄tinētie. z retributio ei⁹. i. delicie pa-
radisi / z exultatio z leticia i seclm̄ sc̄li p̄manet.
Quicūq; sibi p̄sci⁹ ē q̄d peccauerit dō. z p̄ ne-
gligētiā suā z volūtate peccauerit. donec tps̄
ē ex affectu lachrymas fundat / z iugit̄ defleat.
Per lachrymas z remissionē p̄ctōꝝ. z leticiā z
cordis iueniet. Possideat z cōpūctionē cor-
dis. lauet p̄ singulas noctes lectū corp̄is sui.
Putat⁹ ne h̄eris expiētiā lachrymaz dilectissi-
mi frēs. Putat⁹ ne illūinat⁹ ē aliq̄sv̄m ab illa
grā cōpūctiōis. q̄ fm̄ deū ē. Credite mihi frēs
nō ē i fr̄ dulci⁹ sup̄ grā lachrymaz. Si q̄s i oñ-
one sua deū p̄replat⁹ ē / illū sp̄ desiderās. lachry-
marū dulce die satiat⁹ ē. z h̄mōi eleuat⁹ ē a ter-
ris. tot⁹ extra corp⁹ i celo ē. Et q̄d dico ē cor-
pus. Tot⁹ celest⁹ ē z n̄ iuenit p̄satio ei⁹ i fr̄is

h̄mōi cū deo loq̄t⁹: i xp̄o illūinat⁹. i sc̄ospū sc̄ifi-
cat⁹. Grāde miraculū. vt hō fra z cinis: in sua
purissima oñone cū dō fabulet⁹. Brūs hō q̄ h̄z
cōpūctionē iugit̄ fm̄ deū. Cōpūctio frēs. sani-
nitas aīe ē. illūinatio mēt̄is. Cōpūctio frēs. re-
missionē delictōꝝ nob̄ p̄q̄rit. Cōpūctio frēs. ie-
sum v̄nigenitū facit i nob̄ h̄itare. cū eū deside-
ram⁹ z q̄rim⁹. Golo vob̄ frēs enarrare potē-
tiā lachrymaz. Anna p̄ lachrymas a dō samu-
elē p̄pham accepit: ad s̄blimitatē z gl̄iationē
aīe sue. Mulier⁹ etiā peccatric⁹ d̄bita i domo
simōis a xp̄o dñō dimissa sūt: q̄ lachrymis pe-
des ei⁹ rigabat. z crine tergebat. Grādis x̄t⁹ ē
lachrymaz. mltūq; p̄ualēt lachryme fm̄ deū.
Fiduciā dñi sp̄ acq̄rūt lachryme. sordidas co-
gitatiōes expellūt: nec p̄rimare eas p̄mittūt
aīe cōpūctionē cordis h̄nti. Quid b̄titudine
pōt hac eē s̄blimi⁹: q̄s cū ip̄m deū aīa i oñone p̄-
pria p̄replat⁹. Nā cū eū desiderat ei⁹ sp̄ famu-
lat⁹. thesaur⁹ i deficiēs ē cōpūctio cordis. Gau-
dio ieffabili exultat aīa: q̄ h̄z cōpūctionē cor-
dis. Cōpūctionē x̄o dico n̄ vni⁹ diei: s̄ q̄ dieb⁹
z noctib⁹ puritate aīe tāq; fons exuberat / et
abūdāt. S̄os em̄ purissim⁹ ē cōpūctio cordis
irrigās sp̄ plātaria fructifera aīe. Plātaria at̄
fructifera dico x̄tutes aīe. grām p̄nie. et opa
bona q̄ assidue lachrymis irrigāt⁹: z fructū af-
ferūt bonū z vtilē. Sp̄ ḡ sc̄e plātatiōes tue irri-
gent a te. p̄ b̄ndictionē grā dñi. Qd̄ cū fuit fa-
ctū crescēt q̄ridie: z fructū dabūt in tpe suo.

La. VI. Inducēs auctorē negligētiā z mi-
seriā suā p̄fiteſte: alioq; ne ip̄m imitē aūtēte:
z vt dñm p̄ se oꝛet de p̄cātē: atq; cū gr̄a r̄uactio
ne librum hunc concludētem.

Ergo imitator

In mei existas p̄ctōr⁹ z desidiōs: sp̄ dice-
tis z nūq; faciēt⁹. Pollicia em̄ plen⁹
sūt negligētiā coop̄⁹. n̄ h̄is cordis cōpūctio-
nē. nec purissimā oñonē. Aḡsco aut̄ meip̄m sp̄
p̄ctōzē / sp̄ timētē futurū iudiciū. nullā excusa-
tionē p̄ negligētiā h̄ntē. Obsecro vos frēs ca-
rissimi / q̄ deū timet⁹. z sp̄ q̄ illi placita sūt faciēt⁹
vt oꝛetis p̄ me exiguo z pusillo. vt veniat sup̄
me celest⁹ grā. z saluet aīa mea. atq; iueniam
miam i die illa tribili. q̄n veniet dñs reddere
vnicuiq; f̄z opa ei⁹. Gl̄ia m̄scōi dō n̄ro. z imor-
tali / q̄ os n̄m apuit p̄grāz ad meditādū x̄ba
iudicij ei⁹. z dilectiōis atq; cōpūctiōis q̄ sunt
edificia aīe. firmamētū cordis. mēt̄is illūinatio.
vt oīs aīa q̄ h̄ meditat⁹ th̄at ad vitā et̄nā. amē

Sancti ac deuoti viri **Effrem diaconi.**

Liber de die iudicij feliciter explicit.

Tabula

Sancti viri et sub-

linis ingenij acumine vigentis/ Effrem dia-
coni/ **L**ibrorū p capitula distinctio ordinata/
cū eorū que in ipsis continent summaria ex-
positione.

Liber primus de compunctione cordis per
xliij. capitula distinctus est.

Capitulum I. Premittit plactū auctoris p̄ ani
me sue institutionisq; patrū suorū vulnerib⁹
cū eiusdem institutionis descriptione ⁊ accusa
tione ⁊ atq; reprehensione vite ⁊ institutionis sue/
fratrūq; suorū.

Ca. II. Acculat duriciã cordis nři/tarditas
temq; nřam ad cõpunctionẽ/ quersionem et
penitentiaĩ/ cũ exhortatione ad hmõĩ agẽda.
⁊ doctrina quõ agi debeant. exẽplo patrũ cõ
firmas/ ⁊ ad aliorũ imitationẽ nos puocãs.

La-III. Exhorrať nos ad mūdificationē tam ppter celestia bona nobis pmissa/ q̃ ppter cauēda picula diei iudicij improuise supuenientis/ quēadmodū in dieb⁹ **Mo**e cōrigit timorē ex scripturarū cōpletioe exaggerās.

La. III. Persuasitue cōcludit vt volēs sal-
uari pperet ⁊ festinet/pulcherrimas ad b̄ in-
ducens silitudinū compatiōes atq; rōnes. cū
incussione timoris/ ppter carnales passiōes
⁊ vitia n̄ra/ subiūgens tandē doctrinā qua co-
gitationes cordis agnosci possint.

La. V. Excludit errorem ne quis putet passio-
nes supradictas esse naturales / ostenditque ex
compatiōe libere volūtatis ad agricolam quō
circa huiusmodi passiones voluntas inserat aliquas
de virtutes optimas / aliqui consuetudines pes-
simas: quō etiā diuinas scripturas habeat p
psiliatoribus / quos si deserēdo oberrauerit
et penitēs ad legislatores recurrerit / cum pie-
tate suscipiatur.

La. VI. Occasione p̄ractorū gr̄as agit. cō-
mēdatq; diuinā clementiam/benignitatem/
z misericordiam. cū cōmemoratiōe plurimorū dei
b̄n̄ficiorū. vt ad ei⁹ dilectionē nos puocet.

Ma. VII. Acriter increpat eos ignauia qui
huic seculo renūciauerūt. ⁊ tñ carnalia ⁊ ter-
rena req̃rūt. multis eos cōmonē/ exhortās
⁊ terrens rōnibus exēplis atq; piculis. vt ad
compunctionē ⁊ penitentiā incitent.

Ca. VIII. Inducit ex superiorū recordatio
compunctionē ⁊ querelā auctoris miserā su-
am confitētis. ⁊ misericordiā dei. fratrumq; su-
orū pces implozātis. sollicitudinē q̄ carnalē

disuadētis. ⁊ ad negociationē spiritālē atq;
uite ⁊ negociorū nrōrū rōnem p singulos dies
faciendam exhortantis.

La. IX. Exhortat vt tribulationes mundi
patiēter tolerant. ⁊ ne spes in tpalib⁹ / sed in
dñi amatois hominū benignitate ponatur.
q̄ cūcta bona largiē. ⁊ laborātes mercede nō
fraudet. p h̄ puocās nos ad vigilātiā / vt ad
ueniente sponso ⁊ alijs in regnum susceptis.
nos excludamur / ⁊ postea negligentia nram
frustra defleamus docet q̄ q̄m dñm inuoca
re debeamus. ⁊ pfectos viros imitari. corpus
ad carnalia nō assuescere. discretionē nihilo
minus circa ei⁹ castigationem obfuare. amo
nens tandē vnūquēq̄ ita debere incipere. vt
possit inceptū pficere.

Ca. X. Ueros ꝓfectos monachos cōmē
dat/ ꝛ ad certamen ꝓuocat. ꝓigros ꝓ apram
similitudinē cōfutat/ ostēditqꝫ ex comparatiōe
monachi ad militē/ quē segnis ꝛ negligens a
diabolo vincat. vigilans xō ꝓ grām dei adiu
uetur. occasione cuiꝰ tandē diuinā grām plu
rimū cōmendat.

La. XI. Inducit inuitationē auctoris auxiliū spondētis ⁊ ad ablutionē vitiorū persuadētis ⁊ vt ad ipm inclinēnt inuitati: exptuꝝ se consiliatorē prestantis ⁊ offerētis/consulētisqꝫ vt ad pfectā singularēqꝫ pudiciēie strutē se pparare festinent. quā excellenter cōmendans. pulchras inducit similitudines. tādē eos defflens. q̄ illā habuerūt ⁊ pdiderunt.

Ca. XII. Dictorū occasione exhortat eū q
practā pudicie z castitatis x̄turē habet. ne
illā amittat tradēdo se in vīcula inimici ido
neū exemplū adducēs. atq; demonstrās. qūo
hec x̄tus liberari possit/ita vt nihilei nocere
valeat.

La. XIII. In persona auctoris glorificat et magnificat dñm amator ē hoīm. multisq; de uoris depcationibus benignitatē ei⁹ pmentis illuminatione vulnerū suorū sanatione / ac grē collatione interpellat.

Sancti Effrem Liber secundus de
compunctione in. V. capla diuidit.

Capitulum I. Inuitat nos ad compunctionem
et docet quomodo ad illam perueniamus. prohibetque negli-
gentiam ac pusillanimitatem. et exhortatur ut deum
inuocemus. fiducialiterque ei seruiamus. corda
nostra sanctificemus. nobis inuicem ignoscamus. atque
de perfectione nostra non presumamus. pulchre tandem
monachum agro seminato comparat.

Tabula

La. II. Excitat nos ad vigilantiam in bellis certamine infirmitatibus; nam consolatur ex virtute domini qui est agonista noster: atque exhortatur ad mutuū adiutorium. ut sic in vniū inuicē inspirātes/ aduersariū nūm p̄sūdā⁹ ac supem⁹ / et deum honorificemus. Et ob id cōmēdat multitudinem monachorū simul deo militantiū / multis rebus tam multitudinem monachorū quā singulos monachos compando.

La. III. Exhortatur ad temptationes sustinendas et inducens ea in quibus consistit gloriatio monachi: do cet quō is qui virtutis p̄occupatus est pullare debeat ad ostium domini: qui non deerit / si pullans p̄stiterit / sed misericorditer subuenit.

La. III. Beatificat digne deo militātes et coronā eterne beatitudinis p̄merētes. excludens negligentium excusationes / et pluribus eos rōnibus terrens / ad vigilantiam et compunctionem prouocat.

La. V. Suadet occasione dictorum ut impotente deū dep̄cemur quatenus nos liberet a futuris malis et regni sui p̄cipes faciat / plures adducēs cōpuncti cordis obsecrationes / petitiones atque supplicationes quibus exorandus est dominus.

Sancti Effrem Liber

de Iudicio dei / et resurrectione. de regno celorum et de iudicia anime. V. cōtinet capitula.

La. I. Exhortatur nos / ut mētes n̄ras p̄paremus et emūdemus insistamusque ut celestia sapiamus et eterna sectemur. ad illas quibus p̄missi ones tendamus de quibus omnes sancti suspirauerunt iudicii die expectātes. conditiones illius diei atque iudicii exponens.

La. II. Exrememoratiōe diei iudicii excitat nos ad vigilantiam et ad imitationem scōrū patrū / ut a p̄familias xp̄o dño in eternam mansionē recipi mereamur / multas illi mansionis condiciones exponens.

La. III. Exhortatur nos ad p̄parationē illius terribilis examinis / in quo oēs actus n̄ri / cogitationes eloquia arguent. ut etiā ideo tp̄alia et terrena atque trāsitoria nō queramus. sed intuitum n̄m ad scōs deslectamus. quod propter celestis patrie desiderii p̄lma sunt p̄pelli. quos si imitati fuerim / cū ip̄is quibus cōregnabimus.

La. III. Prouocat nos ex dictis ut festinamus ne ab illis eternis bonis excludamur. et ne sempiterna picula incidamus / si negligētes fuerimus / occasione illi tandem multa picula

et supplicia damnatorum explicans.

La. V. Inducit auctore miseriam suā deplo rantem / fratresque suos rogantem. ut orent et pro eo et seipsis / quatenus futura illa mala effugere possint / celestiaque gaudia consequi. que breuiter et summatim cōmemorat.

Sancti Effrem Liber

de Beatitudine anime per. iij. distinguit capitula.

La. I. Multos in diuersis virtutibus et bonis exercitiis se occupātes / beatos p̄dicat. negligenteseque ex metuenda mortis hora et egressu anime decore p̄terret.

La. II. Causa p̄dictorum nos exhortatur ad odium mundi et dilectionē christi. obsecrātesque ut intente dño seruiamus et nō mundo quod ple nus est laqueis mortis. ut etiā ob id anīas nostras ornemus pennīs sancte conuersationis / quibus possimus laqueos istos in quorū medio ambulamus vitare. excitans nos post hec ad vigilantiam / spem longe vite penitus excludens.

La. III. Propter prememorata piculosaque tpa ventura / ac etiā p̄sentia mala que quoti die crescunt et in p̄eius proficiunt / amonet ut diem mortis atque iudicium futurum semp̄ oculos habeamus / ostēdit quoque quis illa effugere possit. et qua de causa multi in ea incidunt. negligentiam n̄ram rephendens / multis argumentis diligentiam suadens et ad sollicitudinem incitans.

La. III. Ex eo quod iam hora diei vndecima est / et vix n̄se cursus longissimus / incutit nobis timorē et ad vigilantiam excitat / de effugatione etiā et expulsione charitatis nos accusat. docetque quid agere debeat qui celestis cō desiderat. et pulchrā ad hoc adaptat similitudinem.

Sancti Effrem Liber

de penitentia. V. comprehendit capitula.

La. I. Exp̄ietate dñi nostri iesu christi qui de sinu patris descendit ut peccatores ad penitentiam vocaret et male habentes sanaret multis rationibus incitat sauciātū peccatorē ut pro vulnere suorum sanatione ad medicum benignissimum et promptissimum festinanter accedat. qui propter multā suā bonitatem statim inuenitur ab inquirētib⁹ se.

La. II. Ex cōmemoratione charitatis benignitatis et misericordie dei / diligenter nos exhortatur / ut in hoc seculo penitentia agere

conemur/ eo q̄ in alio seculo quod omnibus malis repletum est. fructuosa penitentia agi nō potest.

Ca. III. Superiorum exhortationum causam exponit iterūq; suadet vt transitorio vānumq; hoc seculum/ & que in eo sunt contemnamus quēadmodum multi sancti iusti fecerunt/ qui nunc paradisi delicijs fruuntur/ cōfutans ex hoc illorum errorem qui huic seculo vāno & illis que in eo sunt adherent: & multipliciter ip̄is timorem incutiens.

Ca. IIII. Ex recordatione predictorum ad huc amplius peccatorem perterret & amonet vt quādiu tempus hīc dat̄ ad beatitudinem dei percipiendam se parat ostenditq; ob hoc qui diuina beatitudine digni sint: & mercedē atq; gaudia illorū exponit.

Ca. V. Inducit auctorem ob timorem sup̄ memoratorum conquerentem & semetipsū deplorantem/ deumq; obsecrantem vt in hora aduentus eius nō indign⁹ inueniatur: ne auditurus sit formidandam illam sententiāz discede a me operarie iniquitatis. nescio q̄ sis. sed vt gratia miserationis sue ipsum saluet & in paradysum deliciarum inducit.

Sancti Effrem Li.

ber de luctamie spiritali p. III. capla diuisus ē
Caplin. I. Ex celestibus & eternis bonis luctatoribus & victoribus promissis prouocat nos ad certamen spiritale/ docet etiā q̄b⁹ armis indui debeat is qui victor cupit existere: & que fugere eum oporteat/ ne armis spoliē ac maxime dissuadet vinum & ebrietatem/ p̄ que ipsa anima templum dei existens polluit subiungit quoq; mala que inde sequunt̄.

Ca. II. Ut imitatores simus sanctorū patrum qui purissimum dei templum extiterūt nos obsecrat/ vtq; p̄cipue exempla illorum sectemur. In ieiunio/ oratione ac cēteris h̄mōi cohortatur/ que etiam in orationibus cauenda & que seruāda sint aperit. Sollicitudines preterea hui⁹ mundi/ negligentiam atq; desidiam dissuadet & ad p̄parationē vt celesteregnum ad quod inuitamur possideamus nos incitat.

Ca. III. Ex multis que benign⁹ dñs noster pro nobis fecit vt ipsum quereremus/ excludit omnem excusationem negligentie nostre & post monita saluberrima. monachis & disci-

pulis christi congrua ad eius nos imitationē stimulat/ cōmemorat isq; iterum pluribus q̄ pro nobis fecit atq; perpeſsus est/ laudes ip̄i in persona auctoris refert & exorat vt post cōpunctionem & sanctimoniam in requiem paradisi suscipiat.

Sancti Effrem Li.

ber de die Iudicii. VI.

Caplin. I. Inducit Sanctū Effrem exhortantē & obsecrantem omnem sollicitudinē a nobis proijciens/ ex eo q̄ nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi conuersatio sancta & bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoq; nobis incutientē p̄pter manifestationē coram iudice omnium que hic occulta sunt. quod apra similitudine declarat.

Ca. II. Arguit negligentiam nostram & ostēdit quō iudex rationem pro hac negligentia exquiret impropersans nobis omnia que per tulit vel fecit pro nobis.

Ca. III. Occasione dictorum conuocat nos & instruit quō dominū adorare/ laudare & obsecrare debeamus.

Ca. IIII. Ex hoc q̄ deus nihil preter salutē nostram querit/ reuocat nos a negligentia & excitat ad vigilantiam & exercitium bonorum operum atq; dei dilectionē. & huius occasiōe excellenter virtutem charitatis cōmēdat.

Ca. V. Exponit consilium auctoris consulentis vt festinemus digne conuersari fm̄ dei voluntatem/ solliciteq; p̄ salute nostra in orationib⁹/ ieiunijs. vigilijs & lachrymis nos exerceamus/ vt fiduciam habere possimus in illa terribili hora iudicii. peccatores quoq; ad compunctionem incitātis. & ea de causa multis preconijs compunctionem extollentis.

Ca. VI. Inducit auctorem negligentiam & miseriam suam confitentem/ aliosq; ne ipsū imitentur auertentem & vt dominum p̄ se orent deprecantem atq; cum gratiarū actione librum hunc concludentem.

**Sancti ac deuoti viri Effrem diaconi
Liber de die Iudicii feliciter explicat.**

